

Suvestinė redakcija nuo 2016-01-25 iki 2016-12-31

Nutarimas paskelbtas: TAR 2014-12-12, i. k. 2014-19534

LIETUVOS BANKO VALDYBA

**NUTARIMAS
DĖL LIETUVOS BANKO VYKDOMŲ EUROSISTEMOS PINIGŲ POLITIKOS
OPERACIJŲ TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO**

2014 m. gruodžio 9 d. Nr. 03-324
Vilnius

Lietuvos banko valdyba n u t a r i a:

1. Patvirtinti Lietuvos banko vykdomų Eurosistemos pinigų politikos operacijų taisykles (toliau – Taisyklės) (pridedama).
2. Pripažinti netekusiais galios:
 - 2.1. Lietuvos banko valdybos 1999 m. liepos 1 d. nutarimą Nr. 101 „Dėl Lietuvos banko pinigų politikos priemonių taikymo krypčių“;
 - 2.2. Lietuvos banko valdybos 2000 m. kovo 9 d. nutarimą Nr. 31 „Dėl Atpirkimo sandorių tarp Lietuvos banko ir bankų sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“ su visais pakeitimais ir papildymais;
 - 2.3. Lietuvos banko valdybos 2001 m. vasario 22 d. nutarimą Nr. 29 „Dėl Terminuotųjų indėlių Lietuvos banke aukcionų taisyklių“;
 - 2.4. Lietuvos banko valdybos 2001 m. liepos 19 d. nutarimą Nr. 119 „Dėl Vertybinių popierių pirkimo, pardavimo ir rediskontavimo Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“;
 - 2.5. Lietuvos banko valdybos 2001 m. liepos 19 d. nutarimą Nr. 120 „Dėl Lietuvos banko vertybinių popierių išleidimo ir apyvartos taisyklių patvirtinimo“;
 - 2.6. Lietuvos banko valdybos 2004 m. lapkričio 25 d. nutarimą Nr. 184 „Dėl duomenų apie bankų sistemos likvidumo būklę skelbimo“;
 - 2.7. Lietuvos banko valdybos 2007 m. lapkričio 15 d. nutarimą Nr. 154 „Dėl Tinkamo turto Lietuvos banko kredito operacijoms užtikrinti atrinkimo, įvertinimo ir skelbimo taisyklių patvirtinimo ir tam tikrų Lietuvos banko valdybos nutarimų pakeitimo“ su visais pakeitimais ir papildymais.
3. Nustatyti, kad šis nutarimas įsigalioja 2015 m. sausio 1 d.

Valdybos pirmininkas

Vitas Vasiliauskas

PATVIRTINTA
Lietuvos banko valdybos
2014 m. gruodžio 9 d. nutarimu Nr. 03-324
(Lietuvos banko valdybos
2015 m. balandžio 23 d. nutarimo
Nr. 03-72 redakcija)

LIETUVOS BANKO VYKDOMŲ EUROSISTEMOS PINIGŲ POLITIKOS OPERACIJŲ TAISYKLĖS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1.1. Lietuvos bankas, įgyvendindamas Eurosistemos pinigų politiką, vykdo Eurosistemos pinigų politikos operacijas ir taiko Eurosistemos privalomųjų atsargų reikalavimą kredito įstaigoms.

1.2. Privalomųjų atsargų apskaičiavimą ir laikymą reglamentuoja 2003 m. rugsėjo 12 d. Europos Centrinio Banko reglamentas (EB) Nr. 1745/2003 dėl privalomųjų atsargų reikalavimo taikymo (OL 2003 L 250, p. 10) ir 2014 m. rugsėjo 23 d. Lietuvos banko valdybos 2014 m. rugsėjo 23 d. nutarimu Nr. 03-168 „Dėl Kredito įstaigų privalomųjų atsargų bazės ir sumos apskaičiavimo taisyklių patvirtinimo“ patvirtintos Kredito įstaigų privalomųjų atsargų bazės ir sumos apskaičiavimo taisyklės.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [03-161](#), 2015-10-29, paskelbta TAR 2015-10-30, i. k. 2015-17142

1.3. Lietuvos banko vykdomų Eurosistemos pinigų politikos operacijų taisyklėse (toliau – Taisyklės) nustatyta dalyvavimo Lietuvos banko vykdomose Eurosistemos pinigų politikos operacijose tvarka ir sąlygos. Taisyklės įgyvendina 2014 m. gruodžio 19 d. Europos Centrinio Banko gairių dėl Eurosistemos pinigų politikos įgyvendinimo (ECB/2014/60) nuostatas.

1.4. Taisyklėse vartojamos sąvokos:

1.4.1. **atsiskaitymo pagal sandorį diena** – data, kurią prasideda sandorio terminas. Ji sutampa su atsiskaitymo pagal atitinkamą Eurosistemos pinigų politikos operaciją data;

1.4.2. **buveinės NCB** – valstybės narės, kurios valiuta yra *euro*, ir kurioje yra įsteigta sandorio šalis, NCB;

1.4.3. **centrinis vertybinių popierių depozitoriumas** – subjektas, kuris teikia vertybinių popierių saugojimo, atsiskaitymo ir tvarkymo paslaugas;

1.4.4. **darbo diena** – TARGET2-LIETUVOS BANKAS darbo diena;

1.4.5. **daugiapakopė atkarpa** – atkarpa, kuri skolos priemonės galiojimo laikotarpiu pasikeičia pagal iš anksto numatytą grafiką daugiau nei vieną kartą (dažniausiai dalinio išankstinio išpirkimo dieną arba atkarpos išmokos dieną);

1.4.6. **daugiašalis plėtros bankas** – į Reglamento (ES) Nr. 575/2013 117 straipsnio 2 dalies sąrašą įtrauktas subjektas, kuriam priskiriamas 0 proc. rizikos koeficientas;

1.4.7. **didžiausia pasiūlymų sumos riba** – konkurso pranešime nurodyta iš atskiros sandorio šalies priimamų pasiūlymų didžiausia suma;

1.4.8. **didžiausia siūloma palūkanų norma** didžiausia palūkanų norma, kurią sandorio šalis gali siūlyti likvidumo mažinimo kintamųjų palūkanų konkursuose;

1.4.9. **dienos pabaigos procedūros** – dienos pabaigos procedūros nurodytos TARGET2-LIETUVOS BANKAS veiklos taisyklėse;

1.4.10. **ECBS** – Europos centrinių bankų sistema;

1.4.11. **EEE nepriklausančios G10 šalys** – dešimties šalių grupės (G10) šalys, kurios nėra EEE šalys, t. y., Jungtinės Amerikos Valstijos, Kanada, Japonija ir Šveicarija;

1.4.12. **Europos ekonominės erdvės šalys (toliau – EEE)** – Europos Sąjungos valstybės narės, Islandija, Lichtenšteinas ir Norvegija;

1.4.13. **Eurosistema** – Europos Centrinis Bankas (toliau – ECB) ir nacionaliniai centriniai bankai. Eurosistemos sprendimus priimančiosios organai yra ECB valdančioji taryba ir ECB vykdomoji valdyba;

1.4.14. **Eurosistemos darbo diena** – diena, kurią ECB ir bent vienas NCB vykdo Eurosistemos pinigų politikos operacijas;

1.4.15. **Eurosistemos vartotojų vertinimo sistema** – sistema, skirta vertinti vertybinių popierių atsiskaitymo sistemas ir jungtis, kad būtų galima nustatyti, ar jos tinka Eurosistemos kredito operacijoms;

1.4.16. **„faktinis / 360“ dienų skaičiavimo susitarimas** – susitarimas, kuris taikomas, kai Lietuvos bankas vykdo Eurosistemos pinigų politikos operacijas, apibrėžiantis faktinį kalendorinių dienų skaičių, įtrauktą į apskaičiuojamas palūkanas ir laikant, kad metus sudaro 360 dienų;

1.4.17. **fiksuotoji atkarpa** – skolos priemonės atkarpa su iš anksto nustatytu periodišku palūkanų mokėjimu;

1.4.18. **finansinė korporacija** – kaip tai apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 549/2013¹;

1.4.19. **investicijų saugotojas** – subjektas, kuris įsipareigoja saugoti ir administruoti vertybinius popierius ir kitą finansinį turtą kitų subjektų vardu;

1.4.19¹. **iš finansinės nuomos (lizingo) gautinos sumos** – iš anksto nustatytu grafiku ir pagal finansinės nuomos (lizingo) sutartį lizingo gavėjo mokėtinos sumos lizingo davėjui. Likutinės vertės sumos nelaikomos iš finansinės nuomos (lizingo) gautinomis sumomis. Išperkamosios nuomos sutartys (angl. *Personal Contract Purchase agreements*), pagal kurias skolininkas turi teisę pasirinkti, ar sumokėti likusią sumą ir taip įgyti nuosavybės teisę į daiktą (-us), ar grąžinti daiktą (-us) ir taip įvykdyti savo įsipareigojimus pagal sutartį, yra prilyginamos finansinės nuomos (lizingo) sutartims;

Papildyta papunkčiu:

Nr. [03-5](#), 2016-01-14, paskelbta TAR 2016-01-18, i. k. 2016-01108

1.4.20. **įkaitas** – Taisyklių VI skyriuje nurodytus reikalavimus atitinkantis tinkamas turtas, kuris yra įkeistas už paskolą pagal kredito operaciją ir kuriam taikomas teisių į jį apribojimas siekiant užtikrinti įsipareigojimų įvykdymą, skolininkui išlaikant nuosavybės teisę į šį turtą;

1.4.21. **kintamoji atkarpa** – skolos priemonės atkarpa, susieta su bazine palūkanų norma. Šią atkarpą atitinkantis palūkanų perskaičiavimo laikotarpis yra ne ilgesnis kaip vieni metai;

1.4.22. **kompetentinga institucija** – pagal nacionalinę teisę oficialiai pripažinta viešojo sektoriaus institucija arba įstaiga, kuri yra įgaliota pagal nacionalinę teisę prižiūrėti įstaigas ir priklauso atitinkamoje valstybėje narėje veikiančiai priežiūros sistemai. Kompetentinga institucija taip pat laikomas ECB, kai vykdo jam pavestus uždavinius pagal 2013 m. spalio 15 d. Tarybos Reglamentą (ES) Nr. 1024/2013, kuriuo Europos Centriniam Bankui pavedami specialūs uždaviniai, susiję su rizikos ribojimu pagrįstos kredito įstaigų priežiūros politika (OL 2013 L 287, p. 63);

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [03-161](#), 2015-10-29, paskelbta TAR 2015-10-30, i. k. 2015-17142

1.4.23. **kredito įstaiga** – kaip tai apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 575/2013² 4 straipsnio 1 dalies 1 punkte, įskaitant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos

¹ 2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 549/2013 dėl Europos nacionalinių ir regioninių sąskaitų sistemos Europos Sąjungoje (2010 m. ESS) (OL L 174, 2013 6 26, p. 1).

² 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 575/2013 dėl prudencinių reikalavimų kredito įstaigoms ir investicinėms įmonėms ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 648/2012 (OL L 176, 2013 6 27, p. 1).

2013/36/ES 2 straipsnio 5 dalyje³ nurodytas kompetentingų institucijų prižiūrimas įstaigas, taip pat Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 123 straipsnio 2 dalyje nurodytas valstybei nuosavybės teise priklausančias kredito įstaigas, kurioms taikomi kompetentingų institucijų vykdomai priežiūrai prilygintini priežiūros standartai;

1.4.24. **kredito operacijos** – Lietuvos banko paskolos, suteiktos sandorio šaliai pagal Lietuvos banko vykdomas Eurosistemos pinigų politikos operacijas ir dienos paskolos, suteiktos vadovaujantis Lietuvos banko Mokėjimo sistemos TARGET2-LIETUVOS BANKAS veiklos taisyklėmis;

1.4.25. **kredito reikalavimas** – skolininko skolos įsipareigojimas sandorio šaliai. Kredito reikalavimai taip pat apima *Schuldscheindarlehen* ir Nyderlanduose registruotus privačius reikalavimus valdžiai arba kitiems tinkamiems skolininkams, kuriems taikoma valstybės garantija, pvz., būsto asociacijoms;

1.4.26. **kredito vertinimas (reitingas)** – kaip tai apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1060/2009 3 straipsnio 1 dalies a punkte;

1.4.27. **likvidumo parama** – bet koks struktūrinis, faktinis arba potencialus būdas, kuris gali būti taikomas arba laikomas tinkamu taikyti turtu užtikrinto vertybinio popieriaus galiojimo metu galinčiam atsirasti laikinam pinigų srauto trūkumui padengti;

Papunkčio numeracijos pakeitimas:

Nr. [03-161](#), 2015-10-29, paskelbta TAR 2015-10-30, i. k. 2015-17142

1.4.28. **mažiausia siūloma palūkanų norma** – mažiausia palūkanų norma, kurią sandorio šalis gali siūlyti likvidumo didinimo kintamųjų palūkanų konkursuose;

Papunkčio numeracijos pakeitimas:

Nr. [03-161](#), 2015-10-29, paskelbta TAR 2015-10-30, i. k. 2015-17142

1.4.29. **MM sąskaita** – TARGET2 dalyvio sąskaita TARGET2-LIETUVOS BANKAS mokėjimų modulyje, kuri TARGET2 dalyviui reikalinga mokėjimo nurodymams pateikti arba mokėjimams per TARGET2 gauti ir šiems mokėjimams apmokėti Lietuvos banke;

Papunkčio numeracijos pakeitimas:

Nr. [03-161](#), 2015-10-29, paskelbta TAR 2015-10-30, i. k. 2015-17142

1.4.30. **multi cédulas** – skolos priemonės, kurias išleidžia tam tikros Ispanijos SPI (isp. *Fondo de Titulización de Activos*, FTA). Kelių kūrėjų tam tikras skaičius mažos apimties atskirų skolos priemonių cédulas (Ispanijos padengtos obligacijos) gali būti sujungiamos;

Papunkčio numeracijos pakeitimas:

Nr. [03-161](#), 2015-10-29, paskelbta TAR 2015-10-30, i. k. 2015-17142

1.4.31. **nacionalinis centrinis bankas (toliau – NCB)** – Europos Sąjungos (toliau – ES) valstybės narės, kurios valiuta yra *euro*, centrinis bankas;

Papunkčio numeracijos pakeitimas:

Nr. [03-161](#), 2015-10-29, paskelbta TAR 2015-10-30, i. k. 2015-17142

1.4.32. **nefinansinė korporacija** – kaip tai apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 549/2013;

Papunkčio numeracijos pakeitimas:

Nr. [03-161](#), 2015-10-29, paskelbta TAR 2015-10-30, i. k. 2015-17142

1.4.33. **padengtos obligacijos** – kredito įstaigos išleistos skolos priemonės, užtikrintos pinigų srautą sukuriančiu turtu. Šios skolos priemonės turi tiesioginę ir netiesioginę reikalavimo galimybę

³ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/36/ES dėl galimybės verstis kredito įstaigų veikla ir dėl riziką ribojančios kredito įstaigų ir investicinių įmonių priežiūros, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2002/87/EB ir panaikinamos direktyvos 2006/48/EB bei 2006/49/EB (OL L 176, 2013 6 27, p. 338).

iš kredito įstaigos ir iš šias skolos priemones užtikrinančio turto. Šis terminas apima stambių emisijų padengtas obligacijas, tradicines padengtas obligacijas ir kitas padengtas obligacijas;

Papunkčio numeracijos pakeitimas:

Nr. [03-161](#), 2015-10-29, paskelbta TAR 2015-10-30, i. k. 2015-17142

1.4.34. **pakankama įkaito vertė** – tinkamo turto vertė, kuri yra ne mažesnė už sandorio šaliai suteiktos (-ų) paskolos (-ų) dydį, įskaitant už paskolą (-as) sukauptas palūkanas;

Papunkčio numeracijos pakeitimas:

Nr. [03-161](#), 2015-10-29, paskelbta TAR 2015-10-30, i. k. 2015-17142

1.4.35. **pasaugos sąskaita** – tarptautinio centrinio vertybinių popierių depozitoriumo, centrinio vertybinių popierių depozitoriumo arba NCB tvarkoma vertybinių popierių sąskaita, į kurią kredito įstaigos gali pervesti vertybinius popierius, tinkamus Eurosistemos kredito operacijoms užtikrinti;

Papunkčio numeracijos pakeitimas:

Nr. [03-161](#), 2015-10-29, paskelbta TAR 2015-10-30, i. k. 2015-17142

1.4.36. **paskolų už įkaitą teikimo sistema (toliau – PTS)** – Lietuvos banko informacinė sistema, kurią Lietuvos bankas naudoja Eurosistemos pinigų politikos operacijoms vykdyti;

Papunkčio numeracijos pakeitimas:

Nr. [03-161](#), 2015-10-29, paskelbta TAR 2015-10-30, i. k. 2015-17142

1.4.37. **rekapitalizavimas valstybės skolos priemonėmis** – bet koks kredito įstaigos įstatinio kapitalo padidinimas, kai visa ar dalis didinamo įstatinio kapitalo apmokama kredito įstaigai perleidžiant valstybės arba viešojo sektoriaus subjekto išleistas skolos priemones;

Papildyta papunkčiu:

Nr. [03-161](#), 2015-10-29, paskelbta TAR 2015-10-30, i. k. 2015-17142

1.4.38. **ribinė palūkanų norma** – mažiausia palūkanų norma likvidumo didinimo kintamųjų palūkanų konkurse, pagal kurią paskirstoma konkurse skirstyta suma, arba didžiausia palūkanų norma likvidumo mažinimo kintamųjų palūkanų konkurse, pagal kurią paskirstoma konkurse skirstyta suma;

1.4.39. **sandorio diena** – sandorio sudarymo data, kuri sutampa su pinigų politikos operacijos vykdymo data;

1.4.40. **sandorio pabaigos diena** – data, kurią baigiasi sandorio terminas ir kuri sutampa su atitinkamos pinigų politikos operacijos termino pabaigos data;

1.4.41. **sandorio šalis** – juridinis asmuo, galintis dalyvauti Lietuvos banko vykdomose Eurosistemos pinigų politikos operacijose, nes atitinka Taisyklių VII skyriuje nurodytus reikalavimus;

1.4.42. **specialiosios paskirties įmonė** (toliau – SPI) – specialiosios paskirties pakeitimo vertybiniais popieriais subjektas, kaip tai apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 575/2013 4 straipsnio 1 dalies 66 punkte;

1.4.43. **struktūrinės padengtos obligacijos** – padengtos obligacijos, išskyrus *multi cédulas*, kurios nėra išleistos pagal Direktyvos 2009/65/EB 52 straipsnio 4 dalies reikalavimus;

1.4.44. **TARGET2-LIETUVOS BANKAS** – realaus laiko sistema, skirta atsiskaitymams eurai. Tai Eurosistemos mokėjimo sistemos TARGET2 dalis, vadinamoji TARGET2 komponento sistema;

1.4.45. **tarptautinė organizacija** – į Reglamento (ES) Nr. 575/2013 118 straipsnio sąrašą įtrauktas subjektas, kuriam priskiriamas 0 proc. rizikos koeficientas;

1.4.46. **tarptautinis centrinis vertybinių popierių depozitoriumas** – centrinis vertybinių popierių depozitoriumas, vykdamas tarptautinius atsiskaitymus vertybiniais popieriais, kuriais prekiaujama įvairiose jurisdikcijose ir dažniausiai skirtingomis valiutomis;

1.4.47. **tarptautinis vertybinių popierių identifikavimo numeris (ISIN)** – tarptautinis identifikavimo kodas, suteikiamas finansų rinkose išleistiems vertybiniais popieriais;

1.4.48. **tęstinė emisija** (angl. *tap issuance* arba *tap issue*) – emisija, papildanti anksčiau išleistą

emisiją;

1.4.49. **tradicinės padengtos obligacijos** – padengtos obligacijos, išskyrus stambių emisijų padengtas obligacijas, išleistos pagal Direktyvos 2009/65/EB⁴ 52 straipsnio 4 dalies reikalavimus;

1.4.50. **trišalis tarpininkas** – vertybinių popierių atsiskaitymų sistemos operatorius, kuris su NCB sudarė sutartį teikti tam tikras įkaito valdymo paslaugas kaip NCB tarpininkas;

1.4.51. **turto rinkos vertė** yra:

1.4.51.1. turto rinkos vertė, apskaičiuota pagal labiausiai turto rinkos vertę atitinkančią kainą, nustatytą darbo dieną prieš turto rinkos vertės nustatymo dieną;

1.4.51.2. jeigu nėra galimybės nustatyti labiausiai turto rinkos vertę atitinkančios kainos, taikoma paskutinė prekybos kaina. Jeigu ji nežinoma, turto vertinimą atliekantis NCB turto rinkos vertę nustato pagal paskutinę žinomą to turto kainą atitinkamoje rinkoje;

1.4.51.3. jei turto rinkos vertės nustatyti neįmanoma, taikomas bet kuris kitas pagrįstas turto rinkos vertės nustatymo būdas;

1.4.51.4. jeigu iki turto rinkos vertės nustatymo dienos NCB pardavė turtą, kuriam reikia nustatyti vertę (arba lygiavertį turtą) rinkos kaina, nustatant turto rinkos vertę atsižvelgiama į NCB gautas grynąsias minėto turto pardavimo pajamas (atskaičius visas pagrįstas sąnaudas, įmokas ir išlaidas, kurias NCB patyrė dėl šio pardavimo);

1.4.52. **turtu užtikrinti vertybiniai popieriai** – skolos priemonės, užtikrintos pinigų srautą sukuriančiu finansiniu turtu (fiksiuotuoju arba kintančiuoju). Paprastai turtu užtikrintus vertybinius popierius išleidžia specialiosios paskirties įmonė, vertybinių popierių kūrėjui arba pardavėjui perleidus minėtą finansinį turtą. Mokėjimai pagal turtu užtikrintus vertybinius popierius daugiausia priklauso nuo pinigų srauto, kurį sukuria šiuos vertybinius popierius užtikrinantis turtas, ir kitų teisių, kuriomis užtikrinama, kad mokėjimai būtų atliekami laiku, pavyzdžiui, likvidumo galimybių, garantijų ar kitų priemonių, paprastai vadinamų kredito vertės didinimais;

1.4.53. **valstybė narė** – ES valstybė narė;

1.4.54. **vertybinių popierių atsiskaitymo sistema** – sistema, kuri leidžia pervesti vertybinius popierius su arba be apmokėjimo;

1.4.55. **viešieji kredito reitingai** – kredito reitingai, kurie yra paskelbti ES įregistruotų ir Eurosistemos pripažintų kredito reitingų agentūrų, viešai paskelbti arba platinami juos užsisakiusiems subjektams;

1.4.56. **viešojo sektoriaus subjektas** – subjektas, kurį nacionalinė statistikos institucija priskiria viešojo sektoriaus vienetui pagal Reglamentą (ES) Nr. 549/2013.

II SKYRIUS

EUROSISTEMOS PINIGŲ POLITIKOS OPERACIJOS

2.1. Eurosistemos pinigų politikos operacijas sudaro Eurosistemos atvirosios rinkos operacijos ir nuolatinės galimybės.

2.2. Eurosistemos atvirosios rinkos operacijos, atsižvelgiant į jų tikslus, reguliarumą ir tvarką, skirstomos į keturias kategorijas:

2.2.1. pagrindinės refinansavimo operacijos;

2.2.2. ilgesnės trukmės refinansavimo operacijos;

2.2.3. koreguojamosios operacijos;

2.2.4. struktūrinės operacijos.

2.3. Eurosistema gali naudoti penkių rūšių priemones atvirosios rinkos operacijoms vykdyti:

2.3.1. grįžtamuosius sandorius;

2.3.2. terminuotųjų indėlių pritraukimą;

2.3.3. vienakrypčius sandorius;

2.3.4. ECB skolos sertifikatų išleidimą;

⁴ 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/65/EB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su kolektyvinio investavimo į perleidžiamus vertybinius popierius subjektais (KIPVPS), derinimo (OL L 302, 2009 11 17, p. 32).

2.3.5. valiutų apsikeitimo sandorius;

2.4. Eurosistemos atvirosios rinkos operacijos:

2.4.1. Pagrindinės refinansavimo operacijos – likvidumą didinančios operacijos, vykdomos paprastai kas savaitę sudarant grįžtamuosius sandorius, kurių terminas įprastomis sąlygomis yra viena savaitė (šis terminas gali skirtis nuo įprastinio dėl valstybių narių, kurių valiuta yra *euro*, nedarbo dienų). ECB valdančioji taryba nustato pagrindinių refinansavimo operacijų palūkanų normas, kurios įsigalioja nuo kito privalomųjų atsargų laikotarpio pradžios. ECB valdančioji taryba gali bet kada priimti sprendimą pakeisti minėtą palūkanų normą, o šis sprendimas įsigaliojotų kitą Eurosistemos darbo dieną po jo paskelbimo dienos.

2.4.2. Ilgesnės trukmės refinansavimo operacijos – likvidumą didinančios operacijos, kuriomis siekiama suteikti sandorių šalims papildomą ilgesnės trukmės refinansavimą nei pagal pagrindines refinansavimo operacijas ir kurios vykdomos sudarant grįžtamuosius sandorius. Ilgesnės trukmės refinansavimo operacijos gali būti vykdomos reguliariai ir nereguliariai:

2.4.2.1. reguliariai – kas mėnesį – yra vykdomos ilgesnės trukmės refinansavimo operacijos, kurių terminas įprastomis sąlygomis yra trys mėnesiai (šis terminas gali skirtis dėl valstybių narių, kurių valiuta yra *euro*, nedarbo dienų);

2.4.2.2. nereguliariai gali būti vykdomos ilgesnės trukmės refinansavimo operacijos, kurių terminas paprastai yra ilgesnis nei trys mėnesiai. Šios ilgesnės trukmės refinansavimo operacijos gali turėti pasirinktą arba privalomą išankstinį grąžinimą. Privalomas grąžinimas vykdomas iš anksto nustatytais sąlygomis. Išankstinio grąžinimo datos yra nurodomos operacijos paskelbimo metu. Esant išskirtinėms aplinkybėms, Eurosistema gali nuspręsti sustabdyti išankstinį grąžinimą nustatytais datomis dėl, *inter alia*, valstybių narių, kurių valiuta yra *euro*, nedarbo dienų.

2.4.3. Koreguojamosios operacijos – operacijos, vykdomos likvidumo svyravimams rinkoje valdyti. Šios operacijos vykdomos pagal iš anksto paskelbtą grafiką arba *ad hoc* pagrindu, o jų terminas ir vykdymo dažnumas paprastai nėra standartizuotas. Koreguojamosios operacijos gali būti:

2.4.3.1. likvidumo didinimo koreguojamosios operacijos, kurios vykdomos sudarant grįžtamuosius sandorius, įskaitant grįžtamuosius sandorius užsienio valiuta, arba valiutų apsikeitimo sandorius;

2.4.3.2. likvidumo mažinimo koreguojamosios operacijos, kurios vykdomos sudarant grįžtamuosius sandorius, valiutų apsikeitimo sandorius arba pritraukiant terminuotuosius indėlius.

2.4.4. Struktūrinės operacijos – operacijos, vykdomos koreguojant Eurosistemos struktūrinę likvidumo poziciją. Jų terminas ir vykdymo dažnumas nėra standartizuoti. Struktūrinės operacijos gali būti:

2.4.4.1. likvidumo didinimo struktūrinės operacijos, kurios vykdomos sudarant grįžtamuosius sandorius arba vienakrypčius pirkimo sandorius;

2.4.4.2. likvidumo mažinimo struktūrinės operacijos, kurios vykdomos išleidžiant ECB skolos sertifikatus arba sudarant vienakrypčius pardavimo sandorius.

2.5. Grįžtamieji sandoriai sudaromi ir ECB skolos sertifikatai išleidžiami tiek reguliariu, tiek nereguliariu dažnumu, o vienakrypčiai sandoriai – tik nereguliariu dažnumu.

2.6. ECB inicijuoja atvirosios rinkos operacijas, nustato jų vykdymo sąlygas ir priemones.

2.7. Eurosistemos nuolatinės galimybės:

2.7.1. ribinio skolinimosi galimybė – Eurosistemos teikiama nuolatinė galimybė, pagal kurią sandorių šalys už iš anksto nustatytą palūkanų normą (toliau – ribinio skolinimosi galimybės palūkanų norma) ir įkaitą gali gauti iš Lietuvos banko vienos nakties paskolą;

2.7.2. indėlių galimybė – Eurosistemos teikiama nuolatinė galimybė, pagal kurią sandorių šalys gali padėti vienos nakties indėlius Lietuvos banke už iš anksto nustatytą palūkanų normą (toliau – indėlių galimybės palūkanų norma).

2.7.3. ECB valdančioji taryba nustato nuolatinių galimybių palūkanų normas, kurios įsigalioja nuo kito privalomųjų atsargų laikymo laikotarpio pradžios. ECB valdančioji taryba taip pat gali bet kada priimti sprendimą pakeisti minėtas palūkanų normas, o šis sprendimas įsigaliojotų kitą Eurosistemos darbo dieną po jo paskelbimo dienos.

2.8. Eurosistemos nuolatinėmis galimybėmis sandorių šalys gali pasinaudoti savo iniciatyva, o jų sąlygos sandorių šalims yra vienodos visose valstybėse narėse, kurių valiuta yra *euro*. ECB sprendimu nuolatinės galimybės gali būti laikinai sustabdytos arba pakeistos jų sąlygos.

III SKYRIUS

EUROSISTEMOS ATVIROSIOS RINKOS OPERACIJŲ PRIEMONĖS

3.1. Grįžtamųjų sandorių vykdymo sąlygos.

3.1.1. Lietuvos bankas, sudarydamas likvidumo didinimo grįžtamąjį sandorį, suteikia sandorio šaliai paskolą už įkaitą.

3.1.2. Lietuvos bankas, sudarydamas likvidumo mažinimo grįžtamąjį sandorį, iš sandorio šalies gauna paskolą už įkaitą, kuris neįvertinamas mažesne nei rinkos verte.

3.1.3. Sudarydamas kiekvieną grįžtamąjį sandorį, Lietuvos bankas nustato sandorio pabaigos dieną.

3.1.4. Grįžtamojo sandorio palūkanų norma – už paskolą nustatyta palūkanų norma, galiosianti iki sandorio pabaigos dienos, t. y. paprastoji palūkanų norma, apskaičiuojama pagal „faktinis / 360“ dienų skaičiavimo susitarimą.

3.2. Terminuotųjų indėlių sandorių vykdymo sąlygos.

3.2.1. Lietuvos bankas, sudarydamas terminuotųjų indėlių sandorius, gauna lėšų iš sandorio šalies (įkaitas nepateikiamas).

3.2.2. Iš sandorio šalies priimami terminuotieji indėliai turi nustatytą terminą ir fiksuotąją palūkanų normą.

3.2.3. Terminuotiesiems indėliams taikoma palūkanų norma – paprastoji palūkanų norma, kuri apskaičiuojama pagal „faktinis / 360“ dienų skaičiavimo susitarimą. Terminuotųjų indėlių palūkanų norma gali būti teigiama, 0 proc. arba neigiama.

3.3. Vienakrypčių sandorių vykdymo sąlygos.

3.3.1. Vienakryptis sandoris – visiškas, galutinis ir besąlyginis pardavėjo turto nuosavybės teisės perleidimas pirkėjui be atpirkimo teisės arba kitokio susijusio grįžtamojo nuosavybės teisės perleidimo (perėjimo) pardavėjui.

3.3.2. Lietuvos bankas, sudarydamas vienakryptį pirkimo sandorį, neatidėliotinai (angl. *spot*) arba iš anksto (angl. *forward*) iš sandorio šalies perka arba sandorio šaliai parduoda atitinkamą antrinę rinką turintį tinkamą turtą, kuris nurodytas Taisyklių VI skyriuje.

3.3.3. Sudarydamas vienakrypčius sandorius dėl skolos priemonių (angl. *debt instruments*) ir apskaičiuodamas jų kainas, Lietuvos bankas vadovaujasi įprasta rinkos praktika.

3.4. ECB skolos sertifikatų išleidimo sąlygos.

3.4.1. ECB skolos sertifikatas – ECB skolinis įsipareigojimas sertifikato turėtojui. Jo terminas yra mažesnis nei 12 mėnesių.

3.4.2. Kai ECB išleidžia skolos sertifikatus, Lietuvos bankas dalyvauja juos paskirstant sandorių šalims. Išleisti ECB skolos sertifikatai registruojami ir saugomi nematerialiojoje apskaitos sistemoje valstybių narių, kurių valiuta yra *euro*, vertybinių popierių depozitoriumuose.

3.4.3. ECB netaiko jokių ECB skolos sertifikatų perleidimo apribojimų.

3.4.4. ECB skolos sertifikatai išleidžiami diskontuotąja emisijos verte, kuri yra mažesnė nei nominalioji vertė, arba verte, kuri yra didesnė nei nominalioji vertė. Suėjus terminui ECB skolos sertifikatai išperkami už nominaliąją vertę.

3.4.5. ECB skolos sertifikato emisijos vertės ir nominaliosios (išpirkimo) vertės skirtumas lygus palūkanoms, susikaupusioms už emisijos vertę, taikant sutartą palūkanų normą už sertifikato terminą.

3.4.6. ECB skolos sertifikatui taikoma palūkanų norma yra paprastoji palūkanų norma, skaičiuojama pagal „faktinis / 360“ dienų skaičiavimo susitarimą.

3.4.7. ECB skolos sertifikato emisijos vertė apskaičiuojama pagal formulę:

$$P_T = N \times \frac{1}{1 + \frac{r_I \times D}{36\,000}}$$

kur:

P_T = ECB skolos sertifikato emisijos vertė;

N = ECB skolos sertifikato nominalioji vertė;

r_I = palūkanų norma (procentais);

D = ECB skolos sertifikato terminas (dienomis).

IV SKYRIUS

EUROSISTEMOS ATVIROSIOS RINKOS OPERACIJŲ VYKDYMO PROCEDŪROS

4.1. Bendrosios Eurosistemos atvirosios rinkos operacijų procedūrų nuostatos.

4.1.1. Eurosistemos atvirosios rinkos operacijos vykdomos taikant konkursų arba dvišales procedūras.

4.1.2. Konkursų procedūra (toliau – konkursas) – procedūra, pagal kurią Eurosistema rinkoje didina arba mažina likvidumą, o Lietuvos bankas sudaro sandorius priimdamas sandorių šalių pasiūlymus po viešo konkurso paskelbimo.

4.1.3. Pagal įvykdymo laiką, konkursai skirstomi į:

4.1.3.1. standartinius, kurie įvykdomi per 24 valandas nuo konkurso paskelbimo iki rezultatų patvirtinimo momento, o laiko trukmė tarp pasiūlymų pateikimo galutinio termino ir rezultatų paskelbimo yra apie dvi valandas. ECB taip pat gali nuspręsti patikslinti tam tikrų operacijų laiko grafiką;

4.1.3.2. greituosius, kurie įvykdomi per 105 minutes nuo konkurso paskelbimo iki rezultatų patvirtinimo momento, o viešai paskelbus paskirstymo rezultatus, individualūs rezultatai patvirtinami iš karto. ECB taip pat gali nuspręsti patikslinti tam tikrų operacijų konkursų laiko grafiką.

4.1.4. Pagal aukciono rūšį, konkursai skirstomi į:

4.1.4.1. fiksuotųjų palūkanų konkursus;

4.1.4.2. kintamųjų palūkanų konkursus.

4.1.5. Konkursai atliekami šešiais operaciniais etapais:

4.1.5.1. konkursų skelbimas;

4.1.5.2. sandorių šalių pasiūlymų rengimas ir teikimas;

4.1.5.3. Eurosistema sudaro pasiūlymų sąrašą;

4.1.5.4. paskirstymas konkurse ir konkurso rezultatų skelbimas;

4.1.5.5. atskirų konkurso paskirstymo rezultatų patvirtinimas;

4.1.5.6. atsiskaitymas už sandorius.

4.1.6. Dvišalės procedūros – procedūros, kai Lietuvos bankas vykdo Eurosistemos atvirosios rinkos koreguojamąsias operacijas arba sudaro vienakrypčius sandorius su viena arba keliomis sandorių šalimis neskelbdamas konkurso:

4.1.6.1. tiesiogiai su sandorių šalimi;

4.1.6.2. per vertybinių popierių biržas ir rinkos tarpininkus.

4.1.7. Pagrindinės refinansavimo operacijos, ilgesnės trukmės refinansavimo operacijos ir struktūrinės operacijos, išskyrus tiesioginius sandorius, vykdomos skelbiant standartinius konkursus.

4.1.8. Pagrindinės ir reguliarios ilgesnės trukmės refinansavimo operacijos vykdomos pagal Eurosistemos iš anksto ECB tinklalapyje paskelbtą konkursų kalendorių, kuris skelbiamas likus ne mažiau kaip trims mėnesiams iki metų, kuriems jis sudaromas, pradžios.

4.1.9. Likvidumo didinimo koreguojamosios operacijos, kurios atliekamos sudarant grįžtamuosius sandorius ir vykdomos skelbiant greituosius konkursus. Eurosistema gali nuspręsti

vykdyti šias operacijas ir standartinių konkursų būdu arba taikant dvišales procedūras, kai Lietuvos bankas tiesiogiai kreipiasi į sandorių šalis.

4.1.10. Likvidumo mažinimo koreguojamosios operacijos, kurios atliekamos sudarant grįžtamuosius sandorius arba pritraukiant terminuotuosius indėlius ir vykdomos greitųjų konkursų būdu. Eurosistema gali nuspręsti vykdyti šias operacijas ir standartinių konkursų būdu arba taikant dvišales procedūras, kai Lietuvos bankas tiesiogiai kreipiasi į sandorių šalis.

4.1.11. Struktūrinės operacijos, kurios atliekamos sudarant grįžtamuosius sandorius arba išleidžiant ECB skolos sertifikatus, vykdomos standartinių konkursų būdu.

4.1.12. Struktūrinės operacijos, kurios atliekamos sudarant vienakrypčius sandorius, vykdomos taikant dvišales procedūras, kai Lietuvos bankas tiesiogiai kreipiasi į sandorio šalį. Eurosistema gali nuspręsti vykdyti šias operacijas greitųjų arba standartinių konkursų būdu.

4.1.13. Lietuvos bankas vykdo tas Eurosistemos koreguojamąsias operacijas, kurių sandorio diena, atsiskaitymo pagal sandorį diena ir sandorio pabaigos diena nėra šeštadienis, sekmadienis arba Lietuvos Respublikos darbo kodekse nustatyta švenčių diena, išskyrus atvejus, kai Lietuvos bankas sandorio šalims nurodo kitaip.

4.1.14. Struktūrinės operacijos įprastomis sąlygomis vykdomos ir už jas atsiskaitoma tik tomis dienomis, kurios yra visų valstybių narių, kurių valiuta yra *euro*, NCB darbo dienos. NCB darbo diena yra bet kuri diena, kurią NCB gali vykdyti Eurosistemos pinigų politikos operacijas.

4.2. Eurosistemos konkurso skelbimas.

4.2.1. ECB viešai skelbia Eurosistemos standartinius konkursus per naujienų tarnybas ir ECB tinklalapyje. Apie ECB paskelbtą konkursą Lietuvos bankas sandorių šalis informuoja per PTS. Jei pranešimo apie viešai paskelbtą standartinį konkursą pateikti per PTS negalima, Lietuvos bankas apie konkursą sandorių šalis informuoja elektroniniu paštu arba faksu.

4.2.2. Greitieji konkursai įprastomis sąlygomis skelbiami vadovaujantis ta pačia tvarka, kaip ir skelbiant standartinius konkursus, tačiau ECB gali nuspręsti iš anksto viešai neskelbti greitųjų konkursų. Apie greitąjį konkursą Lietuvos bankas pasirinktas sandorių šalis informuoja per PTS. Jei pranešimo apie greitąjį konkursą pateikti per PTS negalima, Lietuvos bankas apie konkursą pasirinktas sandorių šalis informuoja elektroniniu paštu arba faksu.

4.2.3. Konkurso paskelbimas yra kvietimas, kad sandorių šalys teiktų pasiūlymus, kurie yra teisiškai įpareigojantys. Konkurso paskelbimas nėra ECB arba Lietuvos banko pasiūlymas (oferta). Viešame pranešime apie konkursą pateikiama Taisyklių 2 priede nurodyta informacija.

4.2.4. ECB gali imtis visų, jo nuomone, būtinų veiksmų, kad pranešime būtų ištaisyta klaida apie skelbiamą konkursą, įskaitant vykstančio konkurso atšaukimą arba sustabdymą.

4.3. Sandorių šalių pasiūlymų rengimas ir teikimas konkursuose.

4.3.1. Jei skelbiamas fiksuotųjų palūkanų konkursas, ECB nustato palūkanų normą, kainą arba palūkanų normų skirtumą iš anksto, o sandorio šalis siūlo lėšų sumą, už kurią nori sudaryti sandorius pagal nustatytą palūkanų normą, kainą arba palūkanų normos skirtumą.

4.3.2. Jei skelbiamas kintamųjų palūkanų konkursas, sandorio šalis siūlo lėšų sumas ir palūkanų normas arba kainas pagal kurias nori sudaryti sandorius. Kiekviename pasiūlyme sandorio šalis turi nurodyti lėšų sumą, už kurią nori sudaryti sandorį su Lietuvos banku, ir atitinkamą palūkanų normą arba kainą.

4.3.3. ECB, išleisdamas ECB skolos sertifikatus, gali nuspręsti, kad pasiūlymuose turi būti numatyta ne palūkanų norma, o kaina. Šiuo atveju kainos nurodomos kaip nominaliosios vertės dalis procentais, trijų skaitmenų po kablelio tikslumu.

4.3.4. Pasiūlymus galima atšaukti iki galutinio pasiūlymų pateikimo termino. Pasiūlymai, pateikti po pranešimo apie konkursą nurodyto pasiūlymų pateikimo galutinio termino, laikomi negaliojančiais. Lietuvos bankas nusprendžia, ar buvo laikomasi galutinio pasiūlymų pateikimo termino.

4.3.5. Jei skelbiamas kintamųjų palūkanų konkursas, sandorių šalys gali teikti pasiūlymus, nurodydamos iki 10 skirtingų palūkanų normų ar kainų dydžių. Jei yra ypatingų aplinkybių, Eurosistema gali apriboti pasiūlymų, kuriuos galima pateikti kintamųjų palūkanų konkurse, skaičių.

4.3.6. Pasiūlymų dėl palūkanų normos kartotinis yra 0,01 procentinio punkto (palūkanų normos

pasiūlymuose turi būti nurodomos dviejų skaitmenų po kablelio tikslumu). Pasiūlymų dėl kainos kartotinis yra 0,001 procentinio punkto.

4.3.7. Dėl pagrindinių refinansavimo operacijų, koreguojamųjų ir struktūrinių operacijų teikiamo mažiausia pasiūlymo suma yra 1 000 000 eurų, o kartotinis – 100 000 eurų. Dėl ilgesnės trukmės refinansavimo operacijų teikiamo mažiausia pasiūlymo suma ir pasiūlymo kartotinis yra 10 000 eurų. Mažiausia pasiūlymo suma ir pasiūlymų kartotiniai užsienio valiuta vykdomų Eurosistemos atvirosios rinkos operacijų yra nurodomi pranešime apie konkursą.

4.3.8. Skelbiant kintamųjų palūkanų konkursus, mažiausia pasiūlymo suma atskirai taikoma kiekvienam palūkanų normos ar kainos dydžiui.

4.3.9. Sandorio šalis pasiūlymus Lietuvos bankui teikia per PTS. Pasiūlymai turi atitikti Lietuvos banko nustatytą formą, skirtą atitinkamai operacijai. Jei pasiūlymų pateikti per PTS negalima, sandorio šalis siunčia Lietuvos bankui paraiškas su pasiūlymais Lietuvos banko nurodytu faksu ir informuoja telefonu. Pavyzdinės paraiškų dėl atitinkamų Eurosistemos pinigų politikos operacijų formos pateiktos Taisyklių 3 priede.

4.3.10. Teikdama pasiūlymus Lietuvos bankui, sandorio šalis vadovaujasi informacija, kuri nurodyta ECB viešame pranešime apie konkursą.

4.3.11. Lietuvos bankas atmeta kiekvieną sandorio šalies pasiūlymą, kuriame:

4.3.11.1. nurodyta suma yra mažesnė už mažiausią pasiūlymo sumą.

4.3.11.2. nurodyta palūkanų norma arba kaina yra mažesnė už mažiausią arba didesnę už didžiausią siūlomą palūkanų normą arba kainą.

4.3.12. Lietuvos bankas atmeta visus sandorio šalies pasiūlymus, jeigu bendra juose nurodyta suma didesnė už ECB nustatytą didžiausią pasiūlymų sumos ribą.

4.3.13. Lietuvos bankas gali atmesti pasiūlymus, kurie yra neišsamūs (nenurodyta visa būtinoji informacija) arba neatitinka Lietuvos banko nustatytos paraiškos formos.

4.3.14. Lietuvos bankas apie savo sprendimą atmesti pasiūlymą sandorio šaliai praneša per PTS. Jei atmesti netinkamo sandorio šalies pasiūlymo per PTS negalima, Lietuvos bankas telefonu arba faksu informuoja sandorio šalį apie pasiūlymo atmetimą iki paskirstymo konkurse momento.

4.4. Paskirstymas likvidumo mažinimo ir likvidumo didinimo Eurosistemos atvirosios rinkos operacijų fiksuotųjų palūkanų konkursuose.

4.4.1. ECB, skirstydamas lėšas fiksuotųjų palūkanų konkursuose, susumuoja sandorių šalių pateiktus pasiūlymus.

4.4.2. Jeigu bendra pasiūlymų suma yra didesnė už bendrą paskirstyti siūlomą likvidumo sumą, pateikti pasiūlymai tenkinami proporcingai pagal paskirstomos sumos ir bendros pasiūlymų sumos santykį, kaip nurodyta Taisyklių 4 priede.

4.4.3. Fiksuotųjų palūkanų konkursuose ECB gali nuspręsti kiekvienai sandorio šaliai skirti:

4.4.3.1. mažiausią individualaus paskirstymo sumą, kuri yra žemiausia sumos, kuri gali būti paskirta kiekvienam dalyviui, riba, arba

4.4.3.2. mažiausią paskirstymo santykį, kuris yra žemiausia pasiūlymų, esant ribinei palūkanų normai, riba, išreikšta procentais, kuri gali būti s pritaikoma kiekvienam dalyviui.

4.4.4. Kiekvienai sandorio šaliai skiriama suma apvalinama iki artimiausio euro sveikojo skaičiaus.

4.5. Paskirstymas likvidumo didinimo Eurosistemos atvirosios rinkos operacijų kintamųjų palūkanų konkursuose eurai.

4.5.1. Skirstant lėšas likvidumo didinimo Eurosistemos atvirosios rinkos operacijų kintamųjų palūkanų konkursuose eurai, pasiūlymai išvardijami siūlomų palūkanų normų mažėjimo arba siūlomų kainų didėjimo tvarka.

4.5.2. Pirmiausia tenkinami pasiūlymai, kuriuose nurodyta didžiausia palūkanų norma (mažiausia kaina), tada iš eilės pasiūlymai, kuriuose nurodytos mažėjančios palūkanų normos (didėjančios kainos), tenkinami tol, kol paskirstoma visa suma.

4.5.3. Jeigu, esant ribinei palūkanų normai (didžiausiai priimtinaai kainai), bendra pasiūlymų suma yra didesnė už likusią paskirstyti sumą, likusi suma paskirstoma už ribinę palūkanų normą (didžiausią priimtinaą kainą) proporcingai pasiūlymams pagal likusios paskirstyti sumos ir bendros

pasiūlymo sumos santykį, kaip nurodyta Taisyklių 4 priede.

4.5.4. ECB gali nuspręsti kiekvienai laimėjusiai sandorio šaliai skirti mažiausią sumą.

4.5.5. Kiekvienai sandorio šaliai skiriama suma apvalinama iki artimiausio euro sveikojo skaičiaus.

4.6. Paskirstymo procedūra likvidumo mažinimo Eurosistemos atvirosios rinkos operacijų kintamųjų palūkanų konkursuose eurais.

4.6.1. Skirstant lėšas likvidumo mažinimo Eurosistemos atvirosios rinkos operacijų kintamųjų palūkanų konkursuose eurais, kurie vykdomi ECB skolos sertifikatams išleisti ir terminuotiesiems indėliams pritraukti, pasiūlymai išvardijami siūlomų palūkanų normų didėjimo tvarka arba siūlomų kainų mažėjimo tvarka.

4.6.2. Pirmiausia tenkinami pasiūlymai, kuriuose nurodyta mažiausia palūkanų norma (didžiausia kaina), tada pasiūlymai, kuriuose nurodytos iš eilės didėjančios palūkanų normos (mažėjančios kainos), priimami tol, kol paskirstoma visa planuota suma.

4.6.3. Jeigu, esant ribinei palūkanų normai (mažiausiai priimtai kainai), bendra pasiūlymų suma yra didesnė už likusią paskirstyti sumą, likusi suma paskirstoma tarp pasiūlymų proporcingai, pagal likusios paskirstyti sumos ir visos pasiūlymų sumos už ribinę palūkanų normą (mažiausią priimtą kainą) santykį kaip nurodyta Taisyklių 4 priede.

4.6.4. ECB gali nuspręsti kiekvienai laimėjusiai sandorio šaliai skirti mažiausią sumą.

4.6.5. Kiekvienai sandorio šaliai skiriama suma apvalinama iki artimiausio euro sveikojo skaičiaus. Jeigu išleidžiami ECB skolos sertifikatai, kiekvienai sandorio šaliai skiriama nominalo suma suapvalinama iki artimiausio 100 000 eurų kartotinio.

4.7. Paskirstymo procedūra Eurosistemos atvirosios rinkos operacijų kintamųjų palūkanų konkursuose pagal ribinių ir sutartinių palūkanų aukcionus.

4.7.1. Skirstant lėšas kintamųjų palūkanų konkursuose, Eurosistema gali vykdyti ribinių palūkanų aukcioną (olandiškojo būdo aukcioną) arba sutartinių palūkanų aukcioną (amerikietiškojo būdo aukcioną).

4.7.2. Vykdamas ribinių palūkanų aukcioną visiems patenkintiems pasiūlymams taikoma viena paskirstymo palūkanų norma arba kaina, kuri lygi ribinei palūkanų normai arba kainai.

4.7.3. Vykdamas sutartinių palūkanų aukcioną paskirstymo palūkanų norma arba kaina yra lygi atitinkamame individualiame pasiūlyme nurodytai palūkanų normai arba kainai.

4.8. Konkurso rezultatų skelbimas ir atskirų paskirstymo rezultatų patvirtinimas.

4.8.1. ECB konkurso rezultatus skelbia viešai per naujienų tarnybas ir ECB tinklalapyje.

4.8.2. Viešame konkurso rezultatų pranešime pateikiama informacija yra nurodyta Taisyklių 5 priede.

4.8.3. Jei konkurso rezultatuose yra klaidų, ECB pasilieka teisę imtis bet kokių, jo nuomone, būtinų veiksmų, kad būtų ištaisyta klaidinga informacija.

4.8.4. Lietuvos bankas konkursą laimėjusioms sandorių šalims tiesiogiai siunčia per PTS individualių paskirstymo rezultatų ir sandorių patvirtinimus. Sandorio šalys gautus iš Lietuvos banko paskirstymo rezultatus ir sandorių patvirtinimus patvirtina per PTS. Jei individualių paskirstymo rezultatų ir sandorių patvirtinti per PTS negalima, Lietuvos bankas išsiunčia sandorio šaliai individualių paskirstymo rezultatų ir sandorių patvirtinimus faksu, nurodydamas pagrindines sandorio detales (atsiskaitymo pagal sandorį datą, sandorio pabaigos datą, atsiskaitymo sumą ir palūkanų normą arba kainą).

4.9. Eurosistemos atvirosios rinkos operacijų vykdymas taikant dvišales procedūras.

4.9.1. Apie Eurosistemos atvirosios rinkos operacijas, vykdomas taikant dvišales procedūras, iš anksto viešai neskelbiama, jei ECB nenusprendžia kitaip.

4.9.2. Lietuvos bankas tiesiogiai kreipiasi į vieną arba kelias sandorių šalis ir, vadovaudamasis ECB nurodymais, sprendžia, ar sudaryti sandorį su pasirinktomis sandorių šalimis. Lietuvos bankas sudaro sandorius su sandorio šalimi naudodamas telefoną su įrašymo funkcija arba kitas elektroninio ryšio priemones.

4.9.3. ECB valdančioji taryba gali nuspręsti, kad išskirtinėmis aplinkybėmis pats ECB arba vienas ar keli NCB, veikdami kaip ECB operacijų padaliniai, gali vykdyti koreguojamąsias

operacijas arba struktūrines operacijas, kurios atliekamos sudarant vienakrypčius sandorius, taikydami dvišales procedūras. Šiuo atveju ECB nusprendžia, ar sudaryti sandorį su sandorio šalimi, į kurią kreipiasi tiesiogiai.

4.9.4. Dvišalės procedūros, kurios taikomos sudarant sandorius per vertybinių popierių biržas ir rinkos tarpininkus, pritaikomos atsižvelgiant į naudojamų skolos priemonių (angl. *debt instruments*) rinkos praktiką.

4.9.5. ECB gali nuspręsti viešai neskelbti Eurosistemos atvirosios rinkos operacijų, kurios vykdomos taikant dvišales procedūras, rezultatų.

4.9.6. Lietuvos bankas, sudaręs sandorį taikant dvišales procedūras (išskyrus vienakryptį sandorį), per PTS išsiunčia sandorio šaliai sandorio patvirtinimą, kurį sandorio šalis patvirtina per PTS. Jei sandorio patvirtinti per PTS negalima, Lietuvos bankas siunčia sandorio šaliai sandorio patvirtinimą faksu, nurodydamas pagrindines sandorio detales (atsiskaitymo pagal sandorį dieną, sandorio pabaigos dieną, atsiskaitymo sumą ir palūkanų normą arba kainą).

4.9.7. Lietuvos bankas, sudaręs vienakryptį sandorį, išsiunčia sandorio patvirtinimą faksu, nurodydamas pagrindines sandorio detales (atsiskaitymo pagal sandorį dieną, vertybinių popierių ISIN, nominaliąją vertę, kainą, atsiskaitymų sumas ir kitas detales). Prireikus sandorio patvirtinimas gali būti parengtas anglų kalba.

4.10. Atsiskaitymų procedūros.

4.10.1. Už Eurosistemos atvirosios rinkos operacijas, vykdomas rengiant standartinius konkursus, išskyrus terminuotųjų indėlių ir ECB skolos sertifikatų, atsiskaitoma kitą darbo dieną po sandorio sudarymo dienos, jei ECB iš anksto nenustatė kitos atsiskaitymo pagal sandorį už pagrindines ir ilgesnės trukmės refinansavimo operacijas dienos Eurosistemos konkursų kalendoriuje. Už terminuotuosius indėlius atsiskaitoma sandorio dieną, o už išleistus ECB skolos sertifikatus – antrą darbo dieną po sandorio sudarymo dienos.

4.10.2. Už Eurosistemos atvirosios rinkos operacijas, vykdomas rengiant greituosius konkursus arba taikant dvišales procedūras, įprastomis sąlygomis atsiskaitoma sandorio dieną, nebent Eurosistema nustato kitą atsiskaitymo laiką.

4.10.3. Ribiniai laikai atsiskaitymams įvykdyti atsiskaitymo pagal sandorį dieną yra nurodyti Taisyklių 6 priede. Sandorio pabaigos dieną atsiskaitymai turi būti atliekami ne vėliau kaip iki 12 val. Lietuvos laiku.

4.10.4. Visi mokėjimai, susiję su Lietuvos banko vykdomomis Eurosistemos atvirosios rinkos operacijomis (išskyrus mokėjimus užsienio valiuta sudarant grįžtamuosius sandorius užsienio valiuta), atliekami eurai ir naudojant MM sąskaitas.

4.10.5. Mokėjimai užsienio valiuta už grįžtamuosius sandorius užsienio valiuta vykdomi naudojant sandorio šalies ir Lietuvos banko nurodytas atitinkamos užsienio valiutos sąskaitas.

4.10.6. Sandorio šalis atsiskaitymo pagal sandorį dieną turi įkeisti pakankamai tinkamo turto už jai skirtas lėšas, jeigu vykdomos likvidumo didinimo operacijos, arba atsiskaityti lėšomis, jeigu vykdomos likvidumo mažinimo operacijos. Jei sandorio šalis atsiskaitymo pagal sandorį dieną iki atitinkamo ribinio laiko, nurodyto Taisyklių 6 priede, neperveda Lietuvos bankui pakankamos įkaito vertės arba lėšų atsiskaityti, sandorio šaliai taikomos Taisyklių VIII skyriuje nurodytos poveikio priemonės ir Lietuvos bankas turi teisę neįvykdyti atsiskaitymo arba atsiskaityti tik už tą sandorio sumos dalį, kuriai pakanka įkaito vertės arba lėšų.

4.10.7. Sandorio šalis privalo užtikrinti paskolą pakankama įkaito verte iki sandorio pabaigos datos ir teikti tinkamą užtikrinimą įkaitu atitinkamomis vertės išlaikymo prievolėmis panaudodama pakankamą tinkamą turtą arba lėšas.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [03-5](#), 2016-01-14, paskelbta TAR 2016-01-18, i. k. 2016-01108

4.10.8. Atlikdamas likvidumo didinimo operacijas, kurios vykdomos sudarant grįžtamuosius sandorius, Lietuvos bankas pagal pateiktą įkaitą suformuoja sandorio šalies kredito liniją, kuri yra apibrėžta Taisyklių 6.42.3 papunktyje, ir ją koreguoja vykdydamas atsiskaitymus pagal likvidumo didinimo grįžtamuosius sandorius. Atsiskaitymo pagal sandorį dieną Lietuvos bankas mažina sandorio šalies kredito liniją suteikiamos paskolos dydžiu ir kartu perveda lėšas į sandorio šalies

MM sąskaitą, o sandorio pabaigos dieną didina sandorio šalies kredito liniją grąžintinos paskolos ir jai priskaičiuotų palūkanų sumos dydžiu ir kartu nusirašo lėšas nuo sandorio šalies MM sąskaitos.

4.10.9. Atlikdamas likvidumo mažinimo operacijas, kurios vykdomos sudarant grįžtamuosius sandorius, Lietuvos bankas, gavęs iš sandorio šalies paskolą, perveda sutartą (atitinkamą) įkaitą į sandorio šalies nurodytą vertybinių popierių sąskaitą. Lietuvos bankas sandorio pabaigos dieną, kai sandorio šalis grąžina įkaitą, grąžina bendrą paskolos ir priskaičiuotų palūkanų sumą į sandorio šalies MM sąskaitą.

4.10.10. Atsiskaitymo pagal terminuotąjį indėlį dieną sandorio šalis perveda lėšas į Lietuvos banko MM sąskaitą. Terminuotojo indėlio sandorio pabaigos dieną Lietuvos bankas grąžina sandorio šaliai terminuotąjį indėlį ir priskaičiuotą palūkanų sumą į sandorio šalies MM sąskaitą. Jei terminuotojo indėlio palūkanos yra neigiamos, terminuotojo indėlio sandorio pabaigos dieną Lietuvos bankas grąžina sandorio šaliai terminuotąjį indėlį ir kartu nusirašo priskaičiuotų palūkanų sumą nuo sandorio šalies MM sąskaitos.

4.10.11. Atsiskaitymai už vienakrypčius sandorius yra vykdomi vadovaujantis rinkos praktika dėl sandoriui sudaryti naudojamo turto, kaip nurodyta sandorio šalies ir Lietuvos banko sandorio patvirtinime. Sandorio šalis atsiskaitymo pagal sandorį dieną turi turėti pakankamai tinkamo turto, kad galėtų atsiskaityti už vienakryptį pirkimo sandorį. Atsiskaitymai už vienakrypčius sandorius vykdomi per Lietuvos banko ir sandorio šalies sąskaitas laikantis vienašio vertybinių popierių ir lėšų pateikimo (angl. *Delivery-versus-payment*) principo.

4.10.12. Atsiskaitymai už ECB skolos sertifikatus vykdomi per Lietuvos banko ir sandorio šalies MM sąskaitas ir vertybinių popierių sąskaitas akcinėje bendrovėje „Lietuvos centrinis vertybinių popierių depozitoriumas“ (toliau – LCVPD). Lietuvos bankas perveda ECB skolos sertifikatus į sandorio šalies sąskaitą LCVPD, kai sandorio šalis perveda lėšas į Lietuvos banko MM sąskaitą (angl. *Delivery-after-payment*). ECB skolos sertifikatų išpirkimo dieną Lietuvos bankas sumoka sandorio šaliai sumą, atitinkančią ECB skolos sertifikato nominaliąją vertę.

4.10.13. Vykdamas ilgesnės trukmės refinansavimo operacijas, sandorio šalis, pasinaudojusi galimybe iš anksto grąžinti visą paskolą arba jos dalį, turi grąžinti Lietuvos bankui paskolą ir iki išankstinio grąžinimo dienos priskaičiuotas palūkanas.

4.10.14. Lietuvos bankas turi teisę nurašyti iš bet kokių sandorio šalies sąskaitų ir indėlių Lietuvos banke tą pačią dieną laiku negrąžintą dienos paskolą ir (arba) palūkanas arba tą pačią dieną negrąžintos paskolos ir (arba) palūkanų dalį.

V SKYRIUS

EUROSISTEMOS NUOLATINĖS GALIMYBĖS

5.1. Ribinio skolinimosi galimybės sąlygos.

5.1.1. Sandorio šalis, naudodamasi ribinio skolinimosi galimybe, už įkaitą gauna iš Lietuvos banko vienos nakties paskolą eurai.

5.1.2. Sandorio šalis gali pasinaudoti ribinio skolinimosi galimybe pagal atskirai Lietuvos bankui pateiktą prašymą arba automatinį prašymą.

5.1.3. ECB iš anksto skelbia ribinio skolinimosi galimybės palūkanų normą, kuri apskaičiuojama kaip paprastoji palūkanų norma pagal „faktinis / 360“ dienų skaičiavimo susitarimą.

5.1.4. Išskyrus reikalavimą pateikti užtikrinimui pakankamą tinkamą turtą, nėra jokių lėšų sumos, kurią sandorio šalis gali gauti pagal ribinio skolinimosi galimybę, apribojimų.

5.1.5. Ribinio skolinimosi galimybe galima naudotis tik darbo dienomis. Tomis dienomis, kai vertybinių popierių atsiskaitymo sistemos neveikia, sandorio šalis gali naudotis ribinio skolinimosi galimybe tik tada jei yra iš anksto pateikusi įkaitą.

5.1.6. Pasinaudoti ribinio skolinimosi galimybe sandorio šalis gali pateikusi prašymą Lietuvos bankui, kuris turi būti pateiktas faksu ne vėliau kaip iki 19.15 val. Lietuvos laiku, o paskutinę Eurosistemos privalomųjų atsargų laikymo laikotarpių darbo dieną – ne vėliau kaip iki 19.30 val. Lietuvos laiku. Sandorio šalis privalo informuoti telefonu Lietuvos banką, kad pateikė

prašymą pasinaudoti ribinio skolinimosi galimybe.

5.1.7. Lietuvos bankas atmeta prašymus pasinaudoti ribinio skolinimosi galimybe, kurie pateikti vėliau, negu Taisyklių 5.1.6 papunktyje nurodyta, arba neatitinka Lietuvos banko nustatytos prašymo formos (žr. Taisyklių 7 priedą). Apie atmestą prašymą Lietuvos bankas informuoja sandorio šalį faksu siunčiamu pranešimu ir telefonu.

5.1.8. Sandorio šalis gali tikslinti arba atšaukti anksčiau pateiktą prašymą pasinaudoti ribinio skolinimosi galimybe iki 19 val. Lietuvos laiku. Informaciją apie prašymo pasinaudoti ribinio skolinimosi galimybe atšaukimą arba tikslinimą sandorio šalis Lietuvos bankui išsiunčia faksu ir informuoja telefonu.

5.1.9. Jei sandorio šalies prašyme nurodyta paskolos suma viršija Lietuvos bankui įkeisto tinkamo turto vertę, Lietuvos bankas suteikia vienos nakties paskolą, neviršijančią įkeisto turto vertės.

5.1.10. Bet kuris sandorio šalies neigiamas likutis MM sąskaitoje, likęs pabaigus dienos pabaigos procedūras, automatiškai laikomas prašymu leisti pasinaudoti ribinio skolinimosi galimybe, kurį Lietuvos bankas automatiškai įvykdo TARGET2-LIETUVOS BANKAS nuolatinių galimybių modulyje, pervesdamas lėšas į sandorio šalies MM sąskaitą.

5.1.11. Sandorio šalis gali bendra tvarka užsisakyti pranešimų apie pasinaudojimą ribinio skolinimosi galimybe per TARGET2-LIETUVOS BANKAS gavimo paslaugą.

5.1.12. Lietuvos bankas, suteikdamas paskolą naudojant ribinio skolinimosi galimybę sandorio šalies prašymu, perveda lėšas į sandorio šalies MM sąskaitą. Apie prašymo pasinaudoti ribinio skolinimosi galimybe įvykdymą Lietuvos bankas sandorio šalį informuoja faksu siunčiamu pranešimu ir telefonu.

5.1.13. Lietuvos bankas, naudodamasis TARGET2-LIETUVOS BANKAS sistemos nuolatinių galimybių modulių, vienos nakties paskolą ir priskaičiuotas palūkanas eurai atskirais tiesioginio debeto nurodymais nusirašo nuo sandorio šalies MM sąskaitos kitą darbo dieną. Jeigu sandorio šalies MM sąskaitoje lėšų nepakanka vienos nakties paskolai grąžinti ir palūkanoms sumokėti, iš sandorio šalies MM sąskaitos nurašomos turimos lėšos ir sandorio šalies MM sąskaita blokuojama, t. y. neleidžiama vykdyti mokėjimo nurodymų, kol bus sukaupta ir nurašyta likusi tiesioginio debeto nurodymo suma.

5.2. Indėlių galimybės sąlygos.

5.2.1. Sandorio šalis, pasinaudodama indėlių galimybe, padeda vienos nakties indėlį eurai Lietuvos banke (įkaitas nepateikiamas).

5.2.2. Indėlių galimybės palūkanų norma gali būti teigiama, 0 proc. arba neigiama.

5.2.3. ECB iš anksto skelbia indėlių galimybės palūkanų normą, kuri apskaičiuojama kaip paprastoji palūkanų norma pagal „faktinis / 360“ dienų skaičiavimo susitarimą.

5.2.4. Lėšų suma, kurią sandorio šalis gali padėti kaip indėlį naudodamasi šia galimybe, neribojama.

5.2.5. Nuolatine indėlio galimybe galima naudotis tik darbo dienomis.

5.2.6. Sandorių šalys, naudodamos TARGET2-LIETUVOS BANKAS nuolatinių galimybių modulį, gali padėti vienos nakties indėlius Lietuvos banke darbo dienomis ne vėliau kaip iki 19.15 val. Lietuvos laiku, o paskutinę Eurosistemos privalomųjų atsargų laikymo laikotarpių darbo dieną – ne vėliau kaip iki 19.30 val. Lietuvos laiku. Sandorio šalis, dėl techninių kliūčių negalinti pasinaudoti TARGET2-LIETUVOS BANKAS nuolatinių galimybių modulių, gali pasinaudoti indėlių galimybe teikdama prašymą Lietuvos bankui. Prašymas siunčiamas Lietuvos bankui nurodytu fakso numeriu ir, informuojama telefonu.

5.2.7. Sandorių šalys turi teisę iki 19.15 val. Lietuvos laiku, o paskutinę Eurosistemos privalomųjų atsargų laikymo laikotarpių darbo dieną – iki 19.30 val. Lietuvos laiku, naudodamos TARGET2-LIETUVOS BANKAS nuolatinių galimybių modulį, pervesti atgal visą arba dalį vienos nakties indėlio sumos į savo MM sąskaitą.

5.2.8. Lietuvos bankas, naudodamas TARGET2-LIETUVOS BANKAS nuolatinių galimybių modulį, atskirais mokėjimo nurodymais grąžina sandorio šaliai indėlį ir sumoka priskaičiuotas palūkanas eurai į sandorio šalies MM sąskaitą kitą darbo dieną. Jei už naudojimąsi indėlių

galimybe taikoma neigiama palūkanų norma, Lietuvos bankas, naudodamas TARGET2-LIETUVOS BANKAS nuolatinių galimybių modulį, grąžina indėlį ir debetuoja sandorio šalies MM sąskaitą pagal priskaičiuotų palūkanų sumą eurai.

5.2.9. Sandorio šalis gali bendra tvarka užsisakyti TARGET2-LIETUVOS BANKAS pranešimų apie pasinaudojimą indėlių galimybe gavimo paslaugą.

VI SKYRIUS TINKAMAS TURTAS

6.1. Bendrosios nuostatos.

6.1.1. Eurosistema taiko vienodus Eurosistemos pinigų politikos operacijoms užtikrinti naudojamo turto tinkamumo reikalavimus. Norėdamos dalyvauti šiose operacijose, sandorio šalys privalo įkeisti tinkamą turtą.

6.1.2. Tinkamas turtas gali būti naudojamas kredito operacijoms – pinigų politikos operacijoms (išskyrus antrinės rinkos neturintį turtą, kuris nenaudojamas sudarant vienakrypčius sandorius) ir dienos paskoloms – užtikrinti.

6.1.3. Tinkamas turtas Eurosistemos kredito operacijoms užtikrinti yra:

6.1.3.1. antrinę rinką turintis turtas;

6.1.3.2. antrinės rinkos neturintis turtas.

6.1.4. Tinkamas turtas turi atitikti griežtus Eurosistemos kredito vertinimo sistemos (toliau – EKVS) nustatytus kredito kokybės reikalavimus.

6.1.5. EKVS nustato procedūras, taisykles ir būdus, kuriais užtikrinama, kad tinkamas turtas atitiktų Eurosistemos nustatytus griežtus kredito kokybės reikalavimus.

6.1.6. Griežti EKVS kredito kokybės reikalavimai apibrėžiami kaip kredito kokybės žingsniai ir jiems yra nustatomi tokie didžiausi įsipareigojimų neįvykdymo tikimybės per vienus metus⁵ lygiai:

6.1.6.1. 0,10 proc. įsipareigojimų neįvykdymo tikimybės lygis per vienus metus atitinka 2-ą kredito kokybės žingsnį;

6.1.6.2. 0,40 proc. įsipareigojimų neįvykdymo tikimybės lygis per vienus metus atitinka 3-į kredito kokybės žingsnį;

6.1.6.3. įsipareigojimų neįvykdymo tikimybės lygiai yra reguliariai apsvarstomi.

6.1.7. Visas kredito operacijoms užtikrinti tinkamas turtas turi atitikti bent 3-į kredito kokybės žingsnį. Konkrečiai tinkamo turto rūšiai – antrinę rinką turinčiam turtui ir antrinės rinkos neturinčiam turtui – taikomi papildomi kredito kokybės reikalavimai, išdėstyti Taisyklių 6.12 ir 6.23 papunkčiuose.

6.1.8. ECB tinklalapyje skelbiama informacija apie kredito kokybės žingsnius pagal Eurosistemos suderintą reitingų skalę⁶, įskaitant kredito kokybės žingsnių priskyrimą prie kredito vertinimų, kuriuos teikia išorinės kredito vertinimo institucijos (toliau – IKVI) ir trečiųjų šalių priemonių reitingui nustatyti teikėjai (toliau – TRP).

6.1.9. Vertinant turto kredito kokybę atsižvelgiama į kredito vertinimo informaciją, gautą iš kredito vertinimo sistemų, priklausančių vienam iš keturių šaltinių, kaip nurodyta Taisyklių 6.25.1 papunktyje.

6.1.10. Vertinant turto kredito kokybę gali būti atsižvelgiama į tokius turto institucinius kriterijus ir elementus, kurie didina turto turėtojo apsaugą, pvz., garantijas. Lietuvos bankas turi teisę spręsti, ar emisija, emitentas, skolininkas arba garantas atitinka jiems taikomus griežtus kredito kokybės reikalavimus vadovaudamasis visa, jo manymu, aktualia informacija, jei tai yra būtina, kad būtų užtikrinta tinkama Eurosistemos apsauga nuo galimų rizikų. Lietuvos bankas gali nepriimti turto, apriboti turto pateikimą ar įkeitimą arba papildomai įvertinti turtą įvertinimą mažesne nei rinkos verte, jei toks sprendimas reikalingas, kad būtų užtikrinta tinkama Eurosistemos apsauga nuo

⁵ EKVS vadovaujasi Direktyvoje 2013/36ES ir Reglamente (ES) Nr. 575/2013 pateiktomis įsipareigojimų neįvykdymo atvejo apibrėžtimis.

⁶ <https://www.ecb.europa.eu/paym/coll/risk/ecaf/html/index.en.html>

galimų rizikų.

6.1.11. Prieš emitentui išleidžiant galimai tinkamą turtą, Lietuvos bankas konsultacijų dėl turto tinkamumo neteikia. Antrinę rinką turinčio turto tinkamumą Lietuvos bankas vertina tik tada, kai jis yra išleistas, o antrinės rinkos neturinčio turto tinkamumą – tik tada, kai pateiktas prašymas įkeisti turtą.

6.1.12. Tinkamas turtas turi būti denominuotas eurai arba kuria nors iš valstybių narių, kurių valiuta yra *euro*, anksčiau galiojusia valiuta.

6.2. Bendrieji antrinę rinką turinčio turto tinkamumo reikalavimai.

6.2.1. Antrinę rinką turintis tinkamas turtas – skolos priemonės, atitinkančios Taisyklių 0–6.8 papunkčiuose nurodytus tinkamumo reikalavimus, išskyrus tam tikrų rūšių antrinę rinką turintį turtą, kuriam taikomi Taisyklių 6.9–6.10 papunkčiuose išdėstyti tinkamumo reikalavimai.

6.2.2. Lietuvos bankas kaip tinkamą turtą priima antrinę rinką turintį turtą, kuris yra įtrauktas į ECB skelbiamą antrinę rinką turintį tinkamo turto sąrašą.

6.2.3. ECB tinkamo turto sąrašą atnaujina kiekvieną savaitės dieną pagal ECB tinklalapyje nurodytą metodiką. Pagal Taisyklių 6.15.1.4 papunktyje išdėstytas nuostatas įvertintas turtas ECB tinkamo turto sąraše neskelbiamas.

6.2.4. Eurosistema gali išbraukti turtą iš tinkamo antrinę rinką turinčio turto sąrašo, jei turtą išleido arba garantavo subjektai, kuriems pagal Sutarties 75 straipsnį Europos Sąjunga arba ES valstybė narė pritaikė jų lėšų naudojimą ribojančias lėšų išaldymo ir (arba) kitokias priemones ir (arba) turtą, kurį išleido arba garantavo subjektai, dėl kurių ECB valdančioji taryba priėmė sprendimą, sustabdantį arba panaikinantį jų galimybę naudotis Eurosistemos atvirosios rinkos operacijomis arba nuolatinėmis galimybėmis.

6.3. Pagrindinė antrinę rinką turinčio turto suma ir atkarpos struktūra.

6.3.1. Antrinę rinką turintis tinkamas turtas – skolos priemonė, kurios pagrindinė suma:

6.3.1.1. yra fiksuotoji, besąlygiškai nustatyta arba yra besąlygiškai nustatyta ir susieta nustatytu dydžiu tik su vienu euro zonos infliacijos indeksu⁷ konkrečiu momentu ir neturi jokių kitų struktūrų;

6.3.1.2. susieta tik su vienu euro zonos infliacijos indeksu konkrečiu momentu, yra taip pat tinka, jeigu jos atkarpos struktūra atitinka apibrėžtąją Taisyklių 6.3.3.2 iv) papunktyje ir yra susieta su tuo pačiu euro zonos infliacijos indeksu;

6.3.2. Turtas su ilgalaikėmis pirkimo teisėmis įsigyti kitų finansinių priemonių (angl. *warrant*) arba turtas su kitomis panašiomis jam priskiriamomis teisėmis netinka.

6.3.3. Tinkamos skolos priemonės atkarpos struktūra iki skolos priemonės išpirkimo dienos turi būti viena iš šių:

6.3.3.1. atkarpa, dėl kurios negali atsirasti neigiamas lėšų srautas ir kuri yra fiksuotoji, nulinė arba daugiapakopė atkarpa (angl. *multi-step coupon*), t. y. atkarpos tvarkaraštis ir atkarpos vertės (išmokų dydžiai) yra nustatyti iš anksto;

6.3.3.2. kintamoji atkarpa (angl. *flat floating coupon*), dėl kurios negali atsirasti neigiamas lėšų srautas ir kurios struktūra yra tokia:

$\text{atkarpos dydis} = (\text{orientacinė norma} * 1) \pm x$, o $f \leq \text{atkarpos dydis} \leq c$, kai

f (žemiausia riba), c (aukščiausia riba), 1 (įsiskolinimo didinimo / mažinimo faktorius) ir x (garantinė įmoka), jei yra, tai skaičiai, kurie yra iš anksto nustatyti emisijos metu arba laikui bėgant gali keistis emisijos metu nustatytu būdu, kai f ir c yra daugiau negu nulis arba lygūs nuliui, o 1 yra daugiau negu nulis per visą skolos priemonės galiojimo laikotarpį. Jei skolos priemonė turi kintamąją atkarpą su infliacijos indekso orientacine norma, 1 lygus vienetui. Orientacinė norma konkrečiu momentu yra tik viena iš šių:

- i) euro pinigų rinkos palūkanų norma (pvz., EURIBOR, LIBOR) arba panašūs indeksai;
- ii) pastovaus termino apsikeitimo sandorių palūkanų norma (pvz., CMS, EIISDA, EUSA);
- iii) vienos arba kelių valstybių narių Vyriausybės obligacijų, kurių terminas yra vieni metai arba trumpesnis, pelningumo norma arba indeksas, arba

⁷ Indeksas, kurį pateikia Eurostatas arba valstybės narės, kurios valiuta yra *euro*, nacionalinė statistikos institucija (pvz., suderintas vartotojų kainų indeksas).

iv) euro zonos infliacijos indeksas.

6.3.4. Fiksuotųjų daugiapakopių arba kintamųjų daugiapakopių atkarpų tinkamumas vertinamas atsižvelgiant į visą skolos priemonės galiojimo laikotarpį.

6.3.5. Tinkamos atkarpos negali turėti nuo emitento priklausančių pasirinkimų, t. y. per visą skolos priemonės galiojimo laikotarpį emitentas negali pakeisti atkarpos pobūdžio.

6.3.6. Skolos priemonė, kurios atkarpa neatitinka anksčiau išdėstytų tinkamumo reikalavimų, netinka, net jei šių reikalavimų neatitinka tik dalis skolos priemonės išmokų (pvz., premija).

6.3.7. Tinkamos skolos priemonės negali suteikti teisės į pagrindinę sumą ir (arba) kitas išmokas pagal skolos priemonę, kurios būtų subordinuotos kitų to paties emitento skolos priemonių savininkų teisėms.

6.4. Antrinę rinką turinčio turto emisijos vieta.

6.4.1. Skolos priemonė turi būti išleista EEE per centrinį banką arba per vertybinių popierių atsiskaitymo sistemą (toliau – VPAS), kurią Eurosistema teigiamai įvertino vadovaudamasi Eurosistemos vartotojų vertinimo sistema⁸.

6.4.2. Jeigu nėra nefinansinės korporacijos išleistos ar garantuotos skolos priemonės emisijos, emitento arba garanto IKVI kredito kokybės įvertinimo, skolos priemonė turi būti išleista euro zonoje.

6.4.3. Skolos priemonės, išleistos per tarptautinius centrinius vertybinių popierių depozitoriumus (toliau – TCVPD) *Euroclear Bank* arba *Clearstream Banking Luxembourg* turi atitikti šiuos reikalavimus:

6.4.3.1. tarptautinės skolos priemonės (angl. *international debt securities*), išleistos pasauline pareikštine forma (angl. *global bearer form*), turi būti išleistos kaip naujieji pasauliniai skoliniai įsipareigojimai (angl. *New Global Notes*, toliau – NPSĮ) ir saugomos visuotinai pripažinto saugotojo, kuris yra TCVPD arba Centrinis vertybinių popierių depozitoriumas (toliau – CVPD), ir kuris yra teigiamai įvertintas vadovaujantis Eurosistemos vartotojų vertinimo sistema. Šios nuostatos netaikomos pasauline pareikštine forma išleistoms tarptautinėms skolos priemonėms, išleistoms kaip klasikiniai pasauliniai skoliniai įsipareigojimai (angl. *classical global notes*) iki 2007 m. sausio 1 d., ir šių įsipareigojimų pakeičiamoms tęstinėms emisijoms, išleistoms su tuo pačiu ISIN, neatsižvelgiant į tęstinės emisijos datą;

6.4.3.2. tarptautinės skolos priemonės, išleistos pasaulinio registro forma (angl. *global registered form*), turi būti išleistos pagal tarptautinėms skolos priemonėms taikomą naująją saugojimo struktūrą (angl. *the new safekeeping structure*). Šios nuostatos netaikomos tarptautinėms skolos priemonėms, išleistoms pasaulinio registro forma iki 2010 m. spalio 1 d.;

6.4.3.3. tarptautinės skolos priemonės individualių skolinių įsipareigojimų forma (angl. *individual note form*) netinka, išskyrus jei jos yra išleistos iki 2010 m. spalio 1 d.;

6.4.3.4. išsamūs skolos priemonių formų ir jų tinkamumo reikalavimai nurodyti Taisyklių 8 priede.

6.5. Antrinę rinką turinčio turto atsiskaitymo procedūros.

6.5.1. Skolos priemonė turi būti perleidžiama darant atitinkamus įrašus vertybinių popierių sąskaitose. Ji turi būti saugoma ir už ją atsiskaitoma euro zonoje per NCB sąskaitą arba VPAS, kurią Eurosistema teigiamai įvertino vadovaudamasi Eurosistemos vartotojų vertinimo sistema taip, kad tinkamo turto įkeitimui įforminti ir įkaitui realizuoti būtų taikoma valstybės narės, kurios valiuta yra *euro*, teisė.

6.5.2. Jeigu CVPD arba VPAS, kuriuose turtas buvo išleistas, ir CVPD arba VPAS, kuriuose jis saugomas, nesutampa, tam, kad turtas būtų tinkamas, abi įstaigos turi būti sujungtos tinkama jungtimi⁹, kurią Eurosistema teigiamai įvertino vadovaudamasi Eurosistemos vartotojų vertinimo sistema, atsižvelgiant į Taisyklių 6.36 papunktyje išdėstytus reikalavimus.

⁸ Eurosistemos vartotojų vertinimo sistema skelbiama ECB tinklalapyje <http://www.ecb.europa.eu/paym/coll/coll/html/index.en.html#frame>

⁹ Reikalavimus atitinkančių jungčių sąrašas skelbiamas ECB tinklalapyje: www.ecb.europa.eu/paym/coll/ssslinks/html/index.en.html

6.6. Antrinę rinką turinčio turto priimtinės rinkos.

6.6.1. Skolos priemonė turi būti įtraukta į reguliuojamų rinkų, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2000/39/EB¹⁰, arba į prekybos sąrašus tam tikrų priimtinių nereguliuojamų rinkų prekybos sąrašus.

6.6.2. Priimtinių nereguliuojamų rinkų sąrašą ECB skelbia savo tinklalapyje¹¹ ir jį atnauja bent kartą per metus.

6.6.3. Eurosistema nereguliuojamas rinkas vertina pagal saugumo, skaidrumo ir prieinamumo principus:

6.6.3.1. saugumas – sandorių tikrumas, o ypač tikrumas dėl sandorių galiojimo ir vykdymo;

6.6.3.2. skaidrumas – netrukdoma prieiga prie informacijos apie rinkos procedūrų ir veiklos taisykles, turto finansinius aspektus, kainų nustatymo mechanizmą, atitinkamas kainas ir kiekius (kainas, palūkanų normas, prekybos mastą, nesumokėtas sumas ir pan.);

6.6.3.3. prieinamumas – galimybė Eurosistemai turėti prieigą prie rinkos ir joje dalyvauti. Rinka yra laikoma prieinama, jeigu jos procedūrų ir veiklos taisyklės leidžia Eurosistemai gauti informaciją ir sudaryti sandorius, kai to reikia siekiant valdyti įkaitą.

6.6.4. Nereguliuojamų rinkų atranka vykdoma išimtinai tik vykdant Eurosistemos įkaito valdymo funkciją ir neturėtų būti laikoma rinkos kokybės vertinimu.

6.7. Antrinę rinką turinčio turto emitentai ir garantai.

6.7.1. Skolos priemonių emitentais ir jų garantais gali būti valstybių narių centriniai bankai, viešojo sektoriaus subjektai, agentūros, kredito įstaigos, finansinės korporacijos, kurios nėra kredito įstaigos, nefinansinės korporacijos, daugiašaliai plėtros bankai (angl. *multilateral development banks*) arba tarptautinės organizacijos).

6.7.2. Be Reglamento (ES) Nr. 575/2013 117 straipsnio 2 dalyje ir 118 straipsnyje nurodytų bankų ir organizacijų, daugiašaliu plėtros banku arba tarptautine organizacija, siekiant pateikti įkaitą, Eurosistema gali pripažinti subjektą, kuris atitinka šiuos kriterijus:

6.7.2.1. tai yra organizacija, atliekanti valstybių sienas peržengiančias pasaulinio arba regioninio lygio funkcijas;

6.7.2.2. organizaciją daugiausia finansuoja nacionalinės vyriausybės arba su nacionalinėmis vyriausybėmis susijusios organizacijos arba subjektai;

6.7.2.3. organizacijos vykdoma politika atitinka ES politiką.

6.8. Antrinę rinką turinčio turto emitento arba garanto įsteigimo vieta.

6.8.1. Skolos priemonės emitentas turi būti įsteigtas EEE arba vienoje iš G10 šalių, nepriklausančių EEE, atsižvelgiant į Taisyklių 6.8.3 – 6.8.6 papunkčiuose nurodytas išimtis.

6.8.2. Skolos priemonės garantas turi būti įsteigtas EEE, nebent garantijos nereikia nustatant konkrečių skolos priemonių kredito kokybės reikalavimus, kaip nurodyta Taisyklių 6.8.3–6.8.4 papunkčiuose. Taisyklių 6.13 papunktyje numatyta galimybė naudoti IKVI garanto kredito vertinimą (reitingą) nustatant konkrečių skolos priemonių kredito kokybės reikalavimus.

6.8.3. Jeigu antrinę rinką turinčią skolos priemonę išleidžia nefinansinė korporacija ir ši skolos priemonė neturi emisijos, emitento arba garanto IKVI kredito vertinimo (reitingo), emitentas arba garantas turi būti valstybėje narėje, kurios valiuta yra *euro*.

6.8.4. Daugiašaliai plėtros bankai ir tarptautinės organizacijos yra tinkami emitentai ir garantai, nepaisant jų įsteigimo vietos.

6.8.5. Turtu užtikrintų vertybinių popierių (toliau – TUVP) emitentas turi būti įsteigtas EEE šalyje, kaip nurodyta Taisyklių 6.9.9 papunktyje.

6.8.6. Ne EEE G10 šalyse įsteigtų emitentų išleistos skolos priemonės gali būti laikomos tinkamu turtu tik tada, jeigu Eurosistema įsitikina, kad jos teisės bus tinkamai ginamos pagal

¹⁰ 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/39/EB dėl finansinių priemonių rinkų, iš dalies keičianti Tarybos direktyvas 85/611/EEB, 93/6/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2000/12/EB bei panaikinanti Tarybos direktyvą 93/22/EEB (OL L 145, 2004 4 30, p. 1).

¹¹ <https://www.ecb.europa.eu/paym/coll/standards/marketable/html/index.en.html>

atitinkamus G10 šalis, nepriklausančios EEE, įstatymus. Šiuo tikslu, prieš turtą paskelbiant tinkamu, atitinkamam NCB turi būti pateiktas Eurosistemai priimtinos formos ir turinio teisinis įvertinimas.

6.9. Specialieji turtu užtikrintų vertybinių popierių tinkamumo reikalavimai.

6.9.1. TUVP turi atitikti bendruosius antrinę rinką turinčio turto tinkamumo reikalavimus, nustatytus Taisyklių 6.1. papunktyje (išskyrus Taisyklių 6.3.1.1 papunktyje nustatytus reikalavimus, susijusius su pagrindine suma) ir šiame papunktyje nustatytus specialiuosius TUVP tinkamumo reikalavimus.

6.9.2. Kad būtų tinkami, TUVP turi būti užtikrinti pinigų srautą sukuriančiu turtu, kuris yra vienaarūšis, t. y. sudarytas tik iš vienos toliau nurodytos turto klasės:

- 6.9.2.1. būsto paskolų;
- 6.9.2.2. komercinės paskirties nekilnojamojo turto paskolų;
- 6.9.2.3. paskolų mažosioms ir vidutinėms įmonėms;
- 6.9.2.4. paskolų automobiliams;
- 6.9.2.5. vartojimo paskolų;
- 6.9.2.6. pagal finansinę nuomą (lizingą) gautinos sumos;
- 6.9.2.7. pagal kredito kortelės skolą gautinos sumos.

6.9.3. Įvertinęs sandorio šalies pateiktus duomenis, NCB gali nuspręsti, kad TUVP yra užtikrinti nevienarūšiu lėšų srautą sukuriančiu turtu.

6.9.4. TUVP negali būti užtikrinti lėšų srautą sukuriančiu turtu, tiesiogiai sukurtu specialiosios paskirties įmonės (angl. *Special Purpose Vehicle*, toliau – SPI), kuri yra TUVP emitentas.

6.9.5. TUVP užtikrinantis pinigų srautas negali būti sudarytas – visiškai arba iš dalies, faktiškai arba potencialiai – iš kitų TUVP emisijų dalių. Šis reikalavimas neišskiria ir tų TUVP, kurių išleidimo struktūra apima dvi SPI ir „tikrojo pardavimo“ (angl. *true sale*) reikalavimas yra įvykdytas taip, kad antrosios SPI išleistos skolos priemonės yra tiesiogiai arba netiesiogiai užtikrintos pradiniu pinigų srautą sukuriančiu turtu ir visi pinigų srautai iš pinigų srautą sukuriančio turto yra pervedami iš pirmosios SPI į antrąją SPI.

6.9.6. TUVP užtikrinantis pinigų srautas negali būti sudarytas – visiškai arba iš dalies, faktiškai arba potencialiai – iš su kredito įvykiais susietų skolinių įsipareigojimų, apsikeitimo sandorių arba kitų išvestinių priemonių, sintetinių vertybinių popierių arba panašių reikalavimų. Šis apribojimas neapima apsikeitimo sandorių, naudojamų sudarant TUVP sandorius tik tam, kad būtų apsidrausta nuo rizikos.

6.9.7. Nepažeidžiant specialiųjų TUVP taikomų tinkamumo reikalavimų, pinigų srautą sukuriančio turto, kuriuo užtikrinami komercinio nekilnojamojo turto hipoteka (įkeitimu) užtikrinti vertybiniai popieriai, sudėtyje negali būti paskolų, kurios bet kuriuo metu yra struktūrizuotos, sindikuotos arba su finansiniu svertu. Struktūrizuotoji paskola – paskola, apimanti subordinuotąsias emisijos dalis; sindikuotoji paskola – paskola, kurią teikia skolintojų grupė skolinimo sindikate; paskola su finansiniu svertu – paskola, kuri teikiama bendrovei, jau turinčiai nemažą įsiskolinimą, pavyzdžiui, išpirkimo sandorį arba perėmimo finansavimą, kai paskola naudojama bendrovės, kuri taip pat yra paskolos skolininkas, nuosavybei įsigyti.

6.9.8. Jei TUVP užtikrinantis pinigų srautas apima iš finansinės nuomos (lizingo) gautinas likutinės vertės sumas, tie TUVP, kurie buvo tinkamo turto sąraše 2015 m. gegužės 1 d., išlieka tinkami iki 2015 m. rugpjūčio 31 d.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [03-5](#), 2016-01-14, paskelbta TAR 2016-01-18, i. k. 2016-01108

6.9.9. TUVP emitentas turi būti SPI, įsteigta EEE.

6.9.10. TUVP užtikrinantį pinigų srautą sukuriantis turtas turi būti sukurtas kūrėjo, įsteigto EEE ir SPI parduotas paties kūrėjo arba tarpininko, įsteigto EEE:

6.9.10.1. tarpininku laikomas hipotekos (įkeitimo) patikėtinis (angl. *mortgage trustee*) arba gautinų sumų patikėtinis (angl. *receivables trustee*);

6.9.10.2. 2015 m. gegužės 1 d. tinkamo antrinę rinką turinčio turto sąraše esantys TUVP, kurie neatitinka šio papunkčio reikalavimo dėl hipotekos (įkeitimo) patikėtinio arba gautinų sumų

patikėtinio įsteigimo vietos, išlieka tinkami iki 2016 m. gegužės 1 d., jei yra tenkinami visi kiti tinkamumo reikalavimai.

6.9.11. TUVP užtikrinantį pinigų srautą sukuriančio turto skolininkai ir kreditoriai turi būti įsteigti (o jei tai fiziniai asmenys, – reziduojantys) EEE ir, jei taikytina, atitinkamas vertybinis popierius turi būti registruotas EEE, taip pat pinigų srautą sukuriančiam turtui turi būti taikoma EEE šalies teisė.

6.9.12. SPI įsigyjamam pinigų srautą sukuriančiam turtui turi būti taikoma valstybės narės teisė.

6.9.13. SPI turi įsigyti pinigų srautą sukuriantį turtą iš kūrėjo arba iš tarpininko, kaip nustatyta Taisyklių 6.9.10 papunktyje, tokiu būdu, kurį Eurosistema laiko „tikru pardavimu“, galiojančiu ir vykdytinu trečiųjų asmenų atžvilgiu, ir būti nepasiekiami kūrėjui ir jo kreditoriams arba tarpininkui ir jo kreditoriams, taip pat tada, jeigu kūrėjas arba tarpininkas yra nemokūs.

6.9.14. TUVP gali būti laikomi tinkamais tik tada, jei įsitikinta, kad Eurosistemos teisės bus tinkamai apsaugotos nuo lėšų susigrąžinimo nuostatų, kurias Eurosistema laiko svarbiomis pagal atitinkamos EEE šalies teisę, taikymo. Todėl prieš pripažįstant TUVP tinkamais, gali būti pareikalauta:

6.9.14.1. priimtina forma pateikto nepriklausomo teisinio įvertinimo, kuriame nurodomos atitinkamoje šalyje taikomos lėšų susigrąžinimo taisyklės, ir (arba)

6.9.14.2. kitų dokumentų, įskaitant gavėjo mokumo pažymėjimą tuo laikotarpiu, kurio metu likvidatorius gali pripažinti pinigų srautą sukuriančio turto, kuriuo užtikrinti TUVP, pardavimą negaliojančiu.

6.9.15. Lėšų susigrąžinimo taisyklės, kurios laikomos griežtomis ir todėl nepriimtinomis, apima:

6.9.15.1. taisyklės, pagal kurias likvidatorius gali pripažinti TUVP užtikrinančio pinigų srautą sukuriančio turto pardavimą negaliojančiu tik todėl, kad šis sandoris buvo sudarytas abejotinu laikotarpiu, kaip nurodyta 6.9.14.2 papunktyje, iki paskelbimo apie pardavėjo (kūrėjo arba tarpininko) nemokumą dienos;

6.9.15.2. taisyklės, pagal kurias pripažinimo negaliojančiu galima išvengti tik tada, jei gavėjas gali įrodyti, kad pardavimo metu nežinojo apie pardavėjo (kūrėjo arba tarpininko) nemokumą. Taikant šį reikalavimą, pardavėjas atitinkamai gali būti kūrėjas arba tarpininkas.

6.9.16. Tik tos TUVP emisijos dalys (arba dalies dalys), kurios yra neantraeilės, palyginti su kitomis tos pačios emisijos dalimis visą TUVP galiojimo laikotarpį, laikomos tinkamomis.

6.9.17. Laikoma, kad emisijos dalis (arba dalies dalis) yra neantraeilė, palyginti su kitomis tos pačios emisijos dalimis (arba dalies dalimis), jeigu vadovaujantis mokėjimo prioritetu (angl. *post-enforcement priority*) ir, jei taikoma, pagreitinimo prioritetu (angl. *post-acceleration priority*), kaip numatyta emisijos prospekte, jokiai kitai emisijos daliai (arba dalies daliai) nesuteikiamas prioritetas dėl mokėjimų (pagrindinės dalies arba palūkanų) gavimo tos dalies (ar dalies dalies) atžvilgiu ir todėl ši dalis (arba dalies dalis) tarp skirtingų emisijos dalių (arba dalies dalių) patiria nuostolių paskutinė.

6.9.18. Kad TUVP taptų arba išliktų tinkami Eurosistemos pinigų politikos operacijoms, reikalaujama, kad atitinkamos TUVP šalys, vadovaudamosi Taisyklių 9 priedu, teiktų išsamius ir standartizuotus paskolų lygio duomenis (angl. *loan-level data*) ir viso lėšų srautą sukuriantį turtą, kuriuo užtikrinti TUVP, duomenų kokybės įverčius. Vertinant tinkamumą, atsižvelgiama į visus atvejus, kai nepateikiami duomenys, ir į tai, kaip dažnai atskiruose paskolos lygio duomenų laukeliuose, kurie nurodyti Taisyklių 9 priede, aptinkami neteisingi duomenys.

6.9.19. Kaip įkaitas gali būti priimti TUVP, kurių įvertis žemesnis nei reikalaujama Taisyklių 9 priede (A1), kai pasibaigia pagal šį priedą taikytinas atitinkamas pereinamasis laikotarpis, kiekvienu atskiru atveju įvertinus ir pateikus tinkamus paaiškinimus, kodėl nebuvo pasiektas reikalaujamas įvertis. Pateikus tinkamus paaiškinimus, yra nustatomas didžiausias leistino nukrypimo lygis ir leistino nukrypimo laikotarpis¹². Leistino nukrypimo laikotarpis nurodo, per kokį laikotarpį

¹² Išsamiau – ECB interneto svetainėje www.ecb.europa.eu

duomenų apie TUVP kokybę privalo pagerėti.

6.9.20. TUVP tinkamumą vertinantis NCB pasilieka teisę reikalauti iš kiekvieno atitinkamo trečiojo asmens, kurį jis laiko reikšmingu, pvz., emitento, kūrėjo ir (arba) tvarkytojo (tačiau jais neapsiribojant), bet kokio paaiškinimo ir (arba) teisinio patvirtinimo, kurių, jos nuomone, reikia, kad būtų galima įvertinti ar TUVP yra tinkami, taip pat įvertinti paskolų lygio duomenis. Dėl šių reikalavimų nevykdymo gali būti laikinai apribotas atitinkamų TUVP tinkamumas arba atsisakyta pripažinti šiuos TUVP tinkamais.

6.10. Specialieji turtu užtikrintais vertybiniais popieriais padengtų obligacijų tinkamumo reikalavimai.

6.10.1. TUVP padengtų obligacijų pinigų srautus užtikrinančio turto fonde yra tik TUVP, kurie atitinka šiuos reikalavimus:

6.10.1.1. TUVP užtikrinantį pinigų srautą sukuriantis turtas atitinka Reglamento (ES) Nr. 575/2013 129 straipsnio 1 dalies d–f punktuose nustatytus reikalavimus, taikomus TUVP padengtomis obligacijoms;

6.10.1.2. pinigų srautą sukuriantį turtą sukūrė su padengtų obligacijų emitentu glaudžiais ryšiais susijęs subjektas, kaip apibrėžta Taisyklių 6.32 papunktyje. Šiuo atveju glaudūs ryšiai nustatomi tuo metu, kai TUVP aukščiausiojo reitingo vienetai (angl. *senior units*) pervedami į padengtos obligacijos pinigų srautus užtikrinančio turto fondą;

6.10.1.3. TUVP naudojami kaip techninė priemonė hipotekoms arba garantija užtikrintoms nekilnojamojo turto paskoloms perleisti iš kūrėjo į atitinkamos padengtos obligacijos pinigų srautą sukuriančio turto fondą.

6.10.2. Priemonės, naudojamos siekiant patikrinti, ar TUVP padengtų obligacijų pinigų srautą sukuriančio turto fonde nėra TUVP, kurie neatitinka Taisyklių 6.10.1 papunktyje nurodytų reikalavimų, yra šios:

6.10.2.1. reikalaujama, kad emitentas kas ketvirtį patikrintų ir patvirtintų, kad TUVP padengtų obligacijų pinigų srautą sukuriančio turto fonde nėra TUVP, kurie neatitinka Taisyklių 6.10.1 papunktyje nurodytų reikalavimų. Patikrinimo dokumentą turi pasirašyti emitento įgaliotieji asmenys;

6.10.2.2. reikalaujama, kad išorės auditoriai arba emitento pinigų srautą sukuriančio turto fondo stebėtojai *ex-post* patvirtintų, kad šiame fonde nėra TUVP, kurie stebimuojų laikotarpiu neatitinka Taisyklių 6.10.1 papunktyje nurodytų reikalavimų.

6.10.3. Jei emitentas nepatenkina kurio nors reikalavimo arba TUVP tinkamumą vertinantis NCB laiko, kad patvirtinimo turinys yra netikslus arba nepakankamas ir neįmanoma patikrinti, ar TUVP padengtų obligacijų pinigų srautą sukuriančio turto fondas tenkina Taisyklių 6.10.1 papunktyje nurodytus reikalavimus, šios obligacijos yra netinkamos arba jų tinkamumas gali būti laikinai sustabdytas.

6.10.4. Jei pagal taikytinus teisės aktus arba emisijos prospektą numatoma, kad TUVP padengtų obligacijų pinigų srautus užtikrinančio turto fonde nėra TUVP, kurie neatitinka Taisyklių 6.10.1 papunktyje nurodytų reikalavimų, atlikti 6.10.2 papunktyje numatytą patikrinimą nereikalaujama.

6.11. Specialieji Eurosistemos skolos sertifikatų tinkamumo reikalavimai.

6.11.1. ECB išleisti skolos sertifikatai ir NCB skolos sertifikatai, išleisti iki euro įvedimo atitinkamoje valstybėje narėje, kurios valiuta yra *euro*, dienos, yra tinkamas turtas.

6.11.2. Eurosistemos išleistiems skolos sertifikatams netaikomi reikalavimai, nustatyti antrinę rinką turinčiam turtui.

6.12. Antrinę rinką turinčio turto kredito kokybės reikalavimai.

6.12.1. Antrinę rinką turintis turtas, išskyrus TUVP, yra tinkamas užtikrinti kredito operacijas, jei turi bent vienos pripažintos IKVI sistemos viešą kredito vertinimą, atitinkantį Eurosistemos suderintos reitingų skalės nemažesnę kaip 3-ią kredito kokybės lygį.

6.12.2. TUVP yra tinkami užtikrinti kredito operacijas, jeigu turi bent dviejų pripažintų IKVI sistemų viešus kredito vertinimus, kiekvienos jų suteiktas reitingas atitinka bent jau 2-ą kredito kokybės lygį.

6.12.3. Antrinę rinką turinčio turto kredito kokybei vertinti naudojami šie IKVI vieši kredito

reitingai:

6.12.3.1. IKVI emisijos reitingas arba, jeigu nėra IKVI suteikto emisijos reitingo, programos arba emisijų serijos, pagal kurią išleistas turtas, IKVI suteiktas reitingas. Šiuo atveju neatsižvelgiama į pradinį turto terminą. Bet koks emisijai, programai arba emisijų serijai IKVI suteiktas reitingas yra priimtinas;

6.12.3.2. IKVI emitento reitingas. Šiuo atveju atsižvelgiama į pradinį turto terminą – išskiriamas trumpalaikis turtas, t. y. turtas, kurio pradinis terminas iki 390 dienų imtinai ir ilgalaikis turtas, t. y. turtas, kurio pradinis terminas daugiau nei 390 dienų. Jei tai trumpalaikis turtas, vertinant naudojami IKVI trumpalaikiai ir ilgalaikiai emitento reitingai; jei tai ilgalaikis turtas – tik IKVI ilgalaikiai emitento reitingai;

6.12.3.3. IKVI suteiktas ilgalaikis garanto reitingas, jeigu garantija atitinka Taisyklių 6.24 papunkčio reikalavimus.

6.13. Antrinę rinką turinčio turto išorinių kredito vertinimo institucijų vertinimų eiliškumas.

6.13.1. Vertinant, ar antrinę rinką turintis turtas (išskyrus antrinę rinką turintį turtą, kurį išleido centrinė valdžia, regioninė arba vietos valdžia, agentūros ir viršvalstybinės institucijos) ir TUVP atitinka griežtus kredito standartus, taikomos šios taisyklės:

6.13.1.1. pirmiausia atsižvelgiama į IKVI emisijos reitingą, tada – į IKVI emitento arba IKVI garanto reitingus. Bent vienas IKVI kredito vertinimas turi atitikti Eurosistemos taikomą kredito kokybės mažiausią ribą;

6.13.1.2. jeigu yra keli tos pačios emisijos IKVI suteikti reitingai, taikoma pirmojo geriausio taisyklė, t. y. atsižvelgiama į geriausią esamą IKVI emisijos reitingą. Jeigu pirmasis geriausias IKVI emisijos reitingas neatitinka Eurosistemos kredito kokybės mažiausios ribos, nustatytos antrinę rinką turinčiam turtui, turtas yra laikoma netinkamu, net jeigu turto garantija atitinka Taisyklių 6.24 papunkčio reikalavimus;

6.13.1.3. jeigu nėra emisijos reitingo, atsižvelgiama į emitento arba garanto reitingą. Jeigu yra keli to paties emitento arba garanto reitingai, priskiriami tai pačiai emisijai, taikoma pirmojo geriausio taisyklė, t. y. atsižvelgiama į geriausią esamą IKVI emitento arba garanto reitingą;

6.13.1.4. vertinant antrinę rinką turintį turtą, kurį išleido centrinė, regioninė arba vietos valdžia, agentūros ir viršvalstybinės institucijos, atsižvelgiama tik į IKVI emitento arba IKVI garanto reitingus pagal anksčiau nurodytą eiliškumą ir bent vienas IKVI reitingas turi atitikti mažiausią Eurosistemos kredito kokybės ribą. Jeigu yra keli IKVI emitento arba garanto reitingai, vertinant pasirenkamas geriausias;

6.13.1.5. padengtos obligacijos, kurias išleido agentūros, vertinamos pagal Taisyklių 6.13.1.1–6.13.1.3 papunkčių nuostatas;

6.13.1.6. kaip nurodyta Taisyklių 6.12.2 papunktyje, vertinant TUVP kredito kokybę, bent du IKVI emisijos kredito vertinimai turi atitikti Eurosistemos kredito kokybės reikalavimus. Jeigu yra daugiau nei du IKVI emisijos kredito vertinimai, atsižvelgiama į pirmąjį ir antrąjį geriausius IKVI emisijos kredito vertinimus.

6.13.2. Jeigu emitentas turi IKVI suteiktą reitingą užsienio valiuta, šis reitingas yra priimtinas. Jeigu turtas yra denominuotas emitento šalies valiuta, taip pat yra priimtinas šalies valiutos reitingas.

6.14. Daugiau negu vieno emitento išleisti vertybiniai popieriai.

6.14.1. Vertinant daugiau negu vieno emitento išleisto antrinę rinką turinčio turto (angl. *multi-issuers securities*) tinkamumą, atsižvelgiama į kiekvieno emitento IKVI reitingą pagal potencialią emitentų atsakomybę (angl. *potential liability*):

6.14.1.1. jeigu kiekvienas emitentas solidariai atsako už visų kitų emitentų įsipareigojimus dėl emisijos arba, jei taikytina, programos arba emisijų serijos, turi būti atsižvelgiama į to emitento, kurio IKVI reitingas yra aukščiausias tarp kitų emitentų IKVI reitingų, IKVI reitingą, arba

6.14.1.2. jeigu kiekvienas emitentas solidariai neatsako už visų kitų emitentų įsipareigojimus dėl emisijos arba, jei taikytina, programos arba emisijų serijos, turi būti atsižvelgiama į to emitento, kurio IKVI reitingas yra žemiausias tarp kitų emitentų IKVI reitingų, IKVI reitingą.

6.15. Antrinę rinką turinčio turto kredito kokybės vertinimas, kai nėra išorinių kredito vertinimo institucijų vertinimo.

6.15.1. Jeigu antrinę rinką turinčio turto (išskyrus TUVF) emisija, emitentas arba garantas neturi IKVI kredito įvertinimo, priskiriami numanomi kredito kokybės vertinimai, kurie turi atitikti Eurosistemos kredito kokybės reikalavimus¹³:

6.15.1.1. jeigu antrinę rinką turintį turtą išleido arba garantavo regioninė valdžia, vietos valdžia arba viešojo sektoriaus subjektas, įsteigtas euro zonoje, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 575/2013 4 straipsnio 8 dalyje (toliau – CRR viešojo sektoriaus subjektas), kuriuos kompetentingos institucijos pagal kapitalo reikalavimus ir Reglamento (ES) Nr. 575/2013 115 straipsnio 2 dalies, 116 straipsnio 1 ir 4 dalių nuostatas traktuoja taip pat kaip centrinę valdžią, kurios jurisdikcijoje jie yra įsteigti, šių subjektų išleistoms arba garantuotoms skolos priemonėms priskiriamas kredito kokybės lygis, atitinkantis IKVI centrinei valdžiai, kurios jurisdikcijoje šie subjektai yra įsteigti, suteiktą geriausią kredito reitingą;

6.15.1.2. jeigu emitentai arba garantai yra regioninė valdžia, vietos valdžia arba CRR viešojo sektoriaus subjektai, kuriuos kompetentingos institucijos pagal kapitalo reikalavimus ir Reglamento (ES) Nr. 575/2013 115 straipsnio 1 dalies ir 116 straipsnio 2 dalies nuostatas traktuoja taip pat kaip kredito įstaigas, šių subjektų išleistoms arba garantuotoms skolos priemonėms priskiriamas kredito kokybės lygis, atitinkantis vienu kredito kokybės lygiu sumažintą geriausią kredito reitingą, kurį centrinei valdžiai, kurios jurisdikcijoje šie subjektai yra įsteigti, suteikė IKVI;

6.15.1.3. jeigu emitentai arba garantai yra CRR viešojo sektoriaus subjektai, kurie nenurodyti Taisyklių 6.15.1.1 ir 6.15.1.2 papunkčiuose, numanomas kredito vertinimas nepriskiriamas ir jie traktuojami taip pat kaip ir privataus sektoriaus subjektai;

6.15.1.4. valstybėje narėje, kurios valiuta yra *euro*, įsteigtų nefinansinių korporacijų išleistam arba garantuotam antrinę rinką turinčiam turtui taikomi tokie patys kredito kokybės reikalavimai kaip ir antrinės rinkos neturinčiam turtui (išdėstyti Taisyklių 6.23 papunktyje) ir šis turtas neįtraukiamas į antrinę rinką turinčio turto sąrašą.

6.16. Papildomi kredito kokybės reikalavimai dėl turtų užtikrintų vertybinių popierių.

6.16.1. TUVF kredito kokybė vertinama, atsižvelgiant į viešą emisijos reitingą, kuris paaiškintas viešai prieinamoje kredito reitingų ataskaitoje, t.y. išsamioje naujos emisijos ataskaitoje. Šioje ataskaitoje, *inter alia*, turi būti pateikiama išsami struktūrinių ir teisinių aspektų analizė, išsamus bendrojo užtikrinamojo įkaito įvertinimas, duomenys apie sandorio šalis ir visi kiti svarbūs sandorio aspektai.

6.16.2. Pripažintos IKVI turi reguliariai skelbti TUVF priežiūros ataskaitas. Jos skelbiamos ne vėliau kaip praėjus keturioms savaitėms po TUVF atkarpos mokėjimo datos. Šių ataskaitų ataskaitinė data turi būti paskutinė atkarpos mokėjimo data. Kai TUVF atkarpos mokamos kas mėnesį, priežiūros ataskaita skelbiama bent kas ketvirtį. Šiose ataskaitose turėtų būti bent jau atnaujinami esminiai sandorio duomenys (pvz., pinigų srautą užtikrinančio turto sudėtis, sandorio dalyviai, kapitalo struktūra ir veiklos duomenys).

6.17. Bendrieji antrinės rinkos neturinčio turto tinkamumo reikalavimai.

6.17.1. Antrinės rinkos neturinčiu turtu laikomi Taisyklėse nustatytus tinkamumo reikalavimus atitinkantys:

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [03-161](#), 2015-10-29, paskelbta TAR 2015-10-30, i. k. 2015-17142

6.17.1.1. kredito reikalavimai;

6.17.1.2. antrinės rinkos neturinčios hipoteka užtikrintos skolos priemonės (toliau – MHUSP);

6.17.1.3. terminuotieji indėliai;

6.17.1.4. antrinės rinkos neturinčios skolos priemonės, užtikrintos tinkamais kredito reikalavimais (toliau – SPUTKR).

Papildyta papunkčiu:

Nr. [03-161](#), 2015-10-29, paskelbta TAR 2015-10-30, i. k. 2015-17142

¹³ plačiau – Taisyklių 10 priede.

6.17.2. Antrinės rinkos neturinčio tinkamo turto sąrašas viešai neskelbiamas.

6.18. Bendrieji kredito reikalavimų tinkamumo reikalavimai.

6.18.1. Tinkamas kredito reikalavimas – tinkamo skolininko skolos įsipareigojimas sandorio šaliai.

6.18.2. Kredito reikalavimai, kurie turi „mažėjantį likutį“ (kai pagrindinė suma ir palūkanos mokami pagal iš anksto nustatytą tvarkaraštį), panaudotos kredito linijos, taip pat sindikate dalyvaujančios įstaigos sindikuotųjų paskolų dalis laikomi tinkamomis kredito reikalavimo rūšimis. Sindikuotųjų paskolų dalis yra kredito reikalavimas, atsiradęs dėl skolinčiojo dalyvavimo skolinčiųjų grupei teikiant paskolą skolinimo sindikate.

6.18.3. Nepanaudotos kredito linijos (pvz., atsinaujinančių kredito reikalavimų nepanaudotos galimybės), sąskaitos pereinimo ir akreditavimai, kurie leidžia naudotis kreditu, tačiau patys nėra kredito reikalavimai, laikomi netinkamais.

6.18.4. Kredito reikalavimas, suteiktas ne dėl paprasto skolinimo, o kitais tikslais, gali būti laikomas tinkamu turtu. Reikalavimas, būdingas tam tikros rūšies ilgalaikiai nuomai arba faktoringui, gali būti laikomas tinkamu turtu, jeigu tai yra kredito reikalavimas. Faktoringo būdu įgyti reikalavimai yra tinkami tiek, kiek jie iš tikrųjų yra kredito reikalavimai.

6.18.5. Kredito reikalavimas turi būti su fiksuotąja, griežtai nustatyta pagrindine suma ir palūkanų norma, dėl kurios negali atsirasti neigiamas lėšų srautas. Šios savybės turi būti išsaugotos iki įsipareigojimo pabaigos.

6.18.6. Kredito reikalavimo palūkanų norma turi būti nulinės atkarpos, fiksuotoji, kintamoji (susieta su nuoroda į kitą palūkanų normą) arba palūkanų norma, susieta su infliacijos dydžiu.

6.18.7. Kredito reikalavimai negali suteikti teisių į pagrindinę sumą ir (arba) palūkanas, kurios yra antraeilės pagal kitų to paties kreditoriaus kredito reikalavimų (arba tos pačios sindikuotosios paskolos kitų dalių ar dalies dalių) arba skolos priemonių turėtojų teises.

6.18.8. Mažiausias kredito reikalavimo dydis pateikiant kaip įkaitą Lietuvos bankui, taip pat tarpvalstybinio naudojimo atveju turi būti ne mažesnis kaip 500 000 eurų.

6.19. Kredito reikalavimų skolininkai ir garantai.

6.19.1. Tinkami kredito reikalavimo skolininkai ir garantai yra nefinansinės korporacijos, viešojo sektoriaus subjektai, daugiašaliai plėtros bankai arba tarptautinės organizacijos¹⁴, taip pat skolininkai ir garantai, atitinkantys Eurosistemos kredito kokybės reikalavimus, taikomus kredito reikalavimams (Taisyklių 6.23 papunktis).

6.19.2. Jeigu kredito reikalavimas turi daugiau nei vieną skolininką, tinkamas yra kredito reikalavimas, kurio kiekvienas skolininkas yra asmeniškai ir atskirai atsakingas už visišką atitinkamo kredito reikalavimo grąžinimą (bendraskoliai, bendrai atsakingi už atskirus kredito reikalavimus, laikomi netinkamais).

6.19.3. Kredito reikalavimo skolininkas turi būti įsteigtas valstybėje narėje, kurios valiuta yra *euro*.

6.19.4. Kredito reikalavimo garantas taip pat turi būti įsteigtas valstybėje narėje, kurios valiuta yra *euro*, nebent garantijos nereikia nustatant antrinės rinkos neturinčio turto kredito kokybės reikalavimus, nes skolininkas atitinka kredito kokybės reikalavimus.

6.19.5. Daugiašaliams plėtros bankams arba tarptautinėms organizacijoms netaikomas įsteigimo vietos reikalavimas skolininkui ir garantui.

6.20. Teisiniai reikalavimai ir apribojimai, taikomi kredito reikalavimams.

6.20.1. Kredito reikalavimo sutarčiai bei sandorio šalies ir Lietuvos banko sutarčiai arba kitokiam susitarimui dėl kredito reikalavimo įkeitimo turi būti taikoma valstybės narės, kurios valiuta yra *euro*, teisė. Be to, negali būti taikomos daugiau kaip dvi skirtingos teisės sandorio šaliai, kreditoriui, skolininkui, garantui (jei taikytina), kredito reikalavimo sutarčiai ir įkaito pateikimo sutarčiai.

6.20.2. Kredito reikalavimai įkeičiami Taisyklių 6.42 papunktyje nustatyta tvarka.

¹⁴ Daugiašalius plėtros bankus arba tarptautines organizacijas Eurosistema gali pripažinti tokiu pačiu būdu, kaip nurodyta Taisyklių 6.7.2 papunktyje.

6.20.3. Siekiant užtikrinti, kad kredito reikalavimai būtų įkeisti tinkamai ir kad, kitai sandorio šaliai neįvykdžius įsipareigojimų, kredito reikalavimus būtų galima nedelsiant realizuoti, turi būti tenkinami papildomi teisiniai reikalavimai, nustatyti Taisyklių 11 priede.

6.21. Terminuotųjų indėlių tinkamumo reikalavimai.

Terminuotieji indėliai, aprašyti Taisyklių 2.3.2 papunktyje, yra tinkamas turtas Eurosistemos pinigų politikos operacijoms užtikrinti.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [03-5](#), 2016-01-14, paskelbta TAR 2016-01-18, i. k. 2016-01108

6.22. Antrinės rinkos neturinės mažmeninės hipoteka užtikrintos skolos priemonės.

6.22.1. Tinkama MHUSP turi būti skolos priemonė (paprastasis arba įsakomasis vekselis), kuri užtikrinta bendru būsto paskolų fondu ir nėra visiškai įvykdytas pakeitimas vertybiniais popieriais (angl. *securitization*). Turi būti numatyta galimybė pakeisti turtą šią skolos priemonę užtikrinančiame fonde ir sukurtas mechanizmas, skirtas užtikrinti buveinės NCB pirmenybę prieš kitus kreditorius, išskyrus prieš tuos, kuriems ši nuostata negali būti taikoma dėl priežasčių, susijusių su valstybės politika..

6.22.2. MHUSP turi būti su fiksuotąja, griežtai nustatyta pagrindine suma ir palūkanų norma, dėl kurios negali atsirasti neigiamas lėšų srautas.

6.22.3. MHUSP emitentais turi būti sandorio šalys, įsteigtos valstybėje narėje, kurios valiuta yra *euro*.

6.22.4. MHUSP kredito kokybė turi atitikti nemažesnę kaip 2-ą kredito kokybės lygį pagal Eurosistemos suderintą reitingų skalę. Šių skolos priemonių kredito kokybė vertinama vadovaujantis konkrečiai jurisdikcijai būdinga kredito kokybės vertinimo sistema, kaip numatyta atitinkamuose nacionaliniuose dokumentuose.

6.22.5. MHUSP emitentas bent kas mėnesį turi pats įsitikinti, kad būsto paskolos, kurios sudaro šias skolas priemones užtikrinantį fondą, atitinka atitinkamos šalies NCB nurodytus tinkamumo kriterijus.

6.22.6. MHUSP naudojimo ir tvarkymo procedūros priklauso nuo Eurosistemos procedūrų ir yra apibrėžtos atitinkamos šalies NCB nacionaliniuose dokumentuose.

6.23. Kredito reikalavimų kredito kokybės reikalavimai.

6.23.1. Kredito reikalavimų kredito kokybė vertinama pagal skolininko arba garanto kredito kokybę, kuri turi atitikti bent jau 3 kredito kokybės lygį pagal Eurosistemos suderintą reitingų skalę.

6.23.2. Kredito reikalavimų kredito kokybė vertinama pagal skolininko arba garanto kredito kokybę, kurią nustato kredito vertinimo sistema arba pagal sandorio šalies pasirinktą šaltinį, kaip išdėstyta Taisyklių 6.25 papunktyje.

6.23.3. Sandorio šalis ne vėliau kaip kitą darbo dieną turi pranešti Lietuvos bankui visą informaciją, susijusią su įkeisto kredito reikalavimo, jo skolininko arba garanto būklės pasikeitimu, pvz. apie išankstinį, dalinį arba visišką kredito reikalavimo grąžinimą, skolininko vėlavimą mokėti įmokas ir pan., ir, Lietuvos banko reikalavimu, įkeistą turtą atsiimti.

6.23.4. Sandorio šalis turi užtikrinti, kad kredito reikalavimų tinkamumui vertinti taiko naujausius kredito kokybės vertinimus.

6.23.5. Sandorio šalis, įkeičianti kredito reikalavimus, jų skolininkų arba garantų kredito kokybei vertinti turi pasirinkti vieną pagrindinį, prieinamą ir Eurosistemos pripažintą kredito vertinimo šaltinį ir vieną sistemą iš to šaltinio (toliau – „pagrindinis šaltinis“). Jeigu sandorio šalis pasirenka IKVI šaltinį, gali būti naudojamos visos pripažintos IKVI sistemos.

6.23.6. Sandorio šalis, norinti naudoti daugiau nei vieną kredito vertinimo sistemą arba šaltinį, turi pateikti motyvuotą prašymą Lietuvos bankui kartu su įrodymais, kodėl nepakanka vieno „pagrindinio šaltinio“ kredito reikalavimų skolininkų arba garantų kredito kokybei vertinti.

6.23.7. Sandorio šaliai gali būti leista naudoti daugiau nei vieną skolininkų arba garantų kredito kokybės vertinimo šaltinį ar sistemą. Tačiau, jeigu „pagrindinis šaltinis“ pateikia daugumos įkeičiamų kredito reikalavimų skolininkų arba garantų kredito kokybės vertinimus, į „pagrindinio šaltinio“ kredito kokybės vertinimą bus atsižvelgiama nustatant kredito reikalavimo tinkamumą ir taikomą įvertinimą mažesne nei rinkos verte.

6.23.8. Sandorio šalis pasirinkto šaltinio turi laikytis mažiausiai vienus metus. Pasibaigus šiam laikotarpiui, sandorio šalis, pageidaujanti pakeisti kredito vertinimo šaltinį, turi pateikti motyvuotą prašymą Lietuvos bankui.

6.23.9. Tam tikromis aplinkybėmis, ypač tada, kai sandorio šalis pereina prie vidaus reitingais pagrįstos sistemos šaltinio arba pirmą kartą įkeičia kredito reikalavimus, išimties tvarka jai gali būti leista nukrypti nuo mažiausio vienu metų laikotarpio apribojimo ir pakeisti „pagrindinį šaltinį“.

6.23.10. Sandorio šalis, pasirinkusi IKVI kaip skolininko arba garanto kredito vertinimo šaltinį, gali taikyti pirmojo geriausio taisyklę: jeigu tam pačiam skolininkui arba garantui yra suteikti keli IKVI vertinimai, taikomas geriausias IKVI kredito vertinimas.

6.23.11. Ar viešajam sektoriui priklausantys skolininkai arba garantai atitinka kredito kokybės mažiausią ribą, vertinama pagal sandorio šalies pasirinktos sistemos arba šaltinio kredito vertinimą, o jeigu jo nėra – naudojamas skolininko arba garanto IKVI kredito vertinimas. Jeigu nėra nė vieno iš minėtų kredito vertinimų, taikoma ta pati procedūra, kuri taikoma antrinę rinką turinčiam turtui, kaip tai apibrėžta Taisyklių 6.15.1 papunktyje.

6.23.12. Nefinansinėms korporacijoms priklausantys skolininkai arba garantai, turintys sandorio šalies pasirinkto šaltinio kredito vertinimą, ne mažesnę už Eurosistemos kredito kokybės mažiausią ribą, nustatytą Taisyklių 6.23.1 papunktyje, yra laikomi tinkamais.

6.24. Tinkamo turto garantijos.

6.24.1. Tinkamo turto garantų kredito kokybė turi atitikti Taisyklių 6.12 ir 6.23 papunkčiuose išdėstytas nuostatas.

6.24.2. Tinkamo turto garantija laikoma priimtina, jeigu garantas be išlygų ir neatšaukiamai garantavo už emitento (arba skolininko) įsipareigojimus sumokėti pagrindinę sumą, palūkanas ir visas kitas sumas pagal skolos priemones (arba kredito reikalavimus) jų turėtojams, kol šie įsipareigojimai nebus visiškai įvykdyti. Nereikalaujama, kad garantija būtų specialiai skirta antrinę rinką turinčiam turtui arba kredito reikalavimui, ji gali būti taikoma tik emitentui arba skolininkui.

6.24.3. Garantija turi būti sumokama, kai pirmą kartą pareikalaujama (neatsižvelgiant į įsipareigojimą pagal pagrindinę skolą arba kredito reikalavimą). Viešųjų subjektų, turinčių teisę rinkti mokesčius, suteiktos garantijos turi būti sumokamos arba tada, kai pirmą kartą pareikalaujama, arba turi būti numatyta, kad jos bus sumokėtos nedelsiant paskelbus apie įsipareigojimų neįvykdymą.

6.24.4. Garantijai turi būti taikoma ES valstybės narės teisė, kuri turi būti teisėta, saistanti ir vykdytina garanto atžvilgiu.

6.24.5. Jeigu garantas nėra viešojo sektoriaus subjektas, turintis teisę rinkti mokesčius, tam, kad garantiją turintis turtas būtų laikomas tinkamu, Eurosistamai priimtina forma turi būti pateiktas garantijos teisėtumo, saistomosios galios ir vykdytinumo teisinis patvirtinimas. Jame turi būti nurodyta, kad garantija nėra asmeninė, ir ją gali vykdyti tik antrinę rinką turinčio turto turėtojai arba kredito reikalavimo kreditorius. Jeigu garantas įsteigtas pagal kitą jurisdikciją negu ta, kurios teisė reglamentuoja garantiją, teisinis patvirtinimas taip pat patvirtina, kad garantija yra teisėta ir vykdytina pagal jurisdikcijos, kurioje garantas įsikūręs, teisę. Jeigu tai antrinę rinką turintis turtas, sandorio šalis pateikia NCB teisinį patvirtinimą, kuriame pranešama apie tam tikrą garantiją užtikrintą turtą ECB, kad jis būtų įtrauktas į tinkamo turto sąrašą. Sandorio šalis, ketindama įkeisti kredito reikalavimą, NCB vertinti turi pateikti teisinį patvirtinimą tos jurisdikcijos, kurios teisė reglamentuoja kredito reikalavimą. Vykdytinumo reikalavimui taikomi nemokumo arba bankroto įstatymai, bendrieji teisingumo principai ir kiti panašūs garantui taikomi ir apskritai turintys įtakos kreditorių teisėms garanto atžvilgiu įstatymai ir principai.

6.24.6. Garanto įsipareigojimai pagal garantiją turi būti bent lygiaverčiai *pari passu* ir vertinami vienodai *pro rata* kaip ir visi kiti garanto neužtikrinti įsipareigojimai.

6.25. Eurosistemos kredito vertinimo sistema.

6.25.1. Vertinant tinkamam turtui nustatytus kredito standartus, atsižvelgiama į kredito vertinimą, kurį teikia pripažintos tinkamomis kredito kokybės vertinimo sistemos, priklausančios vienam iš keturių šaltinių:

6.25.1.1. išorinėms kredito vertinimo institucijoms (toliau – IKVI), kurios skelbia viešąjį

reitingą;

6.25.1.2. NCB vidinėms kredito vertinimo sistemoms (toliau – VKVS);

6.25.1.3. sandorių šalių vidaus reitingais pagrįstoms sistemoms (toliau – VRPS);

6.25.1.4. trečiųjų asmenų reitingo priemonių nustatytojams (toliau – RPN).

6.25.2. Kiekvienas šaltinis gali turėti kredito vertinimo sistemų rinkinį.

6.25.3. Pripažinti tinkamais kredito vertinimo šaltiniai (IKVI, VKVS ir RPN) ir jų pripažinimo kriterijai pateikiami ECB tinklalapyje¹⁵.

6.25.4. Visoms pripažintoms kredito vertinimo sistemoms taikomas EKVS veiklos rezultatų stebėjimo procesas, kaip apibrėžta Taisyklių 6.26 papunktyje.

6.25.5. Eurosistema, skelbdama informaciją apie pripažintas kredito vertinimo sistemas kartu su informacija apie kredito operacijas, neprisiima jokios atsakomybės už jos pripažintų kredito kokybės vertinimo sistemų kredito vertinimus.

6.25.6. Kredito kokybės vertinimo sistema pažeidus EKVS taisykles ir procedūras, gali būti pašalinta iš tinkamų kredito kokybės vertinimo sistemų sąrašo.

6.25.7. Bendrieji išorinių kredito vertinimo institucijų pripažinimo kriterijai:

6.25.7.1. IKVI užregistruoja arba sertifikuoja Europos vertybinių popierių ir rinkų institucija (angl. *European Securities and Markets Authority*) pagal Reglamentą (EB) Nr. 1060/2009;

6.25.7.2. siekiant veiksmingai įgyvendinti EKVS, IKVI turi atitikti operacinius kriterijus ir teikti pakankamo masto paslaugas. Tam, kad būtų galima naudoti IKVI kredito kokybės vertinimus, Eurosistemai turi būti prieinama informacija apie šiuos vertinimus, taip pat turi būti prieinama informacija, skirta vertinimų lyginamajam sugretinimui (angl. *mapping*) ir veiklos rezultatų stebėjimo procesui atlikti;

6.25.7.3. Eurosistema pasilieka teisę spręsti, ar ji pripažįsta IKVI tinkama EKVS tikslais, pasinaudodama, be kitų veiksmų, jos veiklos rezultatų stebėjimo procesu, taip pat gali reikalauti bet kokio paaiškinimo dėl IKVI kredito vertinimo;

6.25.7.4. kartu su pateikiamais EKVS veiklos rezultatų stebėjimo duomenimis, IKVI turi pateikti vadovo arba įgalioto atstovo, atsakingo už IKVI audito arba atitikties sritis, pasirašytą sertifikatą, patvirtinantį veiklos rezultatų stebėjimo informacijos tikslumą ir tikrumą;

6.25.7.5. Lietuvos bankas, kaip tinkamas IKVI, pripažįsta tas institucijas, kurias tinkamomis pripažino Eurosistema.

6.25.8. Bendrieji NCB vidinių kredito vertinimo sistemų pripažinimo kriterijai ir operacinės procedūros:

6.25.8.1. NCB gali nuspręsti naudoti savo paties VKVS kredito vertinimus. Šis sprendimas turi būti patvirtintas taikant Eurosistemos tikrinimo procedūrą;

6.25.8.2. VKSV turto kredito kokybę gali vertinti iš anksto arba sandorio šalies prašymu;

6.25.8.3. gavęs sandorio šalies prašymą įvertinti turtą, NCB informuoja sandorio šalį apie turto tinkamumo statusą arba apie laiką, reikalingą turto kreditui vertinti. Jeigu VKVS gali vertinti tik tam tikrų rūšių skolininkus arba garantus, arba jeigu VKVS negali gauti duomenų, reikalingų kreditui vertinti, NCB nedelsdamas tai praneša sandorio šaliai. Šiais atvejais atitinkamas skolininkas arba garantas laikomi netinkamais, nebent turtas gali būti įvertintas naudojantis kitu kredito vertinimo šaltiniu arba kredito vertinimo sistema. Jeigu įkaitu pateiktas turtas tampa netinkamas dėl skolininko arba garanto kredito kokybės pablogėjimo, sandorio šalis turi kuo greičiau šį turtą atsiimti. Kadangi nefinansinės korporacijos ir NCB VKVS neturi sutartinių santykių dėl informacijos pateikimo ir šios bendrovės neįpareigotos teikti neviešą informaciją NCB, tokio pobūdžio informaciją šios bendrovės teikia savanoriškai;

6.25.8.4. Šalyse, kuriose yra išleistos MHUSP ir kuriose jos naudojamos kredito operacijoms užtikrinti, atitinkamas NCB taiko kredito vertinimo sistemą pagal EKVS. Šiai sistemai kasmet taikomas veiklos rezultatų stebėjimo procesas;

6.25.8.5. Lietuvos bankas neturi VKVS kredito vertinimo sistemos.

6.25.9. Bendrieji vidaus reitingais pagrįstų sistemų pripažinimo kriterijai yra šie:

¹⁵ <https://www.ecb.europa.eu/paym/coll/risk/ecaf/html/index.en.html>

6.25.9.1. sandorio šalis, ketinanti taikyti VRPS turto kredito kokybei nustatyti, turi pateikti prašymą, pasirašytą įgaliotų asmenų ir gauti Lietuvos banko leidimą. Šis reikalavimas taikomas visoms sandorių šalims, ketinančioms naudoti VRPS, nepaisant jų statuso – patronuojančioji įmonė, patronuojamoji įmonė arba filialas;

6.25.9.2. sandorio šalies prašyme turi būti pateikta informacija, kurios reikalauja Lietuvos bankas, vadovaudamasis atitinkamais teisės aktais, reglamentuojančiais leidimų taikyti vidaus reitingais pagrįstą kredito rizikos vertinimo ir pažangųjį operacinės rizikos vertinimo metodą išdavimo tvarką;

6.25.9.3. Lietuvos bankas reguliariai stebi VRPS veiklą bei metinius veiklos rezultatus ir gali patikrinti, ar sandorio šalies pateikta informacija tiksli, vietoje arba nuotoliniu būdu. Šio patikrinimo tikslas yra nustatyti, ar statinių fondų duomenys yra teisingi, tikslūs ir išsamūs;

6.25.9.4. sandorių šalys, naudojančios VKVS, turi atitikti operacinius reikalavimus, susijusius su:

6.25.9.4.1. procedūrų, skirtų pranešti apie kredito reikalavimų savybes buveinės NCB, *ad hoc* patikrinimais;

6.25.9.4.2. Lietuvos banko metiniais patikrinimais, skirtais nustatyti statinių fondų tikslumą ir tikrumą kaip nurodyta Taisyklių 12 priede;

6.25.9.4.3. informacijos teikimu, ne vėliau nei per kitą darbo dieną, dėl turto tinkamumo pokyčių bei nedelsiamo atitinkamų kredito reikalavimų pašalinimo, jei būtina;

6.25.9.4.4. pranešimais Lietuvos bankui apie faktus arba aplinkybes, kurie galėtų iš esmės daryti įtaką VRPS tolimesniam naudojimui EKVS tikslais arba VRPS naudojamam turto tinkamumo nustatymo būdai, ypač įskaitant esminius sandorio šalies VRPS pokyčius, kurie gali turėti įtakos vertinant, kaip VRPS reitingų dydžiai arba įsipareigojimų neįvykdymo tikimybės atitinka suderintą Eurosistemos reitingų skalę.

6.25.10. Bendrieji trečiųjų asmenų reitingo priemonių nustatytojų pripažinimo kriterijai ir atskaitomybės įsipareigojimai:

6.25.10.1. RPN šaltinį sudaro subjektai, kurie vertina skolininkų kredito kokybę, visų pirma, sistemiškai ir mechaniškai naudodami kiekybinius modelius, remdamiesi, be kitos informacijos, audituotomis ataskaitomis, ir kurių kredito vertinimai neskirti plačiai visuomenei atskleisti;

6.25.10.2. RPN nustatytojas, norintis dalyvauti EKVS, taip pat sandorio šalis, pageidaujanti EKVS tikslais naudoti RPN šaltinį, turi pateikti prašymus Lietuvos bankui, naudodami ECB nustatytą formą¹⁶ ir pridėdami prašymo formoje nurodytus papildomus dokumentus. Lietuvos bankas dėl RPN teikėjo pripažinimo tinkamu konsultuos su ECB.

6.25.10.3. Eurosistema sprendžia, ar RPN nustatytojas priimtinas, vadovaudamasi Eurosistemos nustatytų pripažinimo kriterijų atitikimo įvertinimu.

6.25.10.4. Sandorio šalis turi informuoti RPN nustatytoją apie kiekvieną kredito įvykį, žinomą tik sandorio šaliai, įskaitant informaciją apie uždelstus įkeisto turto skolininkų mokėjimus.

6.25.10.5. EKVS dalyvaujantis RPN nustatytojas, siekdamas, kad būtų stebimi EKVS veiklos rezultatai, turi perduoti informaciją atitinkamam NCB kartu su įgaliotų asmenų pasirašytu sertifikatu, patvirtinančiu pateiktą veiklos rezultatų stebėjimo duomenų tikslumą ir tikrumą.

6.25.10.6. RPN nustatytojas turi įsipareigoti penkerius metus saugoti statinių fondų vidaus dokumentus ir informaciją apie įsipareigojimų neįvykdymą.

6.26. Eurosistemos kredito vertinimo sistemų veiklos rezultatų stebėjimas.

6.26.1. Visoms kredito kokybės vertinimo sistemoms taikomas EKVS veiklos rezultatų stebėjimo procesas, kaip nurodyta Taisyklių 12 priede, siekiant užtikrinti, kad kredito vertinimo sistemos teikiamos kredito vertinimo informacijos lyginamasis sugretinimas (angl. *mapping*) su suderinta Eurosistemos reitingų skale išliktų tinkamas ir kad galėtų būti palyginami visų sistemų ir šaltinių kredito kokybės vertinimo rezultatai.

6.26.2. Eurosistema pasilieka teisę reikalauti bet kokios papildomos informacijos, kurios reikia veiklos rezultatų stebėjimui atlikti.

6.26.3. Veiklos rezultatų stebėjimas gali lemti tai, kad gali būti koreguojamas būdas, kuriuo nustatoma, kad kredito vertinimo sistemos teikiama kredito vertinimo informacija atitinka suderintą Eurosistemos reitingų skalę.

6.26.4. Remdamasi veiklos rezultatų stebėjimo proceso rezultatais, Eurosistema gali nuspręsti laikinai sustabdyti naudojimąsi kredito vertinimo sistema arba ją išbraukti iš sąrašo.

6.26.5. Jei pažeidžiami su EKVS veiklos rezultatų stebėjimo procesu susiję reikalavimai, atitinkama kredito vertinimo sistema gali būti pašalinta iš EKVS pripažintų sistemų sąrašo.

6.27. Bendrieji tinkamo turto rizikos kontrolės priemonių principai.

6.27.1. Siekiant apsaugoti Eurosistemą nuo finansinių nuostolių rizikos, jeigu sandorio šalis neįvykdytų įsipareigojimų naudojamos šios rizikos kontrolės priemonės:

6.27.1.1. įvertinimas mažesne nei rinkos verte (angl. *valuation haircuts*) – įkaito vertė apskaičiuojama kaip turto rinkos vertė, atėmus tam tikrą dalį procentais (iš rinkos vertės išskaičiuojamą dydį);

6.27.1.2. svyravimų ribų nustatymas (koregavimas pagal rinką) (angl. *variation margin (marking to market)*) – kredito operacijoms užtikrinti naudojamo įkaito vertė (įvertinus mažesne nei rinkos verte) turi būti ne mažesnė už sandorio šaliai kredito operacijomis suteiktų paskolų (su priskaičiuotomis palūkanomis) vertę. Įkaito vertei nukritus žemiau neįpareigojančio vertės pokyčio ribos, sandorio šalis privalo įkeisti papildomą tinkamą turtą arba sumokėti (įkeisti) lėšas. Įkaito vertei viršijant neįpareigojančio vertės pokyčio ribą, sandorio šalis gali susigrąžinti atitinkamai neįpareigojančio vertės pokyčio ribą viršijantį įkeistą turtą arba sumokėtas (įkeistas) lėšas. Neįpareigojančio vertės pokyčio riba lygi 0,5 proc. sandorio šaliai suteiktos paskolos (su priskaičiuotomis palūkanomis) vertės. Už tokiu būdu sandorio šalies sumokėtas lėšas taikoma palūkanų norma lygi indėlių galimybės normai. Įkaito vertės išlaikymo prievolių apskaičiavimo pavyzdys pateikiamas Taisyklių 13 priede, lėšų įkeitimo kortelė – Taisyklių 19¹ priede;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [03-5](#), 2016-01-14, paskelbta TAR 2016-01-18, i. k. 2016-01108

6.27.1.3. kredito įstaigos arba bet kurio kito subjekto, su kuriuo ši kredito įstaiga susijusi glaudžiais ryšiais, išleistų nepadengtų skolos priemonių (angl. *unsecured debt instruments*) naudojimo apribojimas, išdėstytas Taisyklių 6.32 papunktyje;

6.27.1.4. perkainojimas (angl. *valuation markdown*) – įkaito rinkos vertės sumažinimas tam tikru procentu, atliekamas prieš įvertinant mažesne nei rinkos verte.

6.27.2. Eurosistema gali taikyti šias papildomas rizikos kontrolės priemones:

6.27.2.1. pradinio įkaito perviršio reikalavimas (angl. *initial margin*) – sandorių šalys turi pateikti įkaitą, kurio vertė būtų nemažesnė už pradinio įkaito vertės perviršiu padidintą suteiktų paskolų (su priskaičiuotomis palūkanomis) sumą;

6.27.2.2. apribojimai, susiję su emitentais, skolininkais arba garantais. Siekiant apsisaugoti nuo emitentų, skolininkų arba garantų rizikos, gali būti taikomi papildomi apribojimai, kurie, be Taisyklių 6.27.1.3 papunktyje nurodytų apribojimų, gali būti papildomai taikomi ir nepadengtų skolos priemonių atveju;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [03-5](#), 2016-01-14, paskelbta TAR 2016-01-18, i. k. 2016-01108

6.27.2.3. papildomi įvertinimai mažesne nei rinkos verte – tam tikram turtui gali būti taikomi papildomi įvertinimo mažesne nei rinkos verte dydžiai;

6.27.2.4. papildomos garantijos – prieš priimant įkaitu tam tikrą turtą, gali būti pareikalauta papildomų garantijų, kurias suteiktų Eurosistemos kredito kokybės reikalavimus tenkinantys subjektai;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [03-5](#), 2016-01-14, paskelbta TAR 2016-01-18, i. k. 2016-01108

6.27.2.5. atsisakymas – Eurosistema gali neleisti naudoti tam tikrą turtą Eurosistemos kredito operacijoms užtikrinti.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [03-5](#), 2016-01-14, paskelbta TAR 2016-01-18, i. k. 2016-01108

6.27.3. Eurosistema pasilieka teisę taikyti papildomas rizikos kontrolės priemones, jeigu tai yra būtina tinkamam Eurosistemos apsaugojimui nuo rizikos pagal ECBS statuto 18 straipsnio 1 dalį užtikrinti. Šios rizikos kontrolės priemonės, taikytinos nuosekliai, skaidriai ir visiems vienodai, gali būti taikomos atskiroms sandorių šalims.

6.27.4. Lietuvos bankas taiko tokias pačias rizikos kontrolės priemones kaip ir Eurosistema.

6.28. Antrinę rinką turinčio turto rizikos kontrolės priemonės.

6.28.1. Antrinę rinką turintis tinkamas turtas priskiriamas prie vienos iš penkių įvertinimo mažesne nei rinkos verte kategorijos atsižvelgiant į emitentų klasifikaciją ir (arba) turto rūšį (Taisyklių 14 priedas).

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [03-5](#), 2016-01-14, paskelbta TAR 2016-01-18, i. k. 2016-01108

6.28.2. Atskiroms skolos priemonėms taikomi konkretūs įvertinimo mažesne nei rinkos verte dydžiai, priklausantys nuo įvertinimo mažesne nei rinkos verte kategorijos, kaip nurodyta Taisyklių 14 priede, likusio galiojimo termino, atkarpos struktūros ir kredito kokybės lygio. Iš turto rinkos vertės išskaičiuojamas įvertinimo mažesne nei rinkos verte dydis atimamas iš įkeičiamo turto rinkos vertės kaip tam tikras procentas. Iš I–IV įvertinimo mažesne nei rinkos verte kategorijų skolos priemonių rinkos vertės išskaičiuojami dydžiai yra nevienodi ir priklauso nuo likusio skolos priemonės galiojimo termino, atkarpos struktūros ir kredito kokybės lygio, nustatyto Taisyklių 15 priede.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [03-5](#), 2016-01-14, paskelbta TAR 2016-01-18, i. k. 2016-01108

6.28.3. Prie V įvertinimo mažesne nei rinkos verte kategorijos priskirtam antrinę rinką turinčiam turtui taikomas 10 proc. įvertinimas mažesne nei rinkos verte, nepaisant jo termino ar atkarpos struktūros.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [03-5](#), 2016-01-14, paskelbta TAR 2016-01-18, i. k. 2016-01108

6.28.3¹. Turtui su nuline arba fiksuotųjų palūkanų atkarpa įvertinimo mažesne nei rinkos verte dydis priklauso nuo likusio turto galiojimo termino.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [03-5](#), 2016-01-14, paskelbta TAR 2016-01-18, i. k. 2016-01108

6.28.4. TUVP, padengtų obligacijų ir kredito įstaigų išleistų neužtikrintų skolos priemonių, kurios yra vertinamos pagal teorinę kainą laikantis 6.30 papunkčio nuostatų, rinkos vertė yra sumažinama 5 proc. prieš įvertinimą mažesne nei rinkos verte;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [03-5](#), 2016-01-14, paskelbta TAR 2016-01-18, i. k. 2016-01108

6.28.5. Padengtų obligacijų nuosavam naudojimui taikomas:

6.28.5.1. 8 proc. dydžio papildomas įvertinimas mažesne nei rinkos verte – jeigu šios obligacijos priskirtinos prie kredito kokybės 1-ojo ir 2-ojo žingsnių;

6.28.5.2. 12 proc. dydžio papildomas įvertinimas mažesne nei rinkos verte – jeigu šios obligacijos priskirtinos prie kredito kokybės 3-ojo žingsnio;

6.28.5.3. padengtų obligacijų nuosavas naudojimas – sandorio šalies įkeistos padengtos bankų obligacijos, kurias išleido arba garantavo sandorio šalis arba bet kuris kitas subjektas, su kuriuo ji yra susijusi glaudžiais ryšiais, kaip apibrėžta Taisyklių 6.32 papunktyje;

6.28.5.4. jei 6.28.7.1 ir 6.28.7.2 papunkčiuose nurodytas papildomas įvertinimas mažesne nei rinkos verte negali būti taikomas dėl Lietuvos banko, trišalio agento įkaito valdymo sistemos ar TARGET2-Securities automatinio įkeitimo, papildomas įvertinimas mažesne nei rinkos verte taikomas visai padengtų obligacijų nuosavam naudojimui emisijos verte.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [03-5](#), 2016-01-14, paskelbta TAR 2016-01-18, i. k. 2016-01108

6.28.6. Antrinę rinką turinčioms I–IV įvertinimo mažesne nei rinkos verte kategorijas įtrauktoms skolos priemonėms su kintamųjų palūkanų atkarpa taikomas iš rinkos vertės išskaičiuojamas dydis yra toks pat kaip ir atitinkamos įvertinimo mažesne nei rinkos verte ir kredito kokybės kategorijos fiksuotosios atkarpos priemonėms nuo nulio iki vieno metų termino, išskyrus šiuos atvejus:

6.28.6.1. kintamųjų palūkanų atkarpos, kurių perskaičiavimo laikotarpis yra ilgesnis negu vieni metai, vertinamos kaip fiksuotųjų palūkanų atkarpos, o atitinkamas iš rinkos vertės išskaičiuojamas dydis nustatomas pagal likusį skolos priemonės galiojimo terminą;

6.28.6.2. skolos priemonėms su kintamųjų palūkanų atkarpa, susieta su euro zonos infliacijos indeksu, atitinkamas iš rinkos vertės išskaičiuojamas dydis nustatomas pagal likusį skolos priemonės galiojimo terminą;

6.28.6.3. skolos priemonei su daugiau negu vienos rūšies atkarpos mokėjimu taikomas iš rinkos vertės išskaičiuojamas dydis priklauso tik nuo atkarpos rūšies per likusį skolos priemonės galiojimo terminą. Šiai skolos priemonei taikomas iš rinkos vertės išskaičiuojamas dydis yra didžiausias, koks nustatytas tokio paties likusio galiojimo termino ir kredito kokybės lygio skolos priemonėms, atsižvelgiant į visas per likusį skolos priemonės galiojimo terminą būsimų atkarpos mokėjimų rūšis.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [03-5](#), 2016-01-14, paskelbta TAR 2016-01-18, i. k. 2016-01108

6.28.7. Neteko galios nuo 2016-01-25

Papunkčio naikinimas:

Nr. [03-5](#), 2016-01-14, paskelbta TAR 2016-01-18, i. k. 2016-01108

6.28.8. Neteko galios nuo 2016-01-25

Papunkčio naikinimas:

Nr. [03-5](#), 2016-01-14, paskelbta TAR 2016-01-18, i. k. 2016-01108

6.28.9. Likvidumo mažinimo operacijų metu turtas nevertinamas mažesne nei rinkos verte.

6.28.10. ECB pakeitus įvertinimo mažesne nei rinkos verte dydžius, Lietuvos bankas taikys atitinkamą įvertinimą mažesne nei rinkos verte.

6.29. Antrinės rinkos neturinčio turto rizikos kontrolės priemonės.

6.29.1. Atskiriems kredito reikalavimams su fiksuotąja palūkanų norma ir kredito reikalavimams su palūkanų norma, kuri yra susieta su infliacijos norma, taikomi konkretūs įvertinimo mažesne nei rinkos verte dydžiai, kurie priklauso nuo likusio kredito reikalavimo galiojimo termino ir kredito kokybės lygio.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [03-5](#), 2016-01-14, paskelbta TAR 2016-01-18, i. k. 2016-01108

6.29.2. Atskiriems kredito reikalavimams su kintamąja palūkanų norma taikomas iš rinkos vertės išskaičiuojamas dydis yra toks pats, kuris taikomas to paties kredito kokybės lygio kredito reikalavimams su fiksuotąja palūkanų norma nuo nulio iki vieno metų. Mokamos palūkanos laikomos kintamųjų normų palūkanomis, jeigu jos susietos su bazine palūkanų norma ir jeigu laikotarpis, kuriam jos nustatomos, nėra ilgesnis kaip vieni metai. Jeigu palūkanų norma nustatoma ilgesniam kaip vieno metų laikotarpiui, šie palūkanų mokėjimai vertinami kaip fiksuotieji palūkanų mokėjimai, o iš rinkos vertės išskaičiuojamas dydis priklauso nuo likusio kredito reikalavimo galiojimo termino.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [03-5](#), 2016-01-14, paskelbta TAR 2016-01-18, i. k. 2016-01108

6.29.3. Kredito reikalavimų su daugiau kaip vienos rūšies palūkanų norma įvertinimo mažesne nei rinkos verte dydis priklauso tik nuo palūkanų mokėjimų, mokamų per likusį kredito reikalavimo galiojimo terminą. Jeigu per likusį kredito reikalavimo galiojimo terminą bus mokamos kelių rūšių palūkanos, likusieji palūkanų mokėjimai yra laikomi fiksuotaisiais palūkanų mokėjimais, o iš rinkos vertės išskaičiuojamas dydis priklauso nuo likusio kredito reikalavimo galiojimo termino.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [03-5](#), 2016-01-14, paskelbta TAR 2016-01-18, i. k. 2016-01108

6.29.4. Antrinės rinkos neturinčioms MHUSP taikomas 39,5 proc. įvertinimo mažesne nei rinkos verte dydis.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [03-5](#), 2016-01-14, paskelbta TAR 2016-01-18, i. k. 2016-01108

6.29.5. Terminuotieji indėliai nevertinami mažesne nei rinkos verte.

6.29.6. Kiekvienas SPUTKR užtikrinantis kredito reikalavimas, sudarantis užstato fondą, įvertinamas mažesne nei rinkos verte individualiai pagal Taisyklių 6.29.1–6.29.4 papunkčių nuostatas. Bendra visų SPUTKR užtikrinančių kredito reikalavimų, sudarančių užstato fondą, vertė, įvertinta mažesne nei rinkos verte, visada turi išlikti ne mažesnė nei pagrindinė likutinė SPUTKR suma. Jei bendra visų SPUTKR užtikrinančių kredito reikalavimų, sudarančių užstato fondą, vertė yra mažesnė nei pagrindinė likutinė SPUTKR suma, SPUTKR įvertinama nuline verte.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [03-161](#), 2015-10-29, paskelbta TAR 2015-10-30, i. k. 2015-17142

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [03-5](#), 2016-01-14, paskelbta TAR 2016-01-18, i. k. 2016-01108

6.29.7. Kredito reikalavimams su nuline palūkanų norma taikomas įvertinimo mažesne nei rinkos verte dydis, kaip ir atitinkamiems kredito reikalavimams su fiksuotosiomis palūkanomis.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [03-5](#), 2016-01-14, paskelbta TAR 2016-01-18, i. k. 2016-01108

6.30. Tinkamo turto vertinimas.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [03-5](#), 2016-01-14, paskelbta TAR 2016-01-18, i. k. 2016-01108

6.30.1. Eurosistema kiekvieną darbo dieną nustato kiekvieno antrinę rinką turinčio tinkamo turto vieną tipiškiausią kainą, kuri bus taikoma turto rinkos vertei apskaičiuoti.

6.30.2. Antrinę rinką turinčio tinkamo turto vertė apskaičiuojama remiantis tipiškiausią kainą, buvusią darbo dieną prieš vertinimo dieną. Jeigu darbo dieną prieš vertinimo dieną konkretaus turto tipiškiausios kainos nėra, Eurosistema nustato teorinę kainą.

6.30.3. Antrinę rinką turinčio tinkamo turto rinkos arba teorinė vertė apskaičiuojama įskaitant sukauptas palūkanas.

6.30.4. Su įkaitu susijusios įplaukos (pvz., atkarpų mokėjimai) perduamos sandorio šaliai, jeigu sandorio šalies įkeisto turto pakanka kredito operacijoms užtikrinti. Lietuvos bankas siekia užtikrinti, kad ekonominis įplaukų traktavimo poveikis būtų toks pats kaip ir tuo atveju, kai įplaukos perduamos sandorio šaliai jų mokėjimo dieną.

6.30.5. Kredito reikalavimų vertė apskaičiuojama taikant likutinę vertę, MHUSP vertė apskaičiuojama taikant likutinę vertę arba nustatant teorinę kainą.

6.31. Ne euraais denominuoto turto priėmimas nenumatytais atvejais.

6.31.1. ECB valdančioji taryba gali nuspręsti kaip tinkamą turtą priimti tam tikras vienos ar daugiau ne euro zonos G10 šalių centrinės valdžios išleistas antrinę rinką turinčias skolos priemones jų nacionaline valiuta. Jeigu priimamas toks sprendimas, sandorių šalims pranešami turto tinkamumo kriterijai ir įkaito atrinkimo ir naudojimo tvarka, turto vertinimo šaltiniai ir principai, rizikos kontrolės priemonės ir atsiskaitymo tvarka.

6.31.2. Šiam antrinę rinką turinčiam turtui taikomi bendrieji tinkamumo reikalavimai, nustatyti Taisyklių 6.2 papunktyje, išskyrus antrinę rinką turintį turtą, kuris:

6.31.2.1. gali būti išleistas, saugomas ir juo gali būti atsiskaitoma ne EEE šalyse; ir

6.31.2.2. gali būti denominuotas ne euro valiuta.

6.31.3. Sandorių šalys – kredito įstaigų filialai, įsteigti už EEE ribų arba ne Šveicarijoje, – šio turto naudoti kaip įkaito negali.

6.32. Glaudūs ryšiai.

6.32.1. Sandorio šalis negali įkeisti jokio turto, kuris yra įkeistas, pateiktas kaip finansinis įkaitas arba kitaip apribotos disponavimo juo teisės, taip pat turto, kurį išleido arba garantavo pati sandorio šalis arba bet kuris kitas subjektas, su kuriuo ji yra susijusi glaudžiais ryšiais. Sandorio šalis taip pat negali įkeisti turto, į kurį tretieji asmenys turėtų arba galėtų įgyti reikalavimo teisių ar bet kokių kitų su šiuo turtu susijusių teisių.

6.32.2. Glaudūs ryšiai – kai sandorio šalis, susijusi su tinkamo turto emitentu, skolininku arba garantu taip, kad:

6.32.2.1. sandorio šalis tiesiogiai arba netiesiogiai per vieną ar daugiau įstaigų turi 20 proc. ar daugiau emitento, skolininko ar garanto kapitalo;

6.32.2.2. emitentas, skolininkas ar garantas tiesiogiai arba netiesiogiai per vieną ar daugiau įstaigų turi 20 proc. ar daugiau sandorio šalies kapitalo; arba

6.32.2.3. tretysis asmuo tiesiogiai arba netiesiogiai per vieną ar daugiau įstaigų turi 20 proc. ar daugiau sandorio šalies kapitalo ir 20 proc. ar daugiau emitento, skolininko ar garanto kapitalo.

6.32.3. Eurosistema, siekdama įvertinti glaudžių ryšių buvimą tarp *multi cédulas* skolos priemonių, taiko peržiūros metodą, t. y. patikrina glaudžius ryšius tarp kiekvieno *cédulas* emitento ir sandorio šalies.

6.32.4. Nuostatos dėl glaudžių ryšių netaikomos:

6.32.4.1. sandorio šalies ir EEE viešojo sektoriaus subjekto, kuris turi teisę rinkti mokesčius, glaudiems ryšiams arba tuo atveju, kai EEE viešojo sektoriaus subjektas, turintis teisę rinkti mokesčius, yra skolos priemonės garantas, o garantija atitinka nuostatas, nurodytas Taisyklių 6.24 papunktyje;

6.32.4.2. padengtoms bankų obligacijoms, atitinkančioms Reglamento (ES) Nr. 575/2013 129 straipsnio 1–3 dalyse ir 6 dalyje nustatytus reikalavimus;

6.32.4.3. tais atvejais, kai skolos priemonės apsaugotos specialiomis teisinėmis garantijomis, panašiomis į nurodytas Reglamento (ES) Nr. 575/2013 129 straipsnio 1–3 dalyse ir 129 straipsnio 6 dalyje ir taikomas padengtoms obligacijoms. Šios specialios teisinės garantijos reikalauja tam skirto garantinio fondo, kuris užtikrina, kad emitento nemokumo atveju obligacijų turėtojo reikalavimai bus patenkinti tam skirto garantinio fondo lėšomis. Teisinių garantijų buvimui ir palyginamumui įvertinti Reglamento (ES) Nr. 575/2013 129 straipsnio 1–3 dalyse ir 6 dalyje nustatyti reikalavimai naudojami kaip gairės ir jį kiekvienu atskiru atveju atlieka Eurosistema, pasitelkdama išorės teisinę nuomonę. Šių skolos priemonių pavyzdžiai yra MHUSP ir iki šių Taisyklių įsigaliojimo dienos išleistos *multi cedulas*, kurių pagrindinės obligacijos atitinka Reglamento (ES) Nr. 575/2013 129 straipsnio 1–3 dalyse ir 6 dalyje nustatytus kriterijus.

6.32.5. Sandorio šaliai rekapitalizuoti panaudotas valstybės skolos priemonės panaudoti įkaitu šiomis priemonėmis rekapitalizuota sandorio šalis (arba bet kuri sandorio šalis, su kuria rekapitalizuotą sandorio šalį sieja Taisyklių 6.32.2 papunktyje apibrėžti glaudūs ryšiai) gali tik tada, jei Eurosistema, atsižvelgusi į minėtų priemonių įtaką rekapitalizavimo procesui, pripažįsta, kad minėtų skolos priemonių emitentas turi pakankamą prieigą prie rinkos.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [03-161](#), 2015-10-29, paskelbta TAR 2015-10-30, i. k. 2015-17142

6.33. Tinkamo turto naudojimo apribojimai.

6.33.1. Nepadengtos skolos priemonės, kurias išleido sandorio šalis arba bet kuris su šia sandorio šalimi glaudžiais ryšiais susijęs subjektas ir kurias visapusiškai garantavo vienas arba keli EEE viešojo sektoriaus subjektai, kurie turi teisę rinkti mokesčius, sandorio šalies negali būti naudojamos kaip įkaitas tiesiogiai arba netiesiogiai, kai jos įtrauktos į padengtų obligacijų fondą

(angl. *pool of covered bonds*). Išimtiniais atvejais ECB valdančioji taryba gali nuspręsti leisti laikinas šio draudimo išimtis ne ilgiau nei trejiems metams. Prie prašymo nustatyti išimtį turi būti pridėtas finansavimo planas, kuriame nurodoma, kaip prašymą pateikusi sandorio šalis per trejus metus nuo išimties suteikimo dienos atsisakys šį turtą naudoti įkaitu. Ši išimtis suteikiama tik tada, jeigu vienos arba kelių EEE centrinių vyriausybių, regioninių vyriausybių, vietos valdžios institucijų arba kitų viešojo sektoriaus subjektų, kurie turi teisę rinkti mokesčius, suteikta garantija atitinka Taisyklių 6.24 papunktyje nustatytus garantijų reikalavimus.

6.33.2. Sandorio šalis negali įkeisti tų TUVP, kuriems ta sandorio šalis arba bet kuris subjektas, su kuriuo ją sieja glaudūs ryšiai (kaip nurodyta Taisyklių 6.32 papunktyje), sudaro valiutos apsidraudimo sandorį su emitentu. Valiutos apsidraudimo sandoris – vertybinių popierių emitento ir kitos apsidraudimo sandorio šalies sutartis, pagal kurią valiutos kurso rizikos dalis, atsirandanti dėl pinigų srautų, denominuotų ne eurai, yra mažinama, keičiant juos į pinigų srautus, denominuotus eurai, kuriuos sumoka kita apsidraudimo sandorio šalis;

6.33.3. Kredito įstaigos arba bet kurio kito subjekto, su kuriuo kredito įstaiga yra susijusi glaudžiais ryšiais išleistas nepadengtas skolos priemonės sandorio šalis gali įkeisti tik tada, jeigu šio įkaito vertė (pritaikius įvertinimą mažesne nei rinkos vertė) yra ne didesnė kaip 5 proc. visos tos sandorio šalies įkeisto turto vertės (įvertinus mažesne nei rinkos vertė). Šis apribojimas netaikomas tokiam turtui, kuris turi garantiją, atitinkančią Taisyklių 6.24 papunktyje nustatytus garantijų reikalavimus, ir suteiktą viešojo sektoriaus subjekto, turinčio teisę rinkti mokesčius, arba tada, jeigu turto vertė po įvertinus mažesne nei rinkos vertė, yra ne didesnė kaip 50 mln. eurų. Jeigu du ar daugiau šį turtą išleidę emitentai susijungia arba tarp jų atsiranda glaudūs ryšiai, šie emitentai, atsižvelgiant į šį apribojimą, yra laikomi viena emitentų grupe ne ilgiau kaip vienus metus nuo susijungimo arba glaudžių ryšių atsiradimo dienos.

6.33.4. Nuo 2015 m. lapkričio 1 d. sandorio šalis negali įkeisti jokių TUVP, jeigu sandorio šalis arba bet kuris subjektas su kuriuo ji susijusi glaudžiais ryšiais, teikia likvidumo paramą. Eurosistema atsižvelgia į dviejų rūšių likvidumo paramą TUVP: pinigų atsargas ir likvidumo galimybes.

6.33.4.1. Kai likvidumo parama teikiama pinigų atsargomis, sandorio šaliai neleidžiama naudoti įkaitu jokių TUVP, jei tuo pačiu metu išpildomos visos trys nurodytos sąlygos:

a) sandorio šalis, vykdydama TUVP sandorį, yra susijusi glaudžiais ryšiais su kredito įstaiga, kurioje yra emitento sąskaita;

b) esama TUVP sandorių atsargų fondo suma yra didesnė nei 5 proc. TUVP sandorio pirmaeilių ir subordinuotųjų emisijos dalių (angl. *senior and subordinated tranches*) pradinės sumos apyvartoje (angl. *initial outstanding amount*);

c) esama TUVP sandorio atsargų fondo suma yra didesnė nei 25 proc. TUVP sandorio subordinuotųjų emisijos dalių (angl. *subordinated tranches*) esamos sumos apyvartoje (angl. *current outstanding amount*).

6.33.4.2. Sandorio šalis negali įkeisti jokių TUVP, kai likvidumo parama teikiama likvidumo galimybės būdu ir tuo pačiu metu tenkinamos visos šios sąlygos:

a) sandorio šalis susijusi glaudžiais ryšiais su likvidumo galimybės teikėju (angl. *liquidity facility provider*);

b) esama TUVP sandorio likvidumo galimybės suma yra didesnė nei 20 proc. TUVP sandorio pirmesnių ir subordinuotųjų emisijos dalių pradinės sumos apyvartoje.

6.33.5. Iki Taisyklių 6.33.4 papunkčio įsigaliojimo dienos taikomos pereinamojo laikotarpio nuostatos, kai sandorio šalis negali įkeisti TUVP, kuriems ši sandorio šalis arba bet kuris subjektas, su kuriuo ji susijusi glaudžiais ryšiais, suteikia likvidumo paramą, kuri yra ne mažesnė kaip 20 proc. esančios apyvartoje TUVP sumos (angl. *outstanding amount*). „Likvidumo parama“ yra bet koks būdas, kuris gali būti taikomas sandorio metu galinčiam atsirasti laikinam pinigų srauto trūkumui padengti.

6.33.6. Sandorio šalis apie įkeistą turtą, kurio nebegalima naudoti įkaitu dėl to, kad emitentas, skolininkas arba garantas nebeatitinka Taisyklėse išdėstytų reikalavimų, arba dėl to, kad tarp jų ir sandorio šalies atsiranda glaudūs ryšiai ar kitais panašiais atvejais, nedelsdama turi pranešti

Lietuvos bankui.

6.33.7. Turtas, kurio nebegalima naudoti įkaitu, vėliausiai kitą darbo dieną įvertinamas nuliu ir dėl to gali prireikti vykdyti įkaito vertės išlaikymo prievolę.

6.33.8. Sandorio šalis, įkeitusi turtą, kurio nebegalima naudoti įkaitu, šį turtą turi atsiimti kaip įmanoma greičiau.

6.33.9. Sandorio šalis Lietuvos bankui turi pateikti tikslią ir naujausią informaciją, turinčią įtakos įkaito vertei.

6.33.10. Sandorio šaliai, nesilaikančiai Taisyklių 6.32–6.33 papunkčiuose išdėstytų reikalavimų, taikomos sankcijos, išdėstytos Taisyklių VIII skyriuje, neatsižvelgiant į tai, ar sandorio šalis aktyviai dalyvauja pinigų politikos operacijose.

6.34. Tarpvalstybinis tinkamo turto naudojimas.

6.34.1. Sandorių šalys gali naudoti tinkamą turtą tarp valstybių visų rūšių Eurosistemos kredito operacijoms užtikrinti, t. y. jos gali gauti lėšų iš buveinės NCB, panaudodamos turtą, kuris yra kitoje valstybėje narėje:

6.34.1.1. sandorių šalys tarp valstybių gali naudoti tinkamą turtą, išskyrus terminuotuosius indėlius;

6.34.1.2. kredito reikalavimus, kai kredito reikalavimų sutarčiai taikoma kitos valstybės narės, kurios valiuta yra *euro* ir kuri nėra buveinės NCB šalis, teisė, taip pat SPUTKR, kai SPUTKR yra išleisti ir saugomi kitoje valstybėje narėje, kurios valiuta yra *euro*;

6.34.1.3. kredito reikalavimus, SPUTKR ir mažmenines hipoteka užtikrintas skolos priemonės (MHUSP) – gali naudoti tik pagal korespondentinės centrinės bankininkystės modelio (KCBM) procedūras.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [03-5](#), 2016-01-14, paskelbta TAR 2016-01-18, i. k. 2016-01108

6.34.2. Antrinę rinką turintis turtas tarp valstybių naudojamas:

6.34.2.1. pasitelkiant EEE esančias VPAS, kurios atitinka reikalavimus dėl jungčių (aprašytas Taisyklių 6.36 papunktyje) ir kurios teigiamai įvertintos remiantis Eurosistemos vartotojų vertinimo sistema;

6.34.2.2. pasitelkiant KCBM procedūras;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [03-161](#), 2015-10-29, paskelbta TAR 2015-10-30, i. k. 2015-17142

Nr. [03-5](#), 2016-01-14, paskelbta TAR 2016-01-18, i. k. 2016-01108

6.34.2.3. pasitelkiant reikalavimus atitinkančias jungtis kartu su KCBM.

6.34.3. Antrinę rinką turintis turtas gali būti naudojamas per NCB sąskaitą VPAS, esančią ne buveinės NCB valstybėje, jeigu Eurosistema patvirtino, kad ši sąskaita naudotina.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [03-5](#), 2016-01-14, paskelbta TAR 2016-01-18, i. k. 2016-01108

6.34.4. Sandorių šalys tinkamą turtą perveda naudodamos vertybinių popierių atsiskaitomąsias sąskaitas, esančias VPAS, kurios teigiamai įvertintos remiantis Eurosistemos vartotojų vertinimo sistema.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [03-5](#), 2016-01-14, paskelbta TAR 2016-01-18, i. k. 2016-01108

6.34.5. Sandorių šalys, neturinčios pasaugos sąskaitos NCB arba vertybinių popierių atsiskaitomosios sąskaitos VPAS, kuri teigiamai įvertinta remiantis Eurosistemos vartotojų vertinimo sistema, gali atsiskaityti už sandorius per korespondentinės kredito įstaigos vertybinių popierių atsiskaitomąją sąskaitą arba pasaugos sąskaitą.

6.35. Korespondentinės centrinės bankininkystės modelis.

6.35.1. Laikantis KCBM procedūrų, palaikomi tarpvalstybiniai ryšiai tarp NCB. NCB veikia kaip vienas kito ir ECB antrinę rinką turinčio turto, kuris laikomas jų vietos depozitoriume, trišaliame tarpininke arba atsiskaitymo sistemoje, saugotojai (korespondentai). Kredito

reikalavimams ir MHUSP taikomos specialios procedūros. Išsamiau apie KCBM ir taikomas procedūras išdėstyta Taisyklių 17 priede ir ECB tinklalapyje paskelbtame apraše *Korespondentinio centrinės bankininkystės modelio (KCBM) procedūra Eurosistemos kitoms sandorio šalims* (angl. *Correspondent central banking model (CCBM) procedure for Eurosystem counterparties*).

6.35.2. Turtas, pervestas į korespondentinį centrinį banką, gali būti naudojamas tik kredito operacijoms užtikrinti.

6.35.3. Sandorių šalys gali naudoti KCBM nuo 10 iki 17 val. (Lietuvos laiku) kiekvieną darbo dieną.

6.35.4. Sandorio šalis, apie pageidavimą pasinaudoti KCBM (įskaitant ir KCBM su jungtimis), turi pranešti Lietuvos bankui iki 17 val. (Lietuvos laiku). Be to, sandorio šalis turi užtikrinti, kad įkaitas pinigų politikos operacijai užtikrinti būtų pervestas į korespondentinio centrinio banko sąskaitą ne vėliau kaip iki 17.45 val. (Lietuvos laiku). Po 17 val. gauti sandorio šalies nurodymai bus vykdomi, jeigu tai įmanoma, arba perkeliama į kitą TARGET2-LIETUVOS BANKAS darbo dieną. Sandorio šalis, numatanti, kad reikės pasinaudoti KCBM artėjant KCBM darbo pabaigai, turėtų iš anksto pateikti tinkamą turtą.

6.35.5. Ypatingomis aplinkybėmis arba tada, jeigu to reikia pinigų politikos tikslais, ECB, bendradarbiaudamas su TCVPD ir CVPD, gali nuspręsti KCBM darbo laiką pratęsti iki TARGET2 darbo laiko pabaigos.

6.36. Vertybinių popierių atsiskaitymo sistemų jungtys.

6.36.1. Be KCBM, antrinę rinką turinčio turto tarpvalstybiniam pervedimui galima naudoti jungtis tarp VPAS, kurios teigiamai įvertintos vadovaujantis Eurosistemos vartotojų vertinimo sistema.

6.36.2. Tinkamos jungtys gali būti tik tarp tų VPAS, kurios teigiamai įvertintos vadovaujantis Eurosistemos vartotojų vertinimo sistema ir kurios veikia pagal procedūras ir susitarimus dėl vertybinių popierių pervedimų naudojant nematerialiosios apskaitos procesus.

6.36.3. Tarp susijungusių VPAS yra dvi reikalavimus atitinkančių jungčių, kurios nustatomos sutartimis ir techniniais susitarimais, rūšys:

6.36.3.1. tarp dviejų VPAS esančios tiesioginės jungtys, nesikreipiant į tarpininką; ir

6.36.3.2. netiesioginės jungtys, kurios leidžia dviem tiesiogiai nesusijusioms VPAS apsikeisti vertybinių popierių sandoriais arba pervedimais per trečiąją VPAS, kuri veikia kaip tarpininkas.

6.36.4. Reikalavimus atitinkančiomis jungtimis laikomos tik tos jungtys, kurias įvertino ir patvirtino Eurosistema, vadovaudamasi Eurosistemos vartotojų vertinimo sistema, ir kurių sąrašas skelbiamas ECB tinklalapyje¹⁷.

6.36.5. Turtas, kuris laikomas naudojant reikalavimus atitinkančias jungtis, gali būti naudojamas kredito operacijoms ir bet kuriuo kitu sandorio šalies pasirinktu tikslu.

6.36.6. Taisyklių 17 priede nustatytas reikalavimus atitinkančių jungčių tarp VPAS naudojimas.

6.37. KCBM kartu su reikalavimus atitinkančiomis jungtimis.

6.37.1. Sandorių šalys gali naudoti VPAS tiesiogines ir netiesiogines jungtis kartu su KCBM, kad galėtų naudoti įkaitu tinkamą antrinę rinką turintį turtą tarp valstybių.

6.37.2. Naudodamos reikalavimus atitinkančias jungtis tarp VPAS kartu su KCBM, sandorių šalys laiko emitento VPAS išleistą turtą investuotojo VPAS sąskaitoje tiesiogiai arba per saugotoją. Jei sandorių šalys naudoja netiesiogines jungtis, trečioji VPAS gali veikti kaip VPAS tarpininkė.

6.37.3. Šiuo būdu įkeičiamas turtas gali būti išleistas ne euro zonos EEE VPAS, jeigu jungtį tarp emitento VPAS ir investuotojo VPAS teigiamai įvertino Eurosistema vartotojų vertinimo sistema.

6.37.4. Taisyklių 17 priede nurodytas KCBM kartu su reikalavimus atitinkančiomis jungtimis naudojamas.

6.38. KCBM su trišalio įkaito valdymo paslaugomis.

6.38.1. Tarpvalstybinės trišalio įkaito valdymo paslaugos leidžia kitoms sandorio šalims padidinti arba sumažinti įkaito, kurį jos teikia Lietuvos bankui, sumą panaudojant pas trišalį

¹⁷ <http://www.ecb.europa.eu/paym/coll/coll/eligibless/html/index.en.html>

tarpininką laikomą įkaitą.

6.38.2. KCBM (įskaitant KCBM su reikalavimus atitinkančiomis jungtimis) gali būti naudojamas kaip pagrindas trišalėms įkaito valdymo tarpvalstybinėms paslaugoms. Teikiant šias trišales įkaito valdymo paslaugas dalyvauja NCB, kurio trišalės įkaito valdymo paslaugos pasiūlomos Eurosistemai naudoti tarp valstybių, jam veikiant kaip korespondentui NCB atžvilgiu, kurių sandorio šalys prašo naudotis šiomis tarpvalstybinėmis trišalio įkaito valdymo paslaugomis atliekant Eurosistemos pinigų politikos operacijas. Euro sistema turi būti teigiamai įvertinusi atitinkamą trišalį tarpininką.

6.38.3. Taisyklių 17 priede nurodytas KCBM su trišalio įkaito valdymo paslaugomis naudojimas.

6.39. Papildomi laikinieji turto tinkamumo kriterijai.

6.39.1. TUVP, kurie atitinka bendruosius antrinę rinką turinčio turto tinkamumo reikalavimus, nustatytus Taisyklių VI skyriuje (išskyrus Taisyklių 6.3.1.1 papunktyje nustatytus reikalavimus), ir specialiuosius TUVP tinkamumo reikalavimus, nustatytus Taisyklių 6.9 papunktyje, tačiau neatitinka kredito kokybės reikalavimo, nustatyto Taisyklių 6.12.2 papunktyje, gali būti naudojami kredito operacijoms užtikrinti, jeigu jų emisija turi viešus bent dviejų pripažintų IKVI sistemų kredito reitingus ir jeigu viešas kiekvienos šios IKVI sistemos kredito reitingas atitinka bent jau 3-ią kredito kokybės lygį.

6.39.2. Priimami tik tie TUVP, kurie buvo išleisti iki 2012 m. birželio 20 d. ir jiems taikomas 22 proc. įvertinimo mažesne nei rinkos verte dydis.

6.39.3. Sandorio šalis negali įkeisti šių TUVP, jeigu sandorio šalis arba bet kuri trečioji šalis, su kuria ji susijusi glaudžiais ryšiais, TUVP atžvilgiu veikia kaip palūkanų normų rizikos draudikė (angl. *interest rate hedge provider*).

6.39.4. Antrinę rinką turinčios skolos priemonės, denominuotos svarais sterlingų, Japonijos jenomis arba JAV doleriais yra tinkamas turtas kredito operacijoms užtikrinti, jeigu atitinka Taisyklių 6.2 papunktyje išdėstytus reikalavimus ir:

6.39.4.1. išleistos ir laikomos (arba jomis atsiskaitoma) euro zonoje;

6.39.4.2. emitentas yra įsteigtas EEE;

6.39.4.3. šių skolos priemonių atkarpa yra susieta tik su viena atitinkamos valiutos pinigų rinkos palūkanų norma arba su atitinkamos šalies infliacijos indeksu, taip pat su kitomis priimtinomis užsienio valiutos palūkanų normomis, paskelbtomis ECB tinklalapyje;

6.39.4.4. šių skolos priemonių atkarpa neturi diskretaus intervalo (angl. *discrete range*), intervalo kintamųjų atkarpų (angl. *range accrual*), santykinių kintamųjų atkarpų (angl. *ratchet*) arba panašių sudėtingų struktūrų.

6.39.5. Svarais sterlingų ir JAV doleriais denominuotoms skolos priemonėms taikomas 16 proc., Japonijos jenomis – 26 proc. įvertinimo mažesne nei rinkos verte dydis.

6.39.6. Antrinę rinką turinčioms skolos priemonėms, kurias išleido arba visapusiškai garantavo euro zonos valstybių narių, kurioms taikoma ES/Tarptautinio valiutos fondo programa, centrinės vyriausybės, Eurosistemos kredito kokybės minimalioji riba netaikoma, jeigu Valdančioji taryba nenusprendžia, kad atitinkama valstybė narė nevykdo finansinės paramos ir (arba) makroekonominės programos sąlygų.

6.39.7. Kipro Respublikos Vyriausybės išleistoms skolos priemonėms netaikoma minimalioji Eurosistemos kredito kokybės riba. Taisyklių 20 priede nurodyti šioms skolos priemonėms taikomi įvertinimo mažesne nei rinkos verte dydžiai.

6.40. Tinkamo turto įkeitimas.

6.40.1. Sandorio šalies turto įkeitimas – finansinio užtikrinimo neperduodant užstato nuosavybės teisės susitarimas pagal Lietuvos Respublikos finansinio užtikrinimo susitarimų įstatymą.

6.40.2. Sandorio šalies įkeistu turtu yra užtikrinami šie finansiniai įsipareigojimai:

6.40.2.1. kredito operacijos su priskaičiuotomis palūkanomis;

6.40.2.2. Lietuvos banko patirti nuostoliai dėl sandorio šalies įsipareigojimų įvykdymo termino praleidimo arba nevykdymo;

6.40.2.3. Lietuvos banko išlaidos, patirtos realizuojant įkaitą.

6.40.3. Lietuvos bankas, vadovaudamasis Taisyklėmis, vertina, ar sandorio šalies įkaitu pasiūlytas turtas tinkamas.

6.40.4. Sandorio šalies įkeisto turto vertė nustatoma kiekvieną darbo dieną vadovaujantis Taisyklių 6.30 papunktyje nustatytais principais, taip pat taikomos rizikos kontrolės priemonės, atitinkančios įkeisto turto rūšį.

6.40.5. Jeigu, įvertinus įkeistą turtą nustatoma, kad įkaito nepakanka, Lietuvos bankas informuoja sandorio šalį ir sandorio šalis privalo nedelsdama, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną papildomai įkeisti turtą, sumokėti lėšas arba sumažinti savo finansinius įsipareigojimus.

6.40.6. Jeigu įkaito vertė viršija sandorio šaliai kredito operacijomis suteiktų paskolų vertę, sandorio šalis turi teisę įkaito perviršį atsiimti, vadovaudamasi Taisyklių 6.27.1.2 papunktyje išdėstytais principais. Jeigu dalį bendrojo įkaito sudaro piniginės lėšos, sandorio šaliai pirmiausia gražinama šios rūšies įkaitas.

6.40.7. Lietuvos bankas sandorio šalies prašymu informuoja ją apie įkeisto turto vertę.

6.40.8. Sandorio šalis turi teisę pakeisti vieną tinkamą įkaitą kitu tinkamu įkaitu. Šiuo atveju iš pradžių įkeičiamas naujas tinkamas turtas ir tik tada panaikinamas kito pageidaujamo įkaito įkeitimas.

6.40.9. Sandorio šalis ir Lietuvos bankas turi teisę nutraukti įkaito pateikimą arba įkaito atsiėmimą, jeigu dar neatsiskaityta už Eurosistemos atvirosios rinkos operacijų sandorius.

6.40.10. Lietuvos bankas turi teisę nutraukti tinkamo turto įkeitimą jeigu po dienos, kurią buvo įkeistas turtas iki atsiskaitymo už Eurosistemos atvirosios rinkos operacijų sandorius dienos (imtinai): įkaitas tampa netinkamas, sandorio šaliai nustatomas apribojimas arba ji netenka teisės dalyvauti Eurosistemos pinigų politikos operacijose, sandorio šalis nevykdo savo įsipareigojimų, sandorio šalis pažeidžia Lietuvos banko arba ECB teisės aktus.

6.40.11. Lietuvos bankas turi teisę nutraukti įkaito atsiėmimą, jeigu po įkaito atsiėmimo dienos iki atsiskaitymo už Eurosistemos atvirosios rinkos operacijų sandorius dienos (imtinai): sandorio šaliai nustatomas apribojimas arba ji netenka teisės dalyvauti Eurosistemos pinigų politikos operacijose, sandorio šalis nevykdo savo įsipareigojimų, sandorio šalis pažeidžia Lietuvos banko arba ECB teisės aktus, paaiškėja, kad sandorio šalies bendrojo įkaito neužtenka jos finansiniams įsipareigojimams užtikrinti.

6.40.12. Lietuvos bankas, nutraukęs įkeitimą arba įkaito atsiėmimą, įsipareigoja nedelsdamas sandorio šaliai nurodyti nutraukimo priežastis.

6.40.13. Sandorio šalis atlygina Lietuvos banko patirtas išlaidas, susijusias su turto įkeitimu arba atsiėmimu (įskaitant ir turto įkeitimą arba atsiėmimą naudojantis KCBM modeliu), pranešimų siuntimu arba gavimu SWIFT sistema, vertybinių popierių apskaita ir saugojimu tiek LCVPD, tiek užsienio šalies CVPD.

6.41. Antrinę rinką turinčio turto įkeitimas.

6.41.1. Lietuvos Respublikoje išleistų ir sandorio šalies įkaitu pasiūlytų vertybinių popierių (toliau – VP) tinkamumas įvertinamas per vieną darbo dieną. VP turi atitikti kriterijus, išdėstyti Taisyklių VI skyriuje.

6.41.2. Sandorio šalis, norėdama Lietuvos bankui įkeisti (atsiimti) VP, pateikia VPAS dokumentuose nurodytas atitinkamas paraiškas.

6.41.3. Prašymą įkeisti (atsiimti) VP per VPAS sandorio šalis turi pateikti darbo dienomis nuo 8 iki 17 val. (Lietuvos laiku).

6.41.4. VP laikomi įkeistais (atsiimtais), kai yra įskaitomi (nurašomi) į (nuo) Lietuvos banko įkeistų vertybinių popierių sąskaitą (-os) LCVPD ir Lietuvos bankas bei sandorio šalis gauna pranešimą iš VPAS.

6.41.5. Lietuvos bankas, gavęs iš LCVPD patvirtinimą, kad į įkeistų VP sąskaitą pervesti VP, įkeistų VP vertės suma nedelsdamas padidina sandorio šalies bendrojo įkaito vertę.

6.41.6. Lietuvos bankas, gavęs iš sandorio šalies prašymą atsiimti VP, pirmiausia sumažina sandorio šalies bendrojo įkaito vertę ir tik tada teikia atitinkamą nurodymą į VPAS. Jeigu nustatoma, kad sandorio šaliai atsiėmus VP likusio įkaito neužtenka kredito operacijoms užtikrinti,

sandorio šaliai VP negražinami.

6.41.7. VP įkeičiami nenustatytam laikotarpiui, kol sandorio šalis pareikš pageidavimą atsiimti įkeistus VP arba įsigalios baigiamosios užskaitos sąlyga. Visais atvejais šis laikotarpis negali būti ilgesnis negu VP išpirkimo data.

6.41.8. Lietuvos bankas jam pervestas įkeistų VP atkarpos išmokas, išpirkimo lėšas ir kitas su įkeistu turtu susijusias išmokas perveda sandorio šaliai, jeigu pervedus VP atkarpos išmokas, išpirkimo lėšas ir (arba) kitas su įkeistu turtu susijusias išmokas sandorio šalies finansiniai įsipareigojimai neviršys jos bendrojo įkaito vertės. Priešingu atveju su įkeistu turtu susijusių išmokų suma didinama sandorio šalies bendrojo įkaito vertė ir šioms lėšoms taikoma indėlių galimybės palūkanų norma.

6.41.9. Jeigu įkeistų VP atkarpos išmokas, išpirkimo lėšas ir kitas su įkeistu turtu susijusias išmokas Lietuvos bankas gauna išskaičiavus mokesčius arba Lietuvos bankas remdamasis teisės aktais, turi išskaičiuoti mokesčius iš šių lėšų, sandorio šaliai šios lėšos pervedamos išskaičiavus mokesčius.

6.41.10. Lietuvos bankas gautas atkarpos išmokas ir išpirkimo lėšas paskirsto proporcingai VP įkeitusioms sandorio šalims pagal jų įkeistų VP kiekį. Lietuvos bankas neatsako už VP emitento arba jo įgaliotinio pervestų atkarpos išmokų, išpirkimo lėšų ar kitų su įkeistu turtu susijusių išmokų sumų teisingumą.

6.41.11. Norėdama įkeisti VP, registruotus užsienyje, naudodamasi KCBM, sandorio šalis tos šalies, kurioje šie VP saugomi, VP depozitoriumui (tiesiogiai arba per savo VP saugotoją) turi pateikti nurodymus pervesti VP Lietuvos banko naudai į Lietuvos banko korespondento – tos šalies centrinio banko sąskaitą. Kartu sandorio šalis elektroniniu paštu, faksu ar kitu abiem šalims priimtinu būdu turi informuoti Lietuvos banką apie ketinimą pateikti šiuos VP ir, jeigu Lietuvos bankas pareikalauja, užpildyti Taisyklių 18 priede pateikiamą formą.

6.41.12. Lietuvos bankas, iš atitinkamo NCB gavęs patvirtinimą, kad Lietuvos banko naudai įkeisti VP įskaityti į atitinkamą sąskaitą, įkeistų VP vertės suma nedelsdamas padidina sandorio šalies bendrojo įkaito vertę.

6.42. Antrinės rinkos neturinio turto įkeitimas.

6.42.1. Sandorio šalies įkaitu pasiūlytų kredito reikalavimų, kai skolininkai yra Lietuvos Respublikoje registruoti subjektai, tinkamumas įvertinamas kaip galima greičiau, bet ne vėliau nei per vieną mėnesį. Jei Lietuvos bankui reikia papildomų duomenų, tinkamumo įvertinimo laikas gali būti ilgesnis.

6.42.2. Sandorio šalies Lietuvos bankui įkeičiami kredito reikalavimai, išduoti Lietuvos Respublikoje registruotiems skolininkams, turi atitikti Taisyklėse išdėstytus tinkamumo reikalavimus ir šiuos papildomus reikalavimus:

6.42.2.1. kredito reikalavimo skolininkas turi būti asmeniškai atsakingas už visišką kredito reikalavimo grąžinimą (skolininkai, bendrai atsakingi už atskirus kredito reikalavimus, netinka);

6.42.2.2. duomenys apie skolininkus ir jų kredito reikalavimus turi būti įrašyti į Paskolų rizikos duomenų bazę, kaip to reikalaujama Lietuvos banko valdybos patvirtintose Paskolų rizikos duomenų bazės tvarkymo taisyklėse;

6.42.2.3. kredito reikalavimui yra taikoma Lietuvos Respublikos teisė;

6.42.2.4. skolininkas neturi vėluojančių atsiskaitymų pagal įkeičiamą kredito reikalavimą;

6.42.2.5. skolininkas neturi galiojančių įrašų Paskolų rizikos duomenų bazėje apie įsipareigojimų neįvykdymą arba tikėtiną neįvykdymą, neatsižvelgiant į tai, kurioje kredito įstaigoje paimtas kredito reikalavimas.

6.42.3. Netinkami yra šie kredito reikalavimai:

6.42.3.1. išduoti skolininkams, kurie per paskutinius 12 mėnesių Paskolų rizikos duomenų bazės tvarkymo taisyklėse nustatytais atvejais buvo pripažinti neįvykdančiais įsipareigojimų arba tikėtinais neįvykdysiančiais įsipareigojimų (ir apie šį faktą yra įrašas Paskolų rizikos duomenų bazėje), neatsižvelgiant į tai, kurioje kredito įstaigoje paimtas kredito reikalavimas ir neatsižvelgiant į tai, ar per paskutinius 12 mėnesių skolininkas buvo pripažintas vėl vykdomas arba tikėtinais vykdomais įsipareigojimais;

6.42.3.2. kurie pradeda galioti anksčiau kaip prieš 3 mėnesius iki sandorio šalies kreipimosi dėl kredito reikalavimo įkeitimo Lietuvos bankui dienos, išskyrus kredito reikalavimus, suteiktus subjektams, kurie pagal kapitalo pakankamumo reikalavimus gali būti priskirti regioninei valdžiai, vietos valdžiai ir viešojo sektoriaus subjektams.

6.42.4. Norėdama pateikti kredito reikalavimą (-us) tinkamumo įvertinimui, sandorio šalis Lietuvos bankui atsiunčia atitinkamą prašymą. Prašymo forma pateikiama Taisyklių 19 priede.

6.42.5. Lietuvos bankui įvertinus, ar kredito reikalavimas tinkamas, sandorio šalis gauna atitinkamą pranešimą iš Lietuvos banko.

6.42.6. Iš dalies įkeisti kredito reikalavimų negalima.

6.42.7. Kredito reikalavimai Lietuvos bankui įkeičiami finansinio užtikrinimo neperduodant užstato nuosavybės teisės susitarimu, kuris sudaromas sandorio šaliai pateikiant Lietuvos bankui priimtinos formos prašymą (patvirtinimą), kuriame nurodomas Lietuvos bankui įkeičiamų kredito reikalavimų sąrašas ir patvirtinamas jų atitikimas Taisyklių reikalavimams, ir Lietuvos bankui patvirtinant minėtų kredito reikalavimų įkeitimą (pateikimą kaip finansinį užstatą). Kredito reikalavimai laikomi įkeistais nuo Lietuvos banko patvirtinime nurodytos datos.

6.42.8. Sandorio šalis, norėdama įkeisti kredito reikalavimą, kartu su Taisyklių 6.42.7 papunktyje nurodytu prašymu (patvirtinimu) Lietuvos bankui pristato kredito reikalavimo sutarties dokumentų originalus, įskaitant ir kredito reikalavimo įmokų mokėjimo grafiką, taip pat, Lietuvos bankui paprašius, kitus kredito reikalavimo dokumentus. Šie dokumentai bus saugomi Lietuvos banke tiek laiko, kiek kredito reikalavimas bus įkeistas Lietuvos bankui.

6.42.9. Lietuvos bankas, gavęs visus reikiamus dokumentus, sandorio šaliai išsiunčia patvirtinimą apie kredito reikalavimo įkeitimą (pateikimą kaip finansinį užstatą) ir įkeisto kredito reikalavimo likutine verte padidina sandorio šalies bendrojo įkaito vertę.

6.42.10. Norėdama įkeisti kredito reikalavimą (-us), kai skolininkas yra euro zonos valstybėje narėje registruotas subjektas ir kredito reikalavimui yra taikoma kita nei Lietuvos Respublikos teisė, sandorio šalis gali pasinaudoti KCBM modeliu. Šiuo atveju sandorio šalis turi kreiptis į tos šalies, kurioje yra kredito reikalavimo skolininkas arba kurios jurisdikcija taikoma kredito reikalavimui, NCB, kuris veiks kaip bankas korespondentas. Lietuvos bankas, iš banko korespondento gavęs pranešimą apie įkeistą kredito reikalavimą, padidina sandorio šalies bendrojo įkaito vertę.

6.42.11. Sandorio šalis, norėdama įkeisti kredito reikalavimą pasinaudodama KCBM modeliu, turi laikytis NCB, kuris veikia kaip Lietuvos banko korespondentas, nustatytų informacijos teikimo procedūrų ir reikalavimų¹⁸.

6.42.12. Sandorio šalis, norėdama įkeisti terminuotąjį indėlį, pateikia prašymą, kurio forma pateikiama Taisyklių 191 priede.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [03-161](#), 2015-10-29, paskelbta TAR 2015-10-30, i. k. 2015-17142

6.43. Kredito linijos formavimas.

6.43.1. Lietuvos banko vykdomos Eurosistemos pinigų politikos operacijos, įskaitant ir dienos paskolas, užtikrinamos bendrojo įkaito metodu – t. y. sandorio šaliai kredito operacijomis suteiktos paskolos (sandorio šalies finansiniai įsipareigojimai) užtikrinamos bendrąja sandorio šalies įkeisto tinkamo turto verte (bendrąja įkaito verte). Sandorio šalies įkeistas turtas nesiejamas su konkrečiu sandorio šalies įsipareigojimu.

6.43.2. Pagal sandorio šalies įkeisto turto vertę (bendrojo įkaito vertę) Lietuvos bankas jai suteikia kredito liniją.

6.43.3. Kredito linija – Lietuvos banko įsipareigojimas sandorio šaliai Taisyklėse, Mokėjimo sistemos TARGET2-LIETUVOS BANKAS veiklos taisyklėse, Bendrojoje Lietuvos banko vykdomų Eurosistemos pinigų politikos operacijų sutartyje (žr. Taisyklių 1 priedą) ir Mokėjimo sistemos TARGET2-LIETUVOS BANKAS dalyvio sutartyje nustatytomis sąlygomis suteikti

¹⁸ NCB reikalavimai kredito reikalavimų įkeitimui per KCBM modelį pateikiami ECB puslapyje <https://www.ecb.europa.eu/mopo/assets/coll/ccbm/html/index.en.html>

sandorio šaliai bendrojo įkaito vertės neviršijančias likvidumo didinimo paskolas kaip sandorio šalies sąskaitos poreikvojimą.

6.43.4. Kredito linija didinama dydžiu, kuris lygus sandorio šalies įkeisto turto vertei. Ji didinama sandorio šalies prašyme įkeisti turtą nurodytos atsiskaitymo dienos pradžioje arba nedelsiant, jei prašymo ir atsiskaitymo dienos sutampa.

6.43.5. Kredito linija mažinama dydžiu, lygiu įkaito vertei arba uždaroma, jeigu:

6.43.5.1. sandorio šalis atsiima įkaitą arba jo dalį;

6.43.5.2. įkaitas tampa netinkamas;

6.43.5.3. sandorio šaliai nustatytas apribojimas;

6.43.5.4. sandorio šalis netenka teisės dalyvauti Eurosistemos pinigų politikos operacijose.

6.43.6. Jeigu sandorio šaliai pageidauja atsiimti įkaitą arba jo dalį, sandorio šalies nurodytos atsiskaitymo dienos pradžioje (jeigu įkaito atsiėmimo ir atsiskaitymo dienos sutampa – nedelsiant) Lietuvos bankas sumažina sandorio šalies kredito liniją dydžiu, kuris lygus atsiimamo įkaito vertei. Jeigu sandorio šalis kredito liniją ar jos dalį jau yra panaudojusi anksčiau ir dėl lėšų trūkumo Lietuvos bankas negali iš karto grąžinti sandorio šaliai įkaito ar jo dalies, kredito liniją bus bandoma mažinti pakartotinai, kol iki sistemos TARGET2-LIETUVOS BANKAS dienos pabaigos procedūros pradžios bus likę 30 min. Po šio laiko Lietuvos bankas turi teisę pakartotinai nebeteikti nurodymo sumažinti kredito liniją. Tik sumažinus kredito liniją sandorio šaliai bus grąžinamas įkaitas ar jo dalis.

6.43.7. Kredito linijos dydis gali kisti dėl įkaito vertės perskaičiavimo.

6.43.8. Lietuvos bankas turi teisę nesuteikti arba nepadidinti sandorio šalies kredito linijos, jei sandorio šaliai nustatytas apribojimas dalyvauti Eurosistemos pinigų politikos operacijose.

6.43.9. Sandorio šalies panaudotos kredito linijos dalis parodo sandorio šaliai kredito operacijomis suteiktų paskolų dydį.

6.43.10. Jeigu sandorio šaliai jos prašymu buvo suteikta galimybė pasinaudoti dienos paskola ir iki mokėjimų sistemos TARGET2 dienos pabaigos procedūros pradžios ji nebuvo grąžinta, laikoma, kad sandorio šalis naudojasi ribinio skolinimosi galimybe, ir taikoma procedūra, aprašyta Taisyklių 5.1 papunktyje.

6.44. Įkaito realizavimas, reikalavimų tenkinimas ir baigiamoji užskaita.

6.44.1. Įvykus Taisyklėse numatytam įsipareigojimų nevykdymo įvykiui, Lietuvos bankas turi teisę vienašališkai realizuoti visą sandorio šalies įkaitą įsipareigojimų nevykdymo įvykio dieną arba vėliau, kol patenkins visą reikalavimą sandorio šaliai pagal baigiamąją užskaitą.

6.44.2. Lietuvos bankas įkaitą realizuoja pagal vienašališką sandorio šaliai įsipareigojimų nevykdymo įvykio dieną pateiktą Lietuvos banko įgalioto asmens pasirašytą pranešimą.

6.44.3. Lietuvos bankas turi teisę vienašališkai realizuoti sandorio šalies įkaitą šiais būdais:

6.44.3.1. parduoti arba kitaip perleisti;

6.44.3.2. perimti ir atsižvelgęs į įkaito vertę padengti pagal baigiamosios įskaitymo sąlygą įgytą reikalavimą sandorio šaliai ar jo dalį, padengti pagal baigiamosios užskaitos sąlygą įgytą reikalavimą sandorio šaliai ar jo dalį įkeistomis pajamomis (VP atkarpų išmokomis, išpirkimo lėšomis ir kt.), jeigu šios pajamos įkeistos.

6.44.4. Realizuodamas įkaitą, Lietuvos bankas turi teisę pasirinkti, kurį įkaitą realizuoti pirmiausia ir ar parduoti arba kitaip perleisti įkaitą, ar jį perimti ir atsižvelgus į jo įkaito vertę padengti pagal baigiamosios užskaitos sąlygą įgytą reikalavimą sandorio šaliai ar jo dalį.

6.44.5. Perimtą įkaitą Lietuvos bankas įvertina Taisyklių 6.30 papunktyje nustatyta tvarka.

6.44.6. Realizuodamas įkaitą, Lietuvos bankas gali pasinaudoti finansų įstaigos ar kitų tarpininkų paslaugomis.

6.44.7. Lietuvos bankas gali nerealizuoti dalies įkaito, jeigu sandorio šalies bendrojo įkaito vertė viršija pagal baigiamosios užskaitos sąlygą Lietuvos banko įgytą reikalavimą. Nerealizuotą įkaitą Lietuvos bankas grąžina sandorio šaliai.

6.44.8. Lėšų suma, gauta Lietuvos bankui realizavus įkaitą ir patenkinus Lietuvos banko reikalavimą sandorio šaliai, išmokama sandorio šaliai, atėmus išlaidas, kurių Lietuvos bankas patyrė realizuodamas įkaitą.

6.44.9. Lietuvos bankas, realizavęs įkaitą, ne vėliau kaip kitą darbo dieną atlikus šį veiksma raštu pateikia sandorio šaliai informaciją, kokio dydžio Lietuvos banko reikalavimas yra patenktas. Kartu gali būti nurodomi nerealizuotas ir grąžintinas įkaitas ir (arba) sandorio šaliai išmokėtina lėšų suma, gauta Lietuvos bankui realizavus įkaitą ir patenkinus Lietuvos banko reikalavimą sandorio šaliai.

6.44.10. Jeigu realizavus įkaitą Lietuvos banko reikalavimas nėra patenktas arba patenktas tik iš dalies, Lietuvos banko reikalavimas sandorio šaliai arba jo dalis tenkinami Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

6.44.11. Įvykus Taisyklėse numatytam įsipareigojimų nevykdymo įvykiui, Lietuvos bankas įgyja teisę taikyti baigiamąją užskaitą, pagal kurią sandorio šalies finansiniai įsipareigojimai laikomi vykdytinais nedelsiant ir išreiškiami kaip sandorio šalies įsipareigojimas sumokėti sumą, atitinkančią minėtų finansinių įsipareigojimų vertę įsipareigojimų nevykdymo įvykio momentu, ir įvertinus Lietuvos banko ir sandorio šalies pagal tarpusavio įsipareigojimus mokėtinas sumas nustatomas mokėtinas Lietuvos banko ir sandorio šalies įsipareigojimų skirtumas.

6.44.12. Įsipareigojimų neįvykdymo momentas yra laikas, kai įvyksta įsipareigojimų nevykdymo įvykis.

6.44.13. Apie įvykusį įsipareigojimų neįvykdymą Lietuvos bankas tą pačią dieną informuoja sandorio šalį, taip pat nurodo pagal baigiamąją užskaitą mokėtiną sumą pagal Lietuvos banko ir sandorio šalies įsipareigojimus skirtumą.

6.45. Antrinės rinkos neturinčios skolos priemonės, užtikrintos tinkamais kredito reikalavimais.

6.45.1. tinkamomis SPUTKR laikomos tik Taisyklių 6.45 papunktyje nurodytas sąlygas atitinkančios skolos priemonės, kurios:

6.45.1.1. yra tiesiogiai arba netiesiogiai užtikrintos kredito reikalavimais, atitinkančiais visus tinkamumo ir kitus reikalavimus, išdėstytus Taisyklių 6.18–6.20 papunkčiuose ir 11 priede (užtikrinantys kredito reikalavimai);

6.45.1.2. turi dvigubą reikalavimo galimybę, skirtą kredito įstaigai, kuri yra susijusių kredito reikalavimų kūrėja, ir į Taisyklių 6.45.1.1 papunktyje nurodytus kredito reikalavimus, kuriais yra užtikrintos SPUTKR;

6.45.1.3. jų rizika neišskaidoma (angl. *no tranching of risk*).

6.45.2. SPUTKR turi fiksuotąją ir besąlygiškai nustatytą pagrindinę sumą bei atkarpos struktūrą, atitinkančią Taisyklių 6.3 papunktyje išdėstytus reikalavimus. Užstato fondą sudaro tik kredito reikalavimai, dėl kurių yra užpildyti:

- i) specialių SPUTKR paskolų lygio duomenų šablonai; arba
- ii) TUVP paskolų lygio duomenų šablonai pagal Taisyklių 6.9.2–6.9.7 papunkčių reikalavimus.

6.45.3. Užtikrinančiais kredito reikalavimais laikomi reikalavimai, suteikti valstybėse narėse, kurių valiuta yra euro, įsteigtiems skolininkams. Šių kredito reikalavimų kūrėju laikoma Eurosistemos sandorio šalis, įsteigta valstybėje narėje, kurios valiuta yra *euro*, o emitentas yra įgijęs kredito reikalavimą iš kūrėjo.

6.45.4. SPUTKR emitentas yra SPI, įsteigta valstybėje narėje, kurios valiuta yra *euro*. Sandorio šalys, išskyrus emitentą, užtikrinančių kredito reikalavimų skolininkus ir kūrėją, turi būti įsteigtos EEE.

6.45.5. Eurosistema turi įvertinti SPUTKR struktūrą ir patvirtinti, kad ji tinkama būti Eurosistemos įkaitu.

6.45.6. Teisė, taikoma SPUTKR, kūrėjui, kredito reikalavimų skolininkams, garantams, kredito reikalavimų sutartims ir bet kokioms sutartims, užtikrinančioms tiesioginį ar netiesioginį kredito reikalavimų perleidimą emitentui, turi būti teisė tos jurisdikcijos, kurioje yra įsteigtas emitentas.

6.45.7. SPUTKR turi atitikti Taisyklių 6.4 ir 6.5 papunkčiuose nustatytus emisijos vietas ir atsiskaitymo procedūrų reikalavimus.

6.45.8. Tinkamos SPUTKR negali suteikti teisių į pagrindinę sumą ir (arba) palūkanas, kurios yra antraeilės pagal kitų to paties emitento skolos priemonių savininkų teises.

6.45.9. SPUTKR turi atitikti kredito kokybės reikalavimus, nustatytus Taisyklių 6.46 papunktyje.

6.45.10. SPUTKR emitentas turi įsigyti užtikrinančių kreditų reikalavimų fondą iš kūrėjo tokiu būdu, kurį Eurosistema laiko „tikru pardavimu“ (angl. *true sale*) arba „tikro pardavimo“ atitikmeniu, galiojančiu ir vykdytinu bet kurios trečiosios šalies atžvilgiu, ir iš minėto fondo negali būti tenkinami kūrėjo ir jo kreditorių reikalavimai net ir tada, jeigu kūrėjas nemokus.

6.45.11. SPUTKR turi atitikti SPUTKR struktūrai ir užtikrinantiems individualiems kredito reikalavimams taikomus skaidrumo reikalavimus:

6.45.11.1. duomenys apie SPUTKR struktūrą, taip pat išsami informacija apie SPUTKR pagrindinius sandorio duomenis, pavyzdžiui, kitų sandorio šalių identifikacija, SPUTKR pagrindinių struktūrinių požymių santrauka, glausta įkaito santrauka ir SPUTKR taikomos taisyklės, skelbiami viešai. Eurosistema, atlikdama savo vertinimą, gali pareikalauti bet kokių reikalingų sandorio dokumentų ir teisinių nuomonių iš bet kokios trečiosios šalies, kurią ji laiko reikšminga, įskaitant emitentą ir (arba) kūrėją, tačiau jais neapsiribojant;

6.45.11.2. Duomenys apie SPUTKR užtikrinančių individualių kredito reikalavimų užstato fonde esančias paskolas turi būti išsamūs ir standartizuoti, taip pat duomenys turi būti prieinami pagal procedūras, išdėstytas Taisyklių 9 priede, išskyrus duomenų teikimo dažnumo ir pereinamojo laikotarpio reikalavimus. Tam, kad SPUTKR būtų tinkamos, visi užtikrinantys kredito reikalavimai turi būti vieningi, t. y. juos turi būti galima įtraukti į apskaitą pagal vieną paskolų lygio duomenų šabloną. Eurosistema gali pripažinti SPUTKR nevienarūšėmis įvertinusi atitinkamus duomenis;

6.45.11.3. Paskolų lygio duomenys turi būti teikiami kas mėnesį, bet ne vėliau kaip praėjus vienam mėnesiui po paskutinės duomenų pateikimo datos. Paskutinė diena paskolų lygio duomenims pateikti yra paskutinė mėnesio kalendorinė diena. Jei paskolų lygio duomenys nepateikiami arba neatnaujinami per mėnesį nuo paskutinės duomenų pateikimo dienos, SPUTKR tampa nebetinkamomis.

6.45.11.4. SPUTKR taikomi duomenų kokybės reikalavimai kaip ir TUVP, įskaitant reikalavimus, taikomus specialioms SPUTKR paskolų lygio duomenų šablonams. SPUTKR priemonėms pereinamasis laikotarpis tam, kad jos pasiektų minimalų priimtina paskolų lygio duomenų kokybės įvertį, netaikomas.

6.45.11.5. Vertindama tinkamumą, Eurosistema atsižvelgia į: a) visus atvejus, kai nepateikiami privalomi duomenys, ir b) tai, kaip dažnai paskolos lygio duomenų šablonuose randami neteisingi duomenys.

6.45.12. Visi SPUTKR užtikrinantys kredito reikalavimai turi atitikti Taisyklių 6.18–6.20 papunkčiuose nustatytus kredito reikalavimų tinkamumo kriterijus ir 11 priede išdėstytus teisinius reikalavimus.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [03-161](#), 2015-10-29, paskelbta TAR 2015-10-30, i. k. 2015-17142

6.46. Antrinės rinkos neturinčių skolos priemonių, užtikrintų tinkamais kredito reikalavimais, kredito kokybės reikalavimai.

6.46.1. SPUTKR neprivalo būti įvertintos Taisyklių 6.25 papunktyje išvardytų kredito vertinimo šaltinių.

6.46.2. Kiekvieno SPUTKR užstato fondą sudarančio užtikrinančio kredito reikalavimo kredito įvertinimą turi pateikti vienas iš keturių Taisyklių 6.25 papunktyje išvardytų kredito vertinimo šaltinių. Be to, naudojama kredito vertinimo sistema arba šaltinis turi sutapti su kūrėjo pagal Taisyklių 6.23.5–6.23.10 papunkčius pasirinkta sistema ar šaltiniu. Užtikrinantiems kredito reikalavimams taikomos Eurosistemos kredito kokybės reikalavimų taisyklės, nustatytos Taisyklių 6.23 papunktyje.

6.46.3. Kiekvieno užtikrinančio kredito reikalavimo, patenkančio į SPUTKR užstato fondą, kredito kokybė vertinama atsižvelgiant į skolininko arba garanto kredito kokybę, kuri turi atitikti Eurosistemos suderintos reitingų skalės kredito kokybės 3 ar aukštesnį lygį.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [03-161](#), 2015-10-29, paskelbta TAR 2015-10-30, i. k. 2015-17142

VII SKYRIUS SANDORIŲ ŠALYS

7.1. Sandorių šalimis Lietuvos banko vykdomose Eurosistemos pinigų politikos operacijose gali būti Lietuvos Respublikoje įsteigtos kredito įstaigos ir užsienio kredito įstaigų filialai (skyriai), įsteigti Lietuvos Respublikoje, jeigu atitinka šiuos reikalavimus:

7.1.1. jiems taikomas Eurosistemos privalomųjų atsargų reikalavimas. Nuo Eurosistemos privalomųjų atsargų reikalavimo atleistos kredito įstaigos ir nuo šio reikalavimo atleisti Lietuvos Respublikoje įsteigti užsienio kredito įstaigų filialai (skyriai) neturi teisės būti sandorių šalimis naudojantis Eurosistemos nuolatinėmis galimybėmis ir vykdant Eurosistemos atvirosios rinkos operacijas;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [03-161](#), 2015-10-29, paskelbta TAR 2015-10-30, i. k. 2015-17142

7.1.2. jie yra finansiškai patikimi. Lietuvos bankas, vertindamas atskirų kredito įstaigų finansinį patikimumą, gali atsižvelgti į šią su riziką ribojančia priežiūra susijusią informaciją, pateiktą Lietuvos bankui ir (arba) ECB:

7.1.2.1. ketvirčio informaciją apie kapitalo pakankamumo, svarto ir likvidumo koeficientus, teikiamą Lietuvos bankui ir (arba) ECB pagal Reglamentą (ES) Nr. 575/2013 tiek individualiai, tiek konsoliduotai, laikantis priežiūros reikalavimų; arba

7.1.2.2. jei taikytina, – su riziką ribojančia priežiūra susijusia informaciją, prilygintą 7.1.2.1. papunktyje nurodytai informacijai.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [03-161](#), 2015-10-29, paskelbta TAR 2015-10-30, i. k. 2015-17142

7.1.3. jiems yra taikoma kompetentingų institucijų priežiūra pagal Direktyvą 2013/36/ES ir Reglamentą (ES) Nr. 575/2013 arba jai prilygintą priežiūrą;

7.1.4. jie atitinka operacinius kriterijus:

7.1.4.1. yra tiesioginiai TARGET2-LIETUVOS BANKAS dalyviai;

7.1.4.2. turi prieigą prie PTS;

7.1.4.3. turi prieigą prie TARGET2-LIETUVOS BANKAS nuolatinių galimybių modulio;

7.1.5. jie yra sudarę Bendrąją Lietuvos banko vykdomų Eurosistemos pinigų politikos operacijų sutartį su Lietuvos banku (žr. Taisyklių 1 priedą).

7.2. Taisyklių 7.1 papunktyje nurodytus reikalavimus atitinkančios sandorių šalys gali dalyvauti Lietuvos banko vykdomose Eurosistemos atvirosios rinkos operacijose, kurios vykdomos standartinių konkursų būdu, ir naudotis Eurosistemos nuolatinėmis galimybėmis.

7.3. Lietuvos banko vykdomose Eurosistemos atvirosios rinkos operacijose, kurios vykdomos skelbiant greituosius konkursus arba taikant dvišales procedūras, gali dalyvauti tik tos sandorių šalys, kurios atitinka Taisyklių 7.1 papunktyje nurodytus reikalavimus ir kurias atrenka Lietuvos bankas. Aktyvumas pinigų rinkoje yra pagrindinis atrankos kriterijus.

7.4. Jeigu pagal Taisyklių 4.9.3 papunktį ECB valdančioji taryba nusprendžia, kad ECB gali vykdyti koreguojamąsias operacijas taikant dvišales procedūras pats arba per vieną arba daugiau NCB, ECB atrenka savo sandorių šalis pagal rotacinę schemą iš sandorių šalių, kurios yra tinkamos dalyvauti greitųjų konkursų procedūrose ir dvišalėse procedūrose.

7.5. Lietuvos banko vykdomų Eurosistemos struktūrinių operacijų, kurios vykdomos sudarant vienkrypčius sandorius ir taikant dvišales procedūras, sandorių šalis jokie išankstiniai apribojimai nenustatomi.

7.6. Nepažeidžiant 7.3–7.5 papunkčių nuostatų, atvirosios rinkos operacijos, vykdomos skelbiant greituosius konkursus arba taikant dvišales procedūras, gali būti vykdomos su didesne sandorių šalių grupe negu nurodyta 7.3–7.5 papunkčiuose, jeigu ECB valdančioji taryba taip nusprendžia.

7.7. Jeigu kredito įstaiga turi įsteigusi filialų daugiau kaip vienoje valstybėje narėje, kurios valiuta yra *euro*, kiekvienas Eurosistemos pinigų politikos operacijų sandorių šalis taikomus

reikalavimus atitinkantis filialas gali dalyvauti standartiniu konkursų būdu vykdomose Eurosistemos atvirosios rinkos operacijose arba pasinaudoti nuolatinėmis galimybėmis per valstybės narės, kurios valiuta yra *euro*, kurioje jis yra įsteigtas, NCB.

7.8. Jeigu sandorio šalis be pagrindinės buveinės turi bent vieną Lietuvos Respublikoje įregistruotą padalinį, pasiūlymus Lietuvos bankui gali pateikti tik pagrindinė buveinė arba tik kredito įstaigos nurodytas padalinius.

7.9. Sandorio šalis privalo laikytis visų taikytinų su duomenų apsauga, pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencija, taip pat tarptautinių sankcijų įgyvendinimu susijusių teisės aktų.

7.10. Užsienio kredito įstaigų filialai (skyriai), įsteigti Lietuvos Respublikoje, teikia Taisyklių 7.1.2.1 (arba, jei taikoma, 7.1.2.2) papunktyje nurodytą informaciją apie kredito įstaigą, kuriai priklauso filialas, tiek individualiai, tiek konsoliduotai pagal taikomus priežiūros reikalavimus. Jei užsienio kredito įstaigos filialo (skyriaus), įsteigto Lietuvos Respublikoje, priežiūros institucija nepateikia Taisyklių 7.1.2 papunktyje nurodytos informacijos Lietuvos bankui ir (arba) ECB, Lietuvos bankas arba ECB turi teisę pareikalauti šio filialo (skyriaus) užtikrinti minėtos informacijos pateikimą tiesiogiai Lietuvos bankui ir ECB. Teikiant informaciją pagal šį Taisyklių papunktį, privalo būti pateiktas atitinkamos priežiūros institucijos atliktas šios informacijos įvertinimas, ir taip pat, jei to pareikalauja Lietuvos bankas arba ECB, papildomas išorės auditoriaus patvirtinimas.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [03-161](#), 2015-10-29, paskelbta TAR 2015-10-30, i. k. 2015-17142

7.11. Atlikdama kredito įstaigų, kurios buvo rekapitalizuotos valstybės skolos priemonėmis, finansinio patikimumo vertinimą, Eurosistema gali atsižvelgti į taikytus rekapitalizavimo metodus ir rekapitalizavimo įtaką (įskaitant valstybės skolos priemonių rūšį, likvidumą ir šių priemonių emitento prieigą prie rinkos) užtikrinant kapitalo pakankamumo koeficientą, kuriuos privaloma teikti pagal Reglamentą (ES) Nr. 575/2013, reikalavimų vykdymą.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [03-161](#), 2015-10-29, paskelbta TAR 2015-10-30, i. k. 2015-17142

7.12. Turto valdymo įmonės, kurios yra turto atskyrimo priemonės taikymo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 806/2014 26 straipsnį arba Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/59/ES 42 straipsnį įgyvendinančias nacionalinių teisės aktų nuostatas padarinys, negali būti sandorių šalimis Lietuvos banko vykdomose Eurosistemos pinigų politikos operacijose.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [03-161](#), 2015-10-29, paskelbta TAR 2015-10-30, i. k. 2015-17142

VIII SKYRIUS POVEIKIO PRIEMONĖS

8.1. Sandorio šaliai, pažeidusiai Taisyklėse nustatytą konkursų, dvišalių procedūrų, turto panaudojimo arba dienos pabaigos procedūrų ir sąlygų, leidžiančių pasinaudoti ribinio skolinimosi galimybe, tvarką, Lietuvos bankas šiame skyriuje nustatyta tvarka taiko poveikio priemones: skiria baudas ir (arba) laikinai apriboja teisę dalyvauti Lietuvos banko vykdomose Eurosistemos atvirosios rinkos operacijose.

8.2. Laikoma, kad sandorio šalis pažeidė konkursų tvarką, jeigu:

8.2.1. atsiskaitymo pagal sandorį dieną neįkeičia pakankamai tinkamo turto arba neperveda pakankamai lėšų atsiskaityti, arba atitinkamomis įkaito vertės išlaikymo prievolėmis iki sandorio pabaigos dienos neužtikrina pakankamo įkaito vertės už lėšas, kurios buvo sandorio šaliai paskirtos atliekant kredito operaciją;

8.2.2. neperveda pakankamai lėšų atsiskaityti už sumą, kuri sandorio šaliai buvo paskirta atliekant likvidumo mažinimo operaciją;

8.2.3. kitaip pažeidžia Taisyklėse nustatytą konkursų tvarką.

8.3. Laikoma, kad sandorio šalis pažeidė dvišalių procedūrų tvarką, jeigu:

8.3.1. neįkeičia pakankamai tinkamo turto, neperveda pakankamai lėšų arba turto atsiskaityti už sandorius, sudarytus taikant dvišales procedūras;

8.3.2. neužtikrina įkaitu dvišalio sandorio bet kuriuo metu iki jo pabaigos dienos atitinkamomis įkaito vertės išlaikymo prievolėmis;

8.3.3. kitaip pažeidžia Taisyklėse nustatytą dvišalių procedūrų tvarką.

8.4. Laikoma, kad sandorio šalis pažeidė turto panaudojimo tvarką, jeigu ji:

8.4.1. tinkamai neįkeičia turto arba naudoja turtą, kuris yra arba tapo netinkamas, arba kurio sandorio šalis negali naudoti dėl, pavyzdžiui, glaudžių emitento arba garanto ir sandorio šalies ryšių arba dėl jų tapatybės);

8.4.2. Lietuvos bankui pateikia klaidingą su įkaito verte susijusią informaciją;

8.4.3. kitaip pažeidžia Taisyklių VI skyriaus nuostatas.

8.5. Laikoma, kad sandorio šalis pažeidė dienos pabaigos procedūrų ir sąlygų, leidžiančių pasinaudoti ribinio skolinimosi galimybe, tvarką, jeigu ši sandorio šalis turi neigiamą likutį MM sąskaitoje ir netenkina Taisyklėse nustatytų sąlygų pasinaudoti ribinio skolinimosi galimybe.

8.6. Konkursų arba dvišalių procedūrų tvarką pažeidusiai sandorio šaliai Lietuvos bankas skiria baudą, kurios dydis lygus 2,5 procentinio punkto padidintai pažeidimo pradžios dieną taikytai ribinio skolinimosi galimybės palūkanų normai, apskaičiuojamai nuo tinkamo turto vertės, kurios sandorio šalis neįkeitė, arba sandorio šalies per operacijos terminą nepervestos paskirtos lėšų sumos, arba lėšų arba turto sumos, už kurią sandorio šalis negalėjo atsiskaityti pagal vienakryptį sandorį, padaugintos iš koeficiento $X/360$ (X – skaičius kalendorinių dienų, daugiausia – septynios dienos, kai sandorio šalis negalėjo įkeisti tinkamo turto, pervesti paskirtos lėšų sumos per operacijos terminą arba atsiskaityti pagal vienakryptį sandorį).

8.7. Turto panaudojimo tvarką pažeidusiai sandorio šaliai Lietuvos bankas skiria baudą, kurios dydis lygus 2,5 procentinio punkto padidintai pažeidimo pradžios dieną taikytai ribinio skolinimosi galimybės palūkanų normai, apskaičiuojamai atitinkamai nuo netinkamo turto arba turto, kurio sandorio šalis negali naudoti, sumos, kurią sandorio šalis pateikė NCB arba ECB, arba kurios sandorio šalis neatsiėmė iki prasidedant aštuntai kalendorinei dienai po įvykio, po kurio tinkamas turtas tapo netinkamas arba toliau negalėjo būti naudojamas sandorio šalies kaip įkaitas, padaugintos iš koeficiento $X/360$ (X – skaičius kalendorinių dienų, daugiausia – septynios dienos, kai sandorio šalis pažeidė turto panaudojimo tvarką).

8.8. Dienos pabaigos procedūrų ir sąlygų, leidžiančių pasinaudoti ribinio skolinimosi galimybe, tvarką pažeidusiai sandorio šaliai Lietuvos bankas skiria baudą, kurios dydis lygus 5 procentiniais punktais padidintai pažeidimo pradžios dieną taikytai ribinio skolinimosi galimybės palūkanų normai, apskaičiuojamai nuo sumos, kuria ribinio skolinimosi galimybe buvo pasinaudota pažeidus minėtą tvarką. Sandorio šaliai per 12 kalendorinių mėnesių laikotarpį pakartotinai pažeidus dienos pabaigos procedūrų ir sąlygų, leidžiančių pasinaudoti ribinio skolinimosi galimybe, tvarką, už šį pažeidimą skiriamai baudai apskaičiuoti taikoma palūkanų norma padidinama 2,5 procentinio punkto už kiekvieną pakartotinį pažeidimą.

8.9. Jeigu Taisyklių 8.6–8.8 papunkčiuose nustatyta tvarka apskaičiavus taikytiną baudą gauta suma yra mažesnė nei 500 eurų, Lietuvos bankas taiko nustatytą 500 eurų baudą.

8.10. Sandorio šaliai, per 12 kalendorinių mėnesių laikotarpį daugiau nei du kartus padariusiai tos pačios rūšies konkursų arba dvišalių procedūrų tvarkos pažeidimą, už kiekvieną kurį sandorio šaliai buvo paskirta bauda, be Taisyklių 8.6 papunktyje nurodytos baudos, Lietuvos bankas laikinai apriboja teisę dalyvauti tolesnėse tos pačios rūšies ir pagal tas pačias procedūras Lietuvos banko vykdomose Eurosistemos atvirosios rinkos operacijose šiam laikotarpiui:

8.10.1. vienam mėnesiui, jeigu minėto pažeidimo atveju nepateikto įkaito arba lėšų suma sudaro iki 40 proc. visos pateiktino įkaito arba lėšų sumos;

8.10.2. dviem mėnesiams, jeigu minėto pažeidimo atveju nepateikto įkaito arba lėšų suma sudaro nuo 40 iki 80 proc. visos pateiktino įkaito arba lėšų sumos;

8.10.3. trimis mėnesiams, jeigu minėto pažeidimo atveju nepateikto įkaito arba lėšų suma sudaro nuo 80 iki 100 proc. visos pateiktino įkaito arba lėšų sumos.

8.11. Sandorio šaliai, per 12 kalendorinių mėnesių laikotarpį daugiau nei du kartus padariusiai

tos pačios rūšies turto panaudojimo tvarkos pažeidimą, už kiekvieną kurį sandorio šaliai buvo paskirta bauda, be Taisyklių 8.7 papunktyje numatytos baudos, Lietuvos bankas laikinai apriboja teisę dalyvauti tolesnėje tos pačios rūšies ir pagal tas pačias procedūras vykdomoje Eurosistemos atvirosios rinkos operacijoje.

8.12. Ypatingais atvejais, atsižvelgiant į sandorio šalies padaryto pažeidimo (-ų) sunkumą, pirmiausia atsižvelgiant į operacijų sumas, dažnumą ir trukmę, be Taisyklių 8.6–8.8 papunkčiuose numatytos baudos, Lietuvos bankas turi teisę sandorio šaliai trims mėnesiams apriboti teisę dalyvauti visose Lietuvos banko vykdomose Eurosistemos pinigų politikos operacijose.

8.13. Šiurkščiai privalomųjų atsargų reikalavimą pažeidusiai sandorio šaliai Lietuvos bankas turi teisę ir laikinai apriboti teisę dalyvauti Lietuvos banko vykdomose Eurosistemos atvirosios rinkos operacijose.

8.14. Jeigu Lietuvos bankas sandorio šaliai taiko Taisyklių 8.12 papunktyje numatytą teisių apribojimą, toks pats teisių apribojimas Lietuvos banko sprendimu gali būti taikomas ir kitose euro zonos valstybėse narėse įsteigtiems minėtos sandorio šalies filialams.

8.15. Ypatingais atvejais, atsižvelgęs į pažeidimo aplinkybes ir gavęs išankstinį ECB sutikimą, Lietuvos bankas turi teisę už šiame skyriuje numatytus pažeidimus sandorio šaliai visiškai ar iš dalies neskirti baudų ir (arba) laikinai neapriboti teisės dalyvauti Eurosistemos pinigų politikos operacijose.

8.16. Jeigu sandorio šaliai taikytinos poveikio priemonės susijusios su sandorio šalies ir ECB sudarytu sandoriu dvišalės procedūros metu, ECB turi teisę sandorio šaliai taikyti poveikio priemonės tiesiogiai, o šio skyriaus nuostatos taikomos *mutatis mutandis*.

8.17. Taisyklių 6.33.3 papunktį pažeidusiai sandorio šaliai skiriamas 7 kalendorinių dienų terminas pažeidimui pašalinti. Šiame skyriuje nurodyta bauda už minėto papunkčio pažeidimą sandorio šaliai skiriama tik tada, jeigu sandorio šalis per nurodytą terminą pažeidimo nepašalina.

IX SKYRIUS

LIETUVOS BANKO TEISĖS, JEIGU SANDORIO ŠALIS NEVYKDO ĮSIPAREIGOJIMŲ, IR ATSARGUMO SUMETIMAIS

9.1. Atsargumo sumetimais arba, jeigu sandorio šalis nevykdo visų arba dalies įsipareigojimų, nurodytų Taisyklėse arba kituose Eurosistemos pinigų politikos operacijas reglamentuojančiuose teisės aktuose, Lietuvos bankas turi teisę imtis veiksmų savo teisėms ir interesams apsaugoti.

9.2. Laikoma, kad sandorio šalis nevykdo įsipareigojimų, jeigu įvyksta bet kuris iš toliau nurodytų įsipareigojimų nevykdymo įvykių:

9.2.1. kompetentinga teismo arba kita institucija priima sprendimą sandorio šaliai taikyti bankroto ar likvidavimo procedūrą arba paskirti jai likvidatorių ar panašų pareigūną, arba taikyti bet kokią kitą analogišką procedūrą;

9.2.2. kompetentinga teismo arba kita institucija priima sprendimą sandorio šaliai taikyti reorganizavimo priemonę arba kitą analogišką procedūrą, kuria siekiama apsaugoti arba atkurti sandorio šalies finansinę būklę ir išvengti Taisyklių 9.2.1 papunktyje nurodytos rūšies sprendimo;

9.2.3. sandorio šalis raštu pareiškia, kad negali sumokėti visų ar bet kokios dalies savo skolų arba įvykdyti savo įsipareigojimų, atsirandančių dėl pinigų politikos sandorių, arba ji sudaro su savo kreditoriais savanorišką bendrą sutartį ar planą, arba jeigu sandorio šalis yra nemoki ar laikoma, kad ji yra nemoki, arba laikoma, kad ji negali sumokėti savo skolų;

9.2.4. yra vykdomi procedūriniai arba kiti veiksmai prieš priimant sprendimą pagal Taisyklių 9.2.1 arba 9.2.2 papunkčiuose numatytas procedūras, taip pat tada, kai sandorio šaliai paskelbiamas veiklos apribojimas (moratoriumas) arba kompetentingam teismui pateikiamas ieškinys dėl bankroto arba restruktūrizavimo bylos iškėlimo sandorio šaliai;

9.2.5. bet koks sandorio šalies pareiškimas arba kitas prieš sudarant sutartį padarytas pranešimas arba suprantamas kaip tos sandorio šalies padarytas pranešimas pagal taikytinas teisės aktų nuostatas yra pripažįstamas klaidingu arba neteisingu;

9.2.6. sandorio šaliai yra panaikinamas, sustabdomas arba atšaukiamas leidimas verstis veikla

pagal Direktyvą 2013/36/ES ir Reglamentą (ES) Nr. 575/2013 arba 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2004/39/EB dėl finansinių priemonių rinkų, iš dalies keičiančią Tarybos direktyvas 85/611/EEB, 93/6/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2000/12/EB bei panaikinančią Tarybos direktyvą 93/22/EEB, įgyvendinančias atitinkamos euro zonos valstybės narės nacionalines teisės aktų nuostatas;

9.2.7. sandorio šalis yra laikinai nušalinama arba pašalinama iš bet kurios mokėjimų sistemos arba sistemos, kurioje atliekami mokėjimai pagal pinigų politikos sandorius (išskyrus valiutų apsikeitimo sandorius), narių arba ji yra laikinai nušalinta arba pašalinta iš bet kurios vertybinių popierių atsiskaitymo sistemos, naudojamos atsiskaityti už Eurosistemos pinigų politikos sandorius, narių;

9.2.8. sandorio šaliai taikomos Direktyvos 2013/36/ES 41 straipsnio 1 dalyje, 43 straipsnio 1 dalyje arba 44 straipsnyje nurodytos arba kitos panašios priemonės;

9.2.9. grįžtamųjų sandorių atveju sandorio šalis nesilaiko Taisyklių 6.27–6.29 papunkčių nuostatų dėl rizikos kontrolės priemonių;

9.2.10. įkaitu užtikrintų paskolų atveju sandorio šalis nepateikia įkaito arba negrąžina paskolos nustatytomis šių mokėjimų ir pervedimų dienomis;

9.2.11. terminuotųjų indėlių atveju sandorio šalis nesumoka sandorio sumos šiems mokėjimams nustatytomis dienomis;

9.2.12. sandorio šalis nevykdo įsipareigojimų (pavyzdžiui, įvyksta įvykis, panašus į bet kurį Taisyklių 9.2.1–9.2.20 papunkčiuose nurodytą įvykį) pagal sutartį, sudarytą dėl bet kurio Eurosistemos nacionalinio centrinio banko užsienio atsargų, nuosavų lėšų ar finansinio turto valdymo;

9.2.13. sandorio šalis nepateikia reikiamos informacijos, taip sukeldama neigiamų padarinių Lietuvos bankui, ECB ar Eurosistemai;

9.2.14. sandorio šalis neįvykdo bet kurio savo įsipareigojimo, numatyto Taisyklėse dėl grįžtamųjų sandorių, ir (jeigu galėtų ištaisyti) neištaiso šios padėties įkaitu užtikrintų paskolų atveju per ne ilgesnį kaip 30 kalendorinių dienų terminą po to, kai Lietuvos bankas pateikia įspėjimą;

9.2.15. įvyksta sandorio šalies įsipareigojimų nevykdymo įvykis (angl. *event of default*) pagal bet kurią su bet kuriuo kitu Eurosistemos nariu sutartį, sudarytą siekiant vykdyti pinigų politikos operacijas, pagal kurią tas kitas NCB pasinaudojo savo teise dėl įsipareigojimų neįvykdymo prieš terminą užbaigti bet kokią sandorį pagal minėtą sutartį;

9.2.16. sandorio šaliai taikomas lėšų įšaldymas ir (arba) kitos Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 75 straipsnyje numatytos priemonės, apribojančios sandorio šalies galimybę naudoti savo lėšas ar kitą turtą;

9.2.17. sandorio šaliai taikomas lėšų įšaldymas ir (arba) kitos valstybės narės nustatytos priemonės, ribojančios sandorio šalies galimybę naudoti savo lėšas ar kitą turtą;

9.2.18. visam sandorio šalies turtui arba reikšmingai jo daliai taikoma nutartis dėl šio turto įšaldymo, areštas, konfiskavimas arba bet kokia kita procedūra, kuria siekiama apsaugoti viešąjį interesą arba sandorio šalies kreditorių teises;

9.2.19. visas sandorio šalies turtas arba reikšminga jo dalis perduodami kitam asmeniui ar subjektui;

9.2.20. įvyksta arba tampa tikėtina, kad įvyks kitas įvykis, dėl kurio gali kilti grėsmė, kad sandorio šalis neįvykdys įsipareigojimų, nustatytų Taisyklėse, kituose Eurosistemos pinigų politikos operacijas reglamentuojančiuose teisės aktuose ar bet kokiuose susitarimuose, kurių sandorio šalis privalo laikytis dėl Eurosistemos pinigų politikos operacijų, arba įsipareigojimų pagal kitus sandorio šalies ir Lietuvos banko arba bet kurio kito NCB santykiams taikytinus teisės aktus arba susitarimus.

9.3. Įvykus bet kuriam Taisyklių 9.2.1–9.2.20 papunkčiuose nurodytam įsipareigojimų nevykdymo įvykiui, be Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo 53 straipsnyje nustatytų teisių, Lietuvos bankas turi teisę:

9.3.1. sustabdyti, apriboti arba panaikinti sandorio šalies teisę dalyvauti Eurosistemos atvirosios rinkos operacijose;

9.3.2. sustabdyti, apriboti arba panaikinti sandorio šalies teisę naudotis Eurosistemos nuolatinėmis galimybėmis;

9.3.3. vienašališkai nutraukti visas su sandorio šalimi sudarytas ir įsipareigojimų nevykdymo įvykio metu galiojusias sutartis ir sandorius;

9.3.4. reikalauti nedelsiant įvykdyti įsipareigojimus, kurių terminas dar nėra suėjęs arba kurie yra sąlyginiai;

9.3.5. panaudoti sandorio šalies indėlius ir kitas lėšas Lietuvos banke savo reikalavimams sandorio šaliai tenkinti;

9.3.6. sustabdyti bet kokių savo įsipareigojimų sandorio šaliai vykdymą, kol sandorio šalis visiškai įvykdys įsipareigojimus Lietuvos bankui;

9.3.7. reikalauti palūkanų už įsipareigojimų nevykdymą (angl. *default interest*);

9.3.8. reikalauti atlyginti visus nuostolius, patirtus dėl sandorio šalies įsipareigojimų nevykdymo;

9.3.9. perimti sandorio šalies Lietuvos bankui įkeistą turtą ir vienašališkai jį realizuoti, taip pat taikyti baigiamąją užskaitą Taisyklių 6.44 papunktyje nustatyta tvarka.

9.4. Įvykus bet kuriam Taisyklių 9.2.4–9.2.15 arba 9.2.18–9.2.20 papunkčiuose nurodytam įsipareigojimų nevykdymo įvykiui, pasinaudoti Taisyklių 9.3 papunktyje nurodytomis teisėmis Lietuvos bankas gali tik tada, kai Lietuvos bankas sandorio šaliai praneša apie įvykusį įsipareigojimų nevykdymo įvykį ir sueina šiame pranešime Lietuvos banko nurodytas terminas dėl minėto įvykio susidariusiai padėčiai ištaisyti, kuris negali būti ilgesnis nei 3 darbo dienos. Įvykus kitiems Taisyklėse nurodytiems įsipareigojimų nevykdymo įvykiams Lietuvos bankas sandorio šalį informuoja, kad įvyko minėtas įvykis, tačiau pasinaudoti Taisyklių 9.3 papunktyje nustatytais teisėmis Lietuvos bankas gali nedelsdamas.

9.5. Nors ir nėra įvykęs šiame skyriuje nurodytas sandorio šalies įsipareigojimų nevykdymo įvykis, Lietuvos bankas atsargumo sumetimais turi teisę:

9.5.1. pasinaudoti Taisyklių 9.3.1–9.3.6 ir (arba) 9.3.9 papunkčiuose nurodytomis teisėmis;

9.5.2. vadovaudamasis bet kokia informacija (įskaitant, bet neapsiribojant informacija, parodančia galimą sandorio šalies ir kaip įkaitu pateikto turto kredito kokybės ryšį) atmesti sandorio šalies turtą, pateiktą kaip įkaitas Lietuvos banko vykdomoms Eurosistemos pinigų politikos operacijoms, apriboti šio turto naudojimą arba taikyti jam papildomą įvertinimą mažesne nei rinkos verte.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [03-161](#), 2015-10-29, paskelbta TAR 2015-10-30, i. k. 2015-17142

9.6. Išskyrus atvejus, kai Eurosistema nustato, kad sandorio šalies atitiktis taikytiniams nuosavų lėšų ar jiems prilygintiems reikalavimams gali būti atkurta laiku taikant pakankamas rekapitalizavimo priemones, Lietuvos bankas sustabdo, apriboja arba panaikina sandorio šalies teisę dalyvauti Eurosistemos atvirosios rinkos operacijose ir naudotis Eurosistemos nuolatinėmis galimybėmis, jei:

9.6.1. sandorio šalis, kuriai taikoma kompetentingų institucijų priežiūra pagal Direktyvą 2013/36/ES ir Reglamentą (ES) Nr. 575/2013, individualiai ir (arba) konsoliduotai neatitinka minėtame reglamente nustatytų nuosavų lėšų reikalavimų;

9.6.2. sandorio šalis, kuriai taikoma kompetentingų institucijų priežiūra pagal Direktyvą 2013/36/ES ir Reglamentą (ES) Nr. 575/2013 prilygintina priežiūrai, individualiai ir (arba) konsoliduotai neatitinka minėtame reglamente nustatytiems nuosavų lėšų reikalavimams prilygintinų reikalavimų.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [03-161](#), 2015-10-29, paskelbta TAR 2015-10-30, i. k. 2015-17142

9.7. Lietuvos bankas turi teisę sustabdyti, apriboti arba panaikinti sandorio šalies teisę dalyvauti Eurosistemos atvirosios rinkos operacijose ir naudotis Eurosistemos nuolatinėmis galimybėmis, jei:

9.7.1. sandorio šalies informaciją apie kapitalo pakankamumo koeficientus, kurią ji privalo teikti pagal Reglamentą (ES) Nr. 575/2013, nėra pateikta Lietuvos bankui arba ECB per 14 savaičių nuo atitinkamo ketvirčio, už kurį minėta informacija turėjo būti pateikta, pabaigos;

9.7.2. sandorio šalies, kuri neprivalo teikti informacijos apie kapitalo pakankamumo koeficientus pagal Reglamentą (ES) Nr. 575/2013, minėtai informacijai prilygintina informacija nėra pateikta Lietuvos bankui arba ECB per 14 savaičių nuo atitinkamo ketvirčio, už kurį minėta informacija turėjo būti pateikta, pabaigos.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [03-161](#), 2015-10-29, paskelbta TAR 2015-10-30, i. k. 2015-17142

9.8. Pagal Taisyklių 9.7.1 arba 9.7.2 papunktį sustabdyta, apribota arba panaikinta sandorio šalies teisė dalyvauti Eurosistemos atvirosios rinkos operacijose ir naudotis Eurosistemos nuolatinėmis galimybėmis gali būti atkurta, jei atitinkamai Taisyklių 9.7.1 arba 9.7.2 papunkčiuose nurodyta informacija pateikiama Lietuvos bankui arba ECB ir Lietuvos bankas arba Eurosistema patvirtina, kad sandorio šalis yra finansiškai patikima, kaip taip numatyta Taisyklių 7.1.2 papunktyje.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [03-161](#), 2015-10-29, paskelbta TAR 2015-10-30, i. k. 2015-17142

9.9. Lietuvos bankas apriboja sandorio šalies teisę dalyvauti Eurosistemos atvirosios rinkos operacijose ir naudotis Eurosistemos nuolatinėmis galimybėmis, jei kompetentinga institucija arba pertvarkymo institucija pagal Reglamento (ES) Nr. 806/2014 18 straipsnio 4 dalies a–d punktuose arba Direktyvos 2014/59/ES 32 straipsnio 4 dalies a–d punktus įgyvendinančiuose nacionaliniuose teisės aktuose numatytas sąlygas nustato, kad sandorio šalis žlunga arba gali žlugti. Nustatant šiame papunktyje nurodyto teisių apribojimo lygį atsižvelgiama į tai, koks buvo sandorio šalies pasinaudojimo Eurosistemos atvirosios rinkos operacijomis ir Eurosistemos nuolatinėmis galimybėmis lygis, kai buvo nustatyta, kad sandorio šalis žlunga arba gali žlugti.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [03-161](#), 2015-10-29, paskelbta TAR 2015-10-30, i. k. 2015-17142

9.10. Sandorio šaliai, kuri žlunga arba gali žlugti, be Taisyklių 9.9 papunktyje numatyto apribojimo gali būti papildomai sustabdyta, apribota arba panaikinta sandorio šalies teisė dalyvauti Eurosistemos atvirosios rinkos operacijose ir naudotis Eurosistemos nuolatinėmis galimybėmis, jei yra tenkinama bet kuri iš šių sąlygų:

9.10.1. dėl sandorio šalies nenumatoma imtis pertvarkymo veiksmų, nes yra pagrindo tikėtis, kad alternatyviomis sandorio šaliai taikomomis priemonėmis arba priežiūros veiksmais per pagrįstą laikotarpį būtų išvengta sandorio šalies žlugimo, kaip tai nurodyta Reglamento (ES) Nr. 806/2014 18 straipsnio 1 dalies b punkte arba Direktyvos 2014/59/ES 32 straipsnio 1 dalies b punktą įgyvendinančiose nacionalinių teisės aktų nuostatose;

9.10.2. sandorio šalis yra įvertinta kaip atitinkanti sąlygas pertvarkymo priemonėms taikyti pagal Reglamento (ES) Nr. 806/2014 18 straipsnio 1 dalį arba Direktyvos 2014/59/ES 32 straipsnio 1 dalį įgyvendinančias nacionalinių teisės aktų nuostatas;

9.10.3. sandorio šalis yra pertvarkymo veiksmų (kaip tai apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 806/2014 3 straipsnio 10 punkte arba Direktyvos 2014/59/ES 2 straipsnio 40 dalį įgyvendinančiose nacionalinių teisės aktų nuostatose) ar kitų alternatyvių sandorio šaliai taikomų priemonių arba priežiūros veiksmų (kaip tai apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 806/2014 18 straipsnio 1 dalies b punkte arba Direktyvos 2014/59/ES 32 straipsnio 1 dalies b punktą įgyvendinančiose nacionalinių teisės aktų nuostatose) padarinys.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [03-161](#), 2015-10-29, paskelbta TAR 2015-10-30, i. k. 2015-17142

9.11. Sandorio šaliai, kuri žlunga arba gali žlugti, be Taisyklių 9.9 papunktyje numatyto apribojimo, teisė dalyvauti Eurosistemos atvirosios rinkos operacijose ir naudotis Eurosistemos nuolatinėmis galimybėmis papildomai sustabdoma, apribojama arba panaikinama, jei dėl sandorio

šalies nenumatoma imtis pertvarkymo veiksmų ir nėra pagrindo tikėtis, kad kitomis alternatyviomis sandorio šaliai taikomomis priemonėmis arba priežiūros veiksmais per pagrįstą laikotarpį būtų išvengta sandorio šalies žlugimo, kaip tai nurodyta Reglamento (ES) Nr. 806/2014 18 straipsnio 1 dalies b punkte arba Direktyvos 2014/59/ES 32 straipsnio 1 dalies b punktą įgyvendinančiose nacionalinių teisės aktų nuostatose.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [03-161](#), 2015-10-29, paskelbta TAR 2015-10-30, i. k. 2015-17142

X SKYRIUS

KEITIMASIS INFORMACIJA TARP LIETUVOS BANKO IR SANDORIŲ ŠALIŲ

10.1. Sudarydami Bendrąją Lietuvos banko vykdomų Eurosistemos pinigų politikos operacijų sutartį (žr. Taisyklių 1 priedą), Lietuvos bankas ir sandorio šalis apsieičia visa sandoriams sudaryti ir vykdyti reikalinga informacija – antspaudu ir vadovo parašu patvirtintais sąrašais asmenų, įgaliotų teikti pasiūlymus ir pasirašyti paraiškas su pasiūlymais, sudaryti sandorius konkurse arba sudaryti sandorius pinigų politikos operacijose, kurioms vykdyti taikomos dvišalės procedūros, pasirašyti pranešimus apie konkurse patenkintus pasiūlymus ir sandorių patvirtinimus, įgaliotų teikti kitą informaciją ir atlikti kitus veiksmus, susijusius su sandorių sudarymu ir vykdymu, ir šių asmenų parašų pavyzdžiais, taip pat telefono, fakso numeriais, pašto ir elektroninio pašto adresais, atsiskaitymų rekvizitais ir kita reikalinga informacija.

10.2. Sandorio šalis ir Lietuvos bankas privalo nedelsdami pranešti vienas kitam elektroniniu paštu arba faksu, o per 7 (septynias) kalendorines dienas – paštu, apie Taisyklių 10.1 papunktyje nurodytos informacijos pasikeitimus.

10.3. Lietuvos bankas ir ECB turi teisę gauti visą su sandorio šalimi ir Eurosistemos pinigų politikos operacijomis susijusią informaciją iš sandorių šalių, kitose valstybėse įsteigtų finansų įstaigų, taip pat kompetentingų institucijų. Jeigu tai būtina pinigų politikai vykdyti, Lietuvos bankas ir ECB gali keistis minėta informacija tarpusavyje, su NCB ir kompetentingomis institucijomis. Ši informacija yra saugoma teisės aktų nustatyta tvarka.

XI SKYRIUS

TREČIŲJŲ ASMENŲ TEISĖS

11.1. Perleisti, užtikrinti savo ar kitų asmenų įsipareigojimų įvykdymą arba kitaip suvaržyti iš Taisyklių kylančias teises ir (arba) įsipareigojimus sandorio šalis gali tik turėdama išankstinį rašytinį Lietuvos banko sutikimą.

11.2. Nepažeidžiant teisių, kurias pinigų politikos operacijų metu gali įgyti NCB arba ECB, teises ir įsipareigojimus pagal Taisyklių nustatyta tvarka vykdomas Eurosistemos pinigų politikos operacijas gali įgyti tik Lietuvos bankas ir sandorio šalys.

XII SKYRIUS

PINIGŲ POLITIKOS OPERACIJŲ VYKDYMO TVARKOS IR SĄLYGŲ KEITIMAS

12.1. Nepažeidžiant ECB teisės bet kada pakeisti Eurosistemos pinigų politikos operacijų vykdymo tvarką, sąlygas, priemones ir procedūras, taip pat sustabdyti arba nutraukti šių operacijų vykdymą, Lietuvos bankas turi teisę bet kada vienašališkai pakeisti Taisyklių, taip pat su sandorių šalimis pasirašytų Bendrųjų Lietuvos banko vykdomų pinigų politikos operacijų sutarčių nuostatas. Sandorių šalys apie šiuos pakeitimus informuojamos raštu ir elektroniniu būdu, taip pat nurodomas šių pakeitimų įsigaliojimo momentas.

Priedo pakeitimai:

Nr. [03-72](#), 2015-04-23, paskelbta TAR 2015-04-28, i. k. 2015-06455

Priedų pakeitimai:

1 priedas

2 priedas

3 priedas

4 priedas

5 priedas

6 priedas

7 priedas

8 priedas

Priedo pakeitimai:

Nr. [03-5](#), 2016-01-14, paskelbta TAR 2016-01-18, i. k. 2016-01108

9 priedas

10 priedas

11 priedas

Priedo pakeitimai:

Nr. [03-161](#), 2015-10-29, paskelbta TAR 2015-10-30, i. k. 2015-17142

12 priedas

13 priedas

14 priedas

Priedo pakeitimai:

Nr. [03-5](#), 2016-01-14, paskelbta TAR 2016-01-18, i. k. 2016-01108

15 priedas

Priedo pakeitimai:

Nr. [03-5](#), 2016-01-14, paskelbta TAR 2016-01-18, i. k. 2016-01108

16 priedas

Priedo pakeitimai:

Nr. [03-5](#), 2016-01-14, paskelbta TAR 2016-01-18, i. k. 2016-01108

17 priedas

18 priedas

19 priedas

20 priedas

19-1 priedas

Papildyta priedu:

Nr. [03-161](#), 2015-10-29, paskelbta TAR 2015-10-30, i. k. 2015-17142

Priedo pakeitimai:

Nr. [03-5](#), 2016-01-14, paskelbta TAR 2016-01-18, i. k. 2016-01108

Pakeitimai:

1.

Lietuvos bankas, Nutarimas

Nr. [03-72](#), 2015-04-23, paskelbta TAR 2015-04-28, i. k. 2015-06455

Dėl Lietuvos banko valdybos 2014 m. gruodžio 9 d. nutarimo Nr. 03-324 „Dėl Lietuvos banko vykdomų Eurosistemos pinigų politikos operacijų taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

2.

Lietuvos bankas, Nutarimas

Nr. [03-161](#), 2015-10-29, paskelbta TAR 2015-10-30, i. k. 2015-17142

Dėl Lietuvos banko valdybos 2014 m. gruodžio 9 d. nutarimo Nr. 03-324 „Dėl Lietuvos banko vykdomų Eurosistemos pinigų politikos operacijų taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

3.

Lietuvos bankas, Nutarimas

Nr. [03-5](#), 2016-01-14, paskelbta TAR 2016-01-18, i. k. 2016-01108

Dėl Lietuvos banko valdybos 2014 m. gruodžio 9 d. nutarimo Nr. 03-324 „Dėl Lietuvos banko vykdomų Eurosistemos pinigų politikos operacijų taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo